

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมวิทยานุสรณ์ อำเภอพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช

ชญัญญาวัฒน์ บุญเจ็ด

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมวิทยา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๐

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช

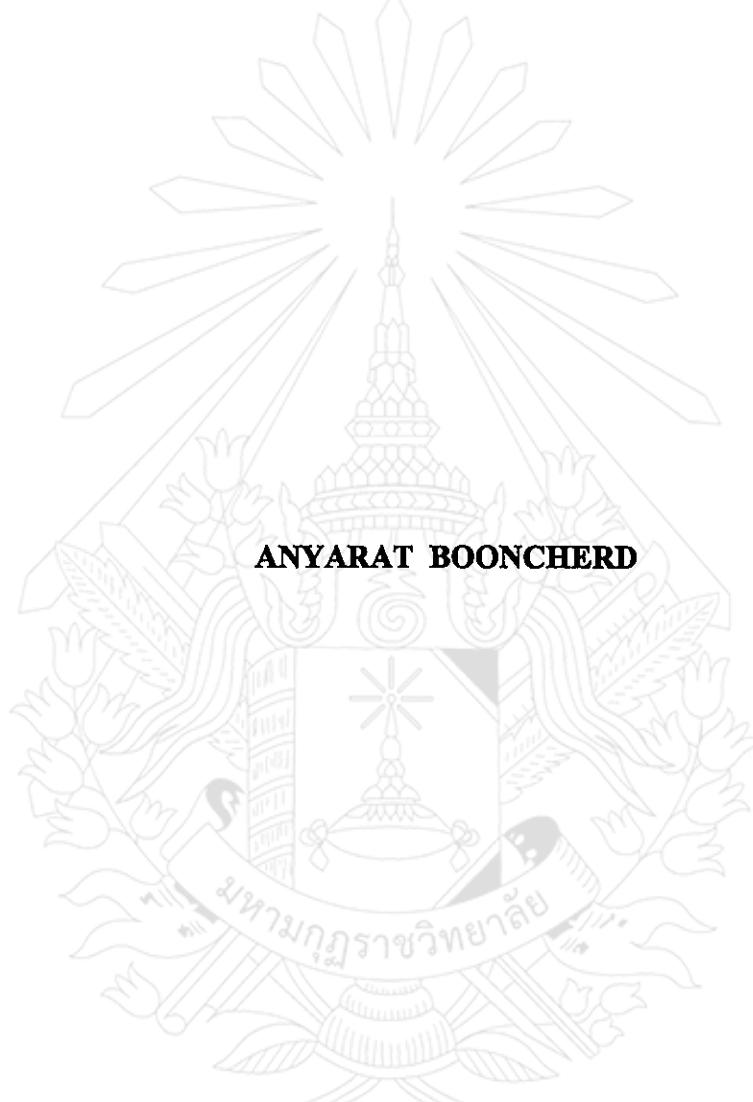

อัญญารัตน์ บุญเชิด

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมวิทยา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๐

B 17230

**THE PARENTS' OPINIONS ON THE BASIC REQUIREMENT
CHARACTERISTICS OF STUDENTS IN PHRAPRONPITTA
YANUSORN SCHOOL, PHRAPROM DISTRICT,
NAKHONSITHAMMARAT**

ANYARAT BOONCHERD

**A THEMATIC SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF SOCIOLOGY
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2551 (2008)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยาสรรณ์
อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

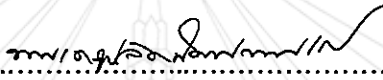
ชื่อนักศึกษา : นางอัญญารัตน์ บุญเชิด

สาขาวิชา : สังคมวิทยา

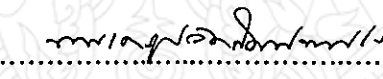
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. ส่งศรี ชมภูวงศ์

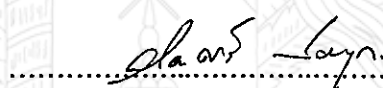
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร. เดชชาติ ตรีทรัพย์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

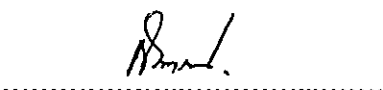
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. ส่งศรี ชมภูวงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร. เดชชาติ ตรีทรัพย์)

..... กรรมการ
(ผศ. พิเศษ. ดร. สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(ดร. กัณฑ์กมล หนูทองแก้ว)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : **The Parents' Opinions on the Basic Requirement Characteristics of Students in Phraprompittayanusorn School, Phraprom District, Nakhonsithammarat.**

Student's Name : **Anyarat Booncherd**

Department : **Sociology**

Advisor : **Dr. Songsri Chomphuwong**

Co - Advisor : **Dr. Detchat Treesap**

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaviriyajarn
.....
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn) Dean of Graduate School

Thematic Committee

P. Sampipattanaviriyajarn
.....
(Phrakrupaladsampipattanaviriyajarn) Chairman

S. Chomphuwong
.....
(Dr. Songsri Chomphuwong) Advisor

D. Treesap
.....
(Dr. Detchat Treesap) Co - Advisor

S. Chaimusik
.....
(Asst. Emeritus. Prof. Dr.Sukit Chaimusik) Member

K Nuthongkaew
.....
(Dr. Kantaphon Nuthongkaew) Member

หัวข้อสารนิพนธ์	:	ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช
ชื่อนักศึกษา	:	นางอัญญารัตน์ บุญเจิก
สาขาวิชา	:	สังคมวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	ดร.สงศรี ชมภูวงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	ดร. เศษชาติ ศิริทรัพย์
ปีการศึกษา	:	๒๕๕๐

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๓) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie และ Morgan กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน ๒๕๖ คน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยการหาค่า ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองโดยการทดสอบค่า Z- Test และค่า F - Test

ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความซื่อสัตย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านความรู้รักสามัคคี ด้านความมีเมตตา ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ของนักเรียนที่มีเพศ อายุ สถานภาพครอบครัวพบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ผู้ปกครองที่มีอายุต่างก็มี

ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ ผู้ปกครองที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ปัญหาและแนวทางส่งเสริมพบว่า ปัญหาที่สำคัญอันดับแรกคือ ด้านความมีระเบียบวินัย เช่น แต่งกายไม่เรียบร้อยและชอบแต่งตามสมัยนิยม รองลงมาด้านความรับผิดชอบ เช่น ขาดความกระตือรือร้นไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย ส่วนแนวทางส่งเสริมอันดับแรกคือ ด้านความมีระเบียบวินัย เช่น กำหนดบทลงโทษต่อความผิดอย่างเด็ดขาด และเหมาะสม รองลงมาด้านความรับผิดชอบ เช่น ติดตามงานที่มอบหมายให้

Thematic Title : **The Parents' Opinions on the Basic Requirement Characteristics of Students in Phraprompittayanusorn School, Phraprom District, Nakhonsithammarat**

Student's Name : **Anyarat Booncherd**

Department : **Sociology**

Advisor : **Dr. Songsri Chomphuwong**

Co - Advisor : **Dr. Detchat Treesap**

Academic Year : **B.E. 2550 (2007)**

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper (Independent paper) were 1) to study the parents' opinions toward the basic requirement characteristics of students in Phraprompittayanusorn School, Phraprom district Nakhonsithammarat, 2) to compare the parents' opinions toward the basic requirement characteristics of students in Phraprompittayanusorn School, Phraprom district Nakhonsithammarat, and 3) to study the problems to support methods the basic requirement characteristics of students in Phraprompittayanusorn school, Phraprom district, Nakhonsithammarat. The samples used in the study consisted of 256 students' parents separated with gender, age and family status. The sampling groups used the method of Krejcie and Morgan table. The used instruments were a five rating scale questionnaire. Mean, percentage, standard deviation, Z-Test, F-Test, one-way analysis of variance were statistical devices used in this study through for windows program.

The results of research were found as follows ;

The parents' opinions toward the basic requirement characteristics of students in Phraprompittayanusorn School, Phraprom district, Nakhonsithammarat was in high level. In detail, most average honesty, next, knowledge loves unity, kindness, discipline and responsibility was the lowest average. The comparative results of parents' opinions toward the basic requirement characteristics of students through independent variable, parents in different gender were statistically significant different at .01 level, parents in different age were no statistically significant different at .05 level. And parents in different family status: it was found that the

parents' opinions toward the basic requirement characteristics of students were statistically significant different at .05 level.

The first important problems were the students got dress untidy with too fashionable, lack of actives and no intention for work. The methods for solving as following, the parents and teachers should be a good model for students, the school should use suitable and stick rule and always check students's work after ordered.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ซึ่งเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้การศึกษาระดับปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมวิทยา ขอกราบขอบพระคุณ พระเทพวินยาภรณ์ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พระครูธรรมจักรเจติยาภิบาล (ดร.) ขอขอบคุณ ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก และทีมงานวิจัยประจำบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้ความกรุณา เป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์ และให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อเป็น ประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์

ขอขอบคุณ ดร.ส่งศรี ชมภูวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ดร.เดชชาติ ตีร์ทรัพย์ อาจารย์ที่ ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัย ตลอดจนแก้ไข ทำ ให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จและมีความสมบูรณ์ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว ดร.ประยงค์ ชูรัักษ์ นายโชติ ธานีรัตน์ ที่ได้ อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบคุณคณาจารย์ เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาม กุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ซึ่งให้ความช่วยเหลือให้ความสะดวกในการค้นคว้า ข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารต่าง ๆ จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ นางสาวสุกัญญา ลัทธพิพรหม นายสำริง จันทุม เพื่อนๆ และนักเรียนโรงเรียนพระพรหม พิทยานุสรณ์ที่ให้อำนาจใจ ให้คำแนะนำปรึกษาช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล สิ่งที่เป็น ประโยชน์ต่อการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้

ประโยชน์ และคุณค่าอันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบความดีทั้งหมดแต่บิดา – มารดา และครู – อาจารย์ อันเป็นที่เคารพสูงสุด ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

อัญญารัตน์ บุญเชิด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
๑.๓ สมมติฐานการวิจัย	๓
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๓
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๓
๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖
๒.๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น	๖
๒.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	๑๔
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๒๗
๒.๔ การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษา	๓๗
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๒
๒.๖ สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย	๕๕
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๖๐
๓.๑ ประชากร	๖๐
๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๑

๓.๓ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย	๖๑
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๖๒
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๒
๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๓
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๗
๔.๑ สัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๗
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๗
ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๖๘
ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช	๗๐
ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการ ปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช	๘๐
ตอนที่ ๔ ปัญหาและแนวทางส่งเสริมของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช	๘๔
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๘๘
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๘๘
๕.๒ อภิปรายผล	๑๐๑
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๐๕
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๐๕
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	๑๐๕

บรรณานุกรม	๑๐๖
ภาคผนวก	๑๑๓
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	๑๑๔
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	๑๑๖
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล	๑๒๐
ภาคผนวก ง ประวัติโรงเรียนที่ศึกษา	๑๒๒
ภาคผนวก จ แบบสอบถาม	๑๒๕
ภาคผนวก ฉ แบบตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยโดย วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง	๑๓๒
ภาคผนวก ช ผลการวิเคราะห์ IOC	๑๓๖
ประวัติผู้วิจัย	๑๔๐

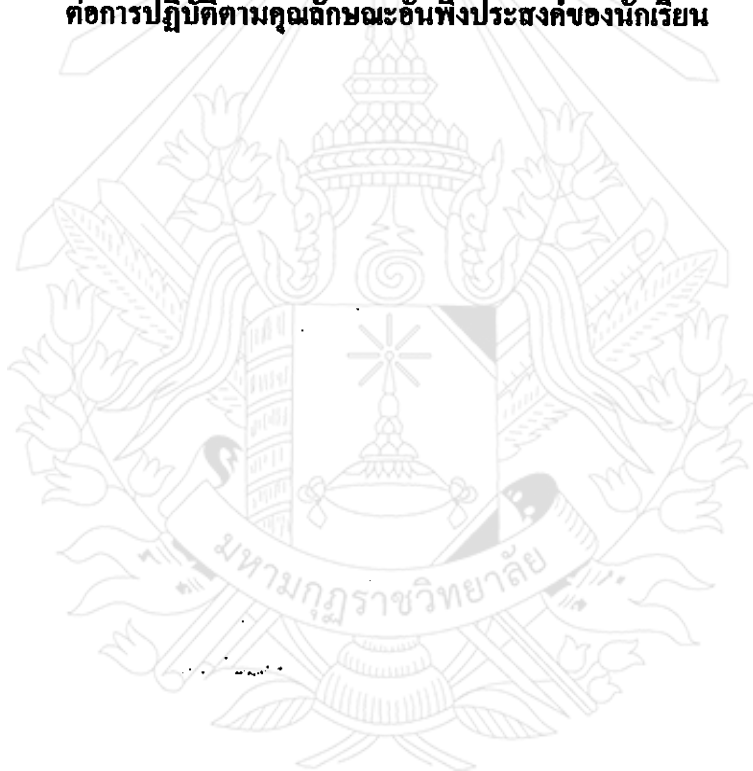
สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๒.๑ แสดงระดับของจริยธรรมตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก	๒๔
ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามเพศ	๖๘
ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามอายุ	๖๘
ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามสถานภาพครอบครัว	๖๘
ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ จำแนกตามเพศ	๗๐
ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีเมตตาของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์จำแนกตามเพศ	๗๑
ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรู้รักตามักคิของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์จำแนกตามเพศ	๗๒
ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์จำแนกตามเพศ	๗๓
ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์จำแนกตามเพศ	๗๔
ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์จำแนกตามเพศ	๗๕

- ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ ผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมี ระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานูสรณ์จำแนกตาม อายุ ๗๖
- ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของ ผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมี เมตตาของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานูสรณ์จำแนกตามอายุ ๗๗
- ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ ผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรู้ รักตามคติของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานูสรณ์ จำแนกตามอายุ ๗๘
- ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นผู้ปกครอง ที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์ของ นักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานูสรณ์จำแนกตามอายุ ๗๙
- ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ ผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความ รับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานูสรณ์จำแนกตามอายุ ๘๐
- ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง ที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียน พระพรหมพิทยานูสรณ์จำแนกตามอายุ ๘๑
- ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ ผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมี ระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานูสรณ์จำแนกตาม สถานภาพครอบครัว ๘๒
- ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ ผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมี เมตตาของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานูสรณ์จำแนกตาม สถานภาพครอบครัว ๘๓

- ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ ผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรู้ รักสามัคคีของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานูสตร์จำแนกตาม สถานภาพครอบครัว ๘๔
- ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ ผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความ ซื่อสัตย์ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานูสตร์จำแนกตาม สถานภาพครอบครัว ๘๖
- ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ ผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความ รับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานูสตร์จำแนกตาม สถานภาพครอบครัว ๘๗
- ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ ผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานูสตร์จำแนกตามสถานภาพครอบครัว ๘๘
- ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติ ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยา นูสตร์จำแนกตามตัวแปรเพศ ๘๐
- ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติ ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจำแนกตามตัวแปรอายุ ๘๑
- ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติ ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจำแนกตามสถานภาพ ครอบครัว ๘๒
- ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนด้านความมีระเบียบวินัยจำแนกตามสถานภาพครอบครัวโดยใช้ วิธีการทดสอบของ scheffe ๘๓

- ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงผลการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านความรับผิดชอบจำแนกตามสถานภาพครอบครัวโดยใช้วิธีการทดสอบของ scheffe ๘๔
- ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงผลการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยรวมใช้วิธีการทดสอบ ของ scheffe ๘๔
- ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงระดับความถี่ของปัญหาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ๘๕
- ตารางที่ ๔.๒๙ แสดงระดับความถี่ของแนวทางส่งเสริมความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ๘๖

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมโลกปัจจุบัน มนุษย์มีความเจริญรุ่งเรืองอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการสื่อสารสามารถติดต่อได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ที่เรียกว่ายุคโลกาภิวัตน์ ในขณะที่สังคมโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้โครงสร้างของสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปด้วยอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ขนบธรรมเนียมประเพณีและค่านิยมบางประการ ส่งผลให้วิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยเปลี่ยนไปจากเดิม ขณะเดียวกันเด็กและเยาวชนบางส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เหตุดังกล่าวเป็นอันตรายต่อสังคมเป็นอย่างมาก เพราะทุกคนมีความเห็นแก่ตัว มีพฤติกรรมบริโภคที่ฟุ่มเฟือย ขาดการมีน้ำใจ และมักใช้ความรุนแรง

ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าคนไทยส่วนหนึ่งขาดคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากความบกพร่องในการศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม การที่เราจะลดปัญหาจะต้องมีการพัฒนาความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรม จริยธรรม ให้ฝังลึกจนเป็นค่านิยมให้อยู่ในนิสัยและอยู่ในจิตใจของบุคคล เพื่อช่วยให้บุคคลละอายต่อการกระทำชั่วหันมาประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม

การพัฒนาจริยธรรมของบุคคลในสังคมกลุ่มที่จำเป็นจะต้องพัฒนาเพื่อปลูกฝังจริยธรรมพื้นฐาน คือ กลุ่มบุคคลในวัยเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๕ – พ.ศ. ๒๕๕๕) ที่ส่งเสริมให้ทุกคนในสังคมไทยมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยม อันดีงามของไทย ส่วนสถาบันศาสนานับว่าเป็นสถาบันทางจริยธรรมโดยตรง พระบรมราชาโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกล่าวไว้ว่า การที่บุคคลจะพัฒนาได้ก็ด้วยปัจจัยประการเดียว คือ การศึกษานั้นแบ่งเป็นสองส่วน คือการศึกษาด้านวิชาการ ส่วนหนึ่งกับการอบรมนิสัย ให้เป็นผู้มีใจใฝ่ดีใฝ่เจริญ มีสภาพจิตใจที่ปกติมีความละเอียดอ่อน ก้าวบาท ส่วนหนึ่ง การพัฒนาบุคคลจะต้องพัฒนาให้ครบถ้วนทั้งสองส่วน เพื่อให้บุคคล ได้มีความรู้ไว้ใช้ประกอบการและมีความดีไว้เกื้อหนุนการประพฤติ ปฏิบัติทุกอย่างให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องควร และอำนวยผลประโยชน์ที่พึงประสงค์

โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ เป็นโรงเรียนรัฐบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต ๑ ตั้งอยู่บ้านบ่อชลบ หมู่ที่ ๗ ถนนนาพรุ – ลานสกา ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในช่วงชั้นที่ ๓ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓) และช่วงชั้นที่ ๔ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖) มีคณะครูและผู้บริหารรวมทั้งหมด ๓๕ คน และมีนักเรียนทั้งหมด จำนวน ๑๕๒ คน^๑ โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ก็เป็นอีกโรงเรียนหนึ่งที่พบกับปัญหานักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นักเรียนไม่สนใจศึกษาเล่าเรียนและปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมจนเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข ปัญหาดังกล่าวให้หมดไป ทำให้เด็กนักเรียนหันมาสนใจศึกษา และปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมจนสามารถแก้ปัญหาได้ในที่สุด

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนของโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ เพื่อนำผลที่ได้การศึกษาวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการวางนโยบายการจัดการศึกษาของทาง โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ หรือ โรงเรียนอื่นๆ ที่มีปัญหาคล้ายคลึงกัน นำไปแก้ปัญหาได้ตรงจุด และเป็นการเสริมสร้างเยาวชนให้มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นเยาวชนที่ดีของชาติในอนาคตต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ และสถานภาพครอบครัว แตกต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

^๑สุนทร คำด้วง, อนุสรณ์ ๕ ปี พระพรหมพิทยานุสรณ์, (นครศรีธรรมราช : โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์, ๒๕๔๕), หน้า ๒.

๑.๓ สมมติฐานการวิจัย

๑.๓.๑ ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแตกต่างกัน

๑.๓.๒ ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแตกต่างกัน

๑.๓.๓ ผู้ปกครองที่มีสถานครอบครัวต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแตกต่างกัน

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชซึ่งประกอบด้วย ๕ ด้าน ดังนี้

- ความมีระเบียบวินัย
- ความมีเมตตา
- ความรู้รักสามัคคี
- ความซื่อสัตย์
- ความรับผิดชอบ

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ ปีการศึกษา ๒๕๕๐ ทั้งหมด ๗๕๒ คน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ทำให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๕.๒ ทำให้ทราบการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มี เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว

๑.๕.๓ ทำให้ทราบข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๕.๔ สามารถนำผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียน โรงเรียน อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือการรับรู้ของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดา มารดา ญาติหรือผู้อุปการะดูแลเอาใจใส่นักเรียน และเป็นผู้รับผิดชอบในการเลี้ยงดูและส่งเสริมนักเรียน

เพศ หมายถึง สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิง

อายุ หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามนับเป็น ๒ ช่วงอายุ คือ อายุต่ำกว่า ๓๐ ปี และ ๓๐ ปีขึ้นไป

สถานภาพครอบครัว หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามที่ อยู่ร่วมกัน แยกกันอยู่ และหย่าร้าง

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง พฤติกรรมด้านจริยธรรม ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ ที่โรงเรียนจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดพัฒนาการไปตามที่โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ ดังนี้

ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การปฏิบัติตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย และปฏิบัติตามตามกฎ ระเบียบ กติกา ข้อบังคับของบ้าน โรงเรียน สังคม เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนเองและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

ความมีเมตตา หมายถึง ความรักใคร่ มีอัธยาศัยดี จิตใจกว้างปรารถนาให้ผู้อื่น มีความสุข รู้จักแบ่งปันสิ่งของช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอและด้อยโอกาสเป็นกำลังใจให้ผู้อื่นที่ได้รับความทุกข์

ความรู้จักสามัคคี หมายถึง การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะมีความรักใคร่ อาสาช่วยเหลือ ร่วมกันวางแผนในการทำงาน กิจกรรมร่วมกัน รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

ความซื่อสัตย์ หมายถึง การปฏิบัติอย่างเหมาะสมตรงต่อความจริง ไม่นำเอาทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตนและประพฤติปฏิบัติตนดีตรงตามความเป็นจริงไม่เอาเปรียบผู้อื่นหรือแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ชอบ

ความรับผิดชอบ หมายถึง การทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยใจมุ่งมั่นตรงต่อเวลา เอาใจใส่ มีความเพียรพยายาม มีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ไม่ละทิ้งหรือหลีกเลี่ยงงาน พยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด พร้อมทั้งติดตามผลงานที่ได้ทำไว้เพื่อปรับปรุงและแก้ไข ยอมรับผลการปฏิบัติงานทั้งในด้านดีและไม่ดี

นักเรียน หมายถึง นักเรียนทั้งหมดที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับช่วงชั้นที่ ๓ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓) และช่วงชั้นที่ ๔ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖) ของ โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้ประกาศแต่งตั้งเมื่อ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๘ ตั้งอยู่บ้านบ่อชลบ หมู่ที่ ๗ ถนนนาพรุ – ลานสกา ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบันนี้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยแบ่งเป็น ๘ กลุ่มสาระรายวิชา และรายวิชาที่สถานศึกษาจัดทำสาระเพิ่มเติมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสม มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเองตามความเหมาะสม

หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักการและแนวทางที่โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ได้จัดทำขึ้นมาเพื่อจะใช้เป็นทิศทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนในโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนใน โรงเรียนพระพรหมพิทยาสรรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอ ทฤษฎี แนวคิด การส่งเสริม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ๒.๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
- ๒.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- ๒.๔ การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษา
- ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๖ สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็นนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็นว่า

- ๑) ข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไปก็ตาม
- ๒) ทักษะ ประมวลการที่เกี่ยวกับปัญหาหรือประเด็นหนึ่ง เช่น ทักษะเกี่ยวกับความเหมาะสมของนโยบายวางแผนครอบครัว^๑

^๑ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์ จำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๑๓๐.

ภูวคณ จันทรศร ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ความคิดเห็น” หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีการแสดงออกที่สามารถสังเกต ได้และการแสดงความคิดเห็นของบุคคลหนึ่งบุคคลอื่น ๆ อาจไม่เห็นด้วยก็ได้

สุชา จันท์นเอ็ม กล่าวไว้ว่า “ความคิดเห็น คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งแต่เป็นลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนกับทัศนคติ คนเรามักจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันไป ความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ”^๒

สุรางค์ จันท์นเอ็ม ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า “เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ (Perceive) ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งนั้น ไม่ว่าข้อมูลนั้นจะมีหลักฐานอ้างอิงหรือไม่ หรืออาจเห็นด้วยตามทัศนคติคือ การที่บุคคลมีความรู้สึกทั่ว ๆ ไปต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ส่วนความคิดเห็นคือการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ”

วิรัชฎ์ คงคะจันทร์ ได้ให้ความหมายความคิดเห็นว่า หมายถึง การแสดงออกของทัศนคติ โดยคำพูด”^๓

เสนาะ ดิยาวีร์ ได้ให้ความหมายความคิดเห็นว่า หมายถึง “เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการที่ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งนั้น ไม่ว่าข้อมูลนั้นจะมีหลักฐานอ้างอิงหรือไม่”^๔

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า “เป็นการแสดงออกซึ่งวิจรรณญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะความคิดเห็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริงทัศนคติของบุคคล ในขณะที่ทัศนคติแสดงความรู้สึกทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ”^๕

^๒สุชา จันท์นเอ็ม, **จิตวิทยาวัยรุ่น**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๒), หน้า ๒๓.

^๓สุรางค์ จันท์นเอ็ม, **จิตวิทยาสังคม**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แพร์พิทยา, ๒๕๒๐), หน้า ๔๓.

^๔วิรัชฎ์ คงคะจันทร์, **หลักการส่งเสริมการเกษตร**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (ขอนแก่น : ภาควิชาส่งเสริม การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๒๔), หน้า ๑๗.

^๕เสนาะ ดิยาวีร์, **การสัมภาษณ์ในงานบุคคล**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗), หน้า ๑๕.

^๖สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ, **จิตวิทยาสังคม**, (กรุงเทพมหานคร : ชัยศิริการพิมพ์, ๒๕๒๒), หน้า ๑๑.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ ได้ให้คำจำกัดความหมายของความคิดเห็นว่า “เป็นการแสดงออกทางด้านทัศนคติอย่างหนึ่ง การแสดงความคิดเห็นมักจะมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบและเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก”^๓

สุโท เจริญสุข ได้ให้ความหมาย ความคิดเห็นว่า “เป็นสภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบไม่ชอบ หรือเฉย ๆ”^๔

เสกสรร วัฒนพงษ์ ได้ให้ความหมายความคิดเห็นว่า “การแสดงออกถึงความเชื่อ ทัศนคติ การวินิจฉัย การพิจารณาหรือการประเมินผลอย่างมีรูปแบบ โดยได้รับอิทธิพลมาจากทัศนคติ และข้อเท็จจริงความรู้ที่มีอยู่ของผู้แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมต่างๆ การแสดงความคิดเห็นอาจจะแสดงออกโดยการพูดหรือการเขียนก็ได้”^๕

ความหมายของความคิดเห็นพอสรุปได้ว่า หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึกนึกคิดของบุคคล ด้วยการพูด เขียน หรือปฏิกิริยาใด ๆ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งความคิดเห็นเป็นสภาพความรู้สึกที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความรู้ การรับรู้ ประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับมา โดยบุคคลนั้นอาจจะแสดงออกมาทางใดทางหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการพูด ลักษณะท่าทาง หรือไม่แสดงออกเลยก็ได้

หน้าที่และกลไกของความคิดเห็น

แคลเนียล แคทซ์ ได้อธิบายถึง หน้าที่หรือกลไกของความคิดเห็น สำคัญไว้ ๔ ประการ ดังนี้คือ

๑. เพื่อใช้สำหรับการปรับตัว (Adjustment) หมายความว่า ตัวบุคคลทุกคนจะอาศัยความคิดเห็นเป็นเครื่องยึดถือ สำหรับการปรับ พฤติกรรม ของตนให้เป็นที่ไปในทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนสูงที่สุด และให้มีผลเสียน้อยที่สุด ดังนี้ ทัศนคติ จึงสามารถเป็นกลไก ที่จะสะท้อน

^๓ประภาเพ็ญ สุวรรณ, **ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๐), หน้า ๔๔.

^๔สุโท เจริญสุข, **หลักจิตวิทยาและการพัฒนาการมนุษย์**, (กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา), ๒๕๒๕ หน้า ๒๔.

^๕เสกสรร วัฒนพงษ์, “ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการประสานงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจทางหลวงกับเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรในเขตพื้นที่ทางหลวง หมายเลข ๓๔ บางนา-บางประกง”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๔๒, ๘๘ หน้า.

ให้เห็น ถึงเป้าหมายที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของเขา และด้วยสิ่งเหล่านี้เอง ที่จะทำให้อาไรแนวโน้มของพฤติกรรมเป็นไป ในทางที่ต้องการมากที่สุด

๒. เพื่อป้องกันตัว (Ego Defensive) โดยปกติในทุกขณะ คนทั่วไปมักจะมีแนวโน้มที่จะไม่ยอมรับความจริง ในสิ่งซึ่งเป็นที่ขัดแย้งกับความนึกคิดของตน (Self Image) ดังนั้น ความคิดเห็นจึงสามารถสะท้อนออกมาเป็นกลไกที่ป้องกันตัวโดยการแสดงออก เป็นความรู้สึก ถูกเหยียบหยามหรือติฉินนินทาคนอื่นและขณะเดียวกัน ก็จะยกตนเองให้สูงกว่า ด้วยการมี ความคิดเห็น ที่ถือว่าตนนั้นเหนือกว่าผู้อื่น การก่อตัว ที่เกิดขึ้นมาของความคิดเห็น ในลักษณะนี้ มีลักษณะแตกต่างจากการมีความคิดเห็น เป็นเครื่องมือ ในการปรับตัว ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น กล่าวคือ ความคิดเห็น จะมิใช่พัฒนาขึ้นมาจากการมีประสบการณ์กับสิ่งนั้น ๆ โดยตรง หากแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากภายในตัวผู้นั้นเองและสิ่งที่เป็นเป้าหมายของการแสดงออกมาซึ่งความคิดเห็นนั้น ก็เป็นเพียงสิ่งที่เขาผู้นั้นหวังใช้เพียงเพื่อการระบายความรู้สึกเท่านั้น

๓. เพื่อการแสดงความหมายของค่านิยม (Value Expressive) ความคิดเห็น นั้นเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมต่าง ๆ และด้วยความคิดเห็น นี้เอง ที่จะใช้สำหรับสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมต่าง ๆ ในลักษณะที่จำเพาะเจาะจงยิ่งขึ้น ดังนั้น ความคิดเห็น จึงสามารถใช้สำหรับ อรรถาธิบายและบรรยายความเกี่ยวกับค่านิยมต่าง ๆ ได้

๔. เพื่อเป็นตัวจัดระเบียบเป็นความรู้ (Knowledge) ความคิดเห็น จะเป็นมาตรฐานที่ตัวบุคคลจะสามารถใช้ประเมิน และทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อม ที่มีอยู่รอบตัวเขา ด้วยกลไกดังกล่าวนี้เอง ที่ทำให้ตัวบุคคลสามารถรู้ และเข้าใจถึงระบบและระเบียบของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเขาได้

การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น (Attitude Change)

เซอร์เบริท ซี. เคลแมน ได้อธิบายถึง การเปลี่ยนแปลง ความคิดเห็น โดยมีความเชื่อว่าความคิดเห็นอย่างเดียวกัน อาจเกิดในตัวบุคคล ด้วยวิธีที่ต่างกันจากความคิดนี้ เซอร์เบริท ได้แบ่งกระบวนการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น ออกเป็น ๓ ประการ คือ

๑. การยินยอม (Compliance) การยินยอม จะเกิดได้เมื่อ บุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อตัวเขาและมุ่งหวังจะได้รับ ความพอใจ จากบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลนั้น การที่บุคคลยอมกระทำตามสิ่งที่ยากให้เขากระทำนั้น ไม่ใช่เพราะบุคคลเห็นด้วยกับสิ่งนั้น แต่เป็นเพราะเขาคาดหวังว่า จะได้รับรางวัล หรือการยอมกระทำตามนั้น เป็นผลมาจากอิทธิพลทางสังคม หรืออิทธิพลของสิ่งที่ก่อให้เกิด การยอมรับนั้น กล่าวได้ว่า การยอมกระทำตามนี้ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น ซึ่งจะมีพลังผลักดันให้บุคคลยอมกระทำตามมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับจำนวนหรือความรุนแรงของรางวัลและการลงโทษ

๒. การเลียนแบบ (Identification) การเลียนแบบ เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งเร้า หรือสิ่งกระตุ้น ซึ่งการยอมรับนี้เป็นผลมาจาก การที่บุคคล ต้องการจะสร้างความสัมพันธ์ที่ดี หรือที่พอใจ ระหว่างตนเองกับผู้อื่น หรือกลุ่มบุคคลอื่น จากการเลียนแบบนี้ ความคิดเห็น ของบุคคลจะ เปลี่ยนไปมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าให้เกิดการเลียนแบบ กล่าวได้ว่า การเลียนแบบ เป็น กระบวนการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น ซึ่งพลังผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนี้ จะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับความน่า โน้มน้าวใจ ของสิ่งเร้าที่มีต่อบุคคลนั้น การเลียนแบบจึงขึ้นอยู่กับพลัง (Power) ของผู้ส่งสาร บุคคลจะรับเอาบทบาท ทั้งหมดของคนอื่นมาเป็นของตนเอง หรือแลกเปลี่ยนบทบาท ซึ่งกันและกัน บุคคลจะเชื่อในสิ่งที่ตัวเองเลียนแบบ แต่ไม่รวมถึงเนื้อหาและรายละเอียดในการ เลียนแบบ ความคิดเห็นของบุคคลจะเปลี่ยนไปมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลง

๓. ความต้องการที่อยากจะเปลี่ยน (Internalization) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคล ยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่าซึ่งตรงกับความต้องการภายในค่านิยมของเขา พฤติกรรมที่ เปลี่ยนไป ในลักษณะนี้จะสอดคล้องกับ ค่านิยม ที่บุคคลมีอยู่เดิม ความพึงพอใจ ที่ได้จะขึ้นอยู่กับ เนื้อหารายละเอียดของพฤติกรรมนั้น ๆ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ถ้าความคิด ความรู้สึกและ พฤติกรรมถูกกระทบไม่ว่าจะในระดับใดก็ตามจะมีผลต่อการเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งสิ้น นอกจากนี้ องค์ประกอบต่าง ๆ ในกระบวนการสื่อสาร เช่น คุณสมบัติของผู้ส่งสารและผู้รับสารลักษณะของ ข่าวสาร ตลอดจน ช่องทางในการสื่อสารล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น ได้ทั้งสิ้น นอกจากนี้ ความคิดเห็นของบุคคลเมื่อเกิดขึ้นแล้ว แม้จะคงทน แต่ก็จะสามารถเปลี่ยน ได้โดยตัวบุคคล สถานการณ์ ข่าวสาร การชวนเชื่อและสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการยอมรับในสิ่งใหม่ แต่ จะต้องมีความสัมพันธ์กับค่านิยมของบุคคลนั้น นอกจากนี้ อาจเกิดจากการยอมรับโดยการบังคับ เช่น กฎหมาย ข้อบังคับ

แมกไกวร์และมิลแมน ได้กล่าวว่า “แนวความคิดเกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น โดยใช้อิทธิพลทางสังคม เกิดจากความเชื่อที่ว่า บุคคลจะพัฒนาความคิดเห็นของตนเองในลักษณะ ใดนั้นขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ได้รับจากผู้อื่นในสังคม สิ่งที่มี อิทธิพลทางสังคม แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทคือ

๑. กลุ่มอ้างอิง (Reference Group) หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เราใช้เป็นมาตรฐานสำหรับ: ประเมินความคิดเห็น ความสามารถของเรา หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปบุคคลจะใช้กลุ่ม อ้างอิงเพื่อประเมินความคิดเห็นของตนและตัดสินใจว่าความคิดเห็นของตนถูกต้อง เพราะคิดว่าคน ส่วนใหญ่ในกลุ่มมีความคิดเห็นเช่นเดียวกับตนนี้

๒. บุคคลอ้างอิง (Reference Individuals) หมายถึง บุคคลที่เราใช้เป็นมาตรฐานเพื่อประเมิน ความคิดเห็น ความสามารถของเรา หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อิทธิพลของผู้อื่นที่มีต่อความคิดเห็นของบุคคลตรงกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เรียกว่า การเลียนแบบ (Identification) ซึ่งเป็นกระบวนการที่บุคคลรับเอาคุณสมบัติของผู้อื่นมาเป็นของตน ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของความคิดเห็นในส่วนของการรับรู้เชิงแนวคิด (Cognitive Component) และเมื่อองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบส่วนอื่นจะมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงด้วยบุคลากรทางการแพทย์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสาร ต้องมีความเชี่ยวชาญ (Expertness) และความน่าไว้วางใจ (Trustworthiness) จะทำให้มีความน่าเชื่อถือสูง สามารถชักจูงใจได้ดีอีกทั้งมี บุคลิกภาพ (Personality) ดีก็จะมีผลต่อการยอมรับ นอกจากนี้ หากข้อมูลข่าวสาร มีการเตรียมมาเป็นอย่างดี การเรียงลำดับความชัดเจนตลอดจนมีความกระชับ และมีช่องทางในการส่งที่เหมาะสม ผู้ใช้บริการซึ่งรับสารก็อยากฟังและมีแนวโน้มที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามคำแนะนำหรือชักจูง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

ประภาเพ็ญ สุวรรณ ได้กล่าวว่า “อายุ มีผลต่อเจตคติของบุคคล ส่วนใหญ่มักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปยาก ซึ่งทำให้ผลต่อเจตคติของตนเอง นอกจากอายุแล้วยังมีตัวแปรอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น ปฏิกริยาของบุคคลต่อสิ่งเร้า ข่าวสาร เป็นต้น บุคคลที่แตกต่างกันจะมีปฏิกริยาไม่เหมือนกันผลที่จะมีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติความคิย่อมแตกต่างกันไปด้วย”

ดังนั้น ความคิดเห็นของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะการยอมรับหรือปฏิเสธขึ้นอยู่กับสภาพ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลซึ่งตัวแปรเหล่านี้ ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ความคิดเห็น และพฤติกรรม (KAP)

เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวแปร ๓ ตัว คือ ความรู้ (Knowledge) ความคิดเห็น (Attitude) และการยอมรับปฏิบัติ (Practice) ของผู้รับสารอันอาจมีผลกระทบต่อสังคมต่อไป จากการรับสารนั้น ๆ การเปลี่ยนแปลงทั้งสามประเภทนี้ จะเกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้ เมื่อเกิดความรู้ขึ้นก็จะไปมีผลทำให้เกิดความคิดเห็น และขั้นสุดท้ายคือ การก่อให้เกิดการกระทำทฤษฎีนี้อธิบาย การสื่อสารหรือสื่อมวลชนว่า เป็นตัวแปรต้นที่

°°ประภาเพ็ญ สุวรรณ, **ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย**, อ่างแล้ว, หน้า ๕๐.

สามารถเป็นผู้นำการพัฒนาเข้าไปสู่ชุมชนได้ ด้วยการอาศัย KAP เป็นตัวแปรตามในการวัดความสำเร็จของการสื่อสารเพื่อการพัฒนา^{๑๑}

จะเห็นได้ว่า สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในการนำข่าวสารต่าง ๆ ไปเผยแพร่เพื่อให้ประชาชนในสังคมได้รับทราบว่า ขณะนี้ในสังคมมีปัญหาอะไร เมื่อประชาชนได้รับทราบข่าวสารนั้น ๆ ย่อมก่อให้เกิดความคิดเห็นและเกิดพฤติกรรมต่อไป ซึ่งมีลักษณะสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่เป็นที่ยอมรับกันว่าการสื่อสารมีบทบาทสำคัญในการดำเนิน โครงการต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยผ่านสื่อชนิดต่าง ๆ ไปยังกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งต้องประกอบด้วย

ความรู้ (Knowledge) เป็นการรับรู้เบื้องต้น ซึ่งบุคคลส่วนมากจะได้รับผ่านประสบการณ์ โดยการเรียนรู้จากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า (S-R) แล้วจัดระบบเป็น โครงสร้างของความรู้ที่ผสมผสานระหว่างความจำ (ข้อมูล) กับสภาพจิตวิทยา ด้วยเหตุนี้ ความรู้จึงเป็นความจำที่เลือกสรร ซึ่งสอดคล้องกับสภาพจิตใจของตนเองความรู้ จึงเป็นกระบวนการภายใน อย่างไรก็ตามความรู้ก็อาจส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของมนุษย์ได้ และผลกระทบที่ผู้รับสารเชิงความรู้ในทฤษฎีการสื่อสารนั้น อาจปรากฏได้จากสาเหตุ ๕ ประการ คือ

๑. การตอบข้อสงสัย (Ambiguity Resolution) การสื่อสารมักจะสร้างความสับสนให้สมาชิกในสังคม ผู้รับสาร จึงมักแสวงหาสารสนเทศโดยการอาศัยสื่อทั้งหลายเพื่อตอบข้อสงสัยและความสับสนของตน

๒. การสร้างทัศนคติ (Attitude Formation) ผลกระทบเชิงความรู้ต่อการปลูกฝังทัศนคตินั้นส่วนมากนิยมใช้กับสารสนเทศที่เป็นนวัตกรรม เพื่อสร้างความคิดเห็นให้คนยอมรับการแพร่ นวัตกรรมนั้น ๆ (ในฐานะความรู้)

๓. การกำหนดวาระ (Agenda Setting) เป็นผลกระทบเชิงความรู้ที่สื่อกระจายออกไป เพื่อให้ประชาชนตระหนักและผูกพันกับประเด็นวาระที่สื่อกำหนดขึ้น หากตรงกับภูมิหลังของปัจเจกชน และค่านิยมของสังคมแล้ว ผู้รับสารก็จะเลือกสารสนเทศนั้น

๔. การพอกพูนระบบความเชื่อ (Expansion of Belief System) การสื่อสารสังคมมักกระจายความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ด้านต่าง ๆ ไปสู่ประชาชน จึงทำให้ผู้รับสารรับทราบระบบความเชื่อที่หลากหลาย และลึกซึ้งไว้ในความเชื่อของตนมากขึ้นไปเรื่อย ๆ

^{๑๑} สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, การโฆษณาหาเสียงกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง, (กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๓), หน้า ๑๑๘.

๕. การรู้แจ้งต่อค่านิยม (Value Clarification) ความขัดแย้งในเรื่องค่านิยม และอุดมการณ์ เป็นภาวะปกติของสังคม สื่อมวลชนที่น่าเสนอข้อเท็จจริงในประเด็นเหล่านี้ ย่อมทำให้ประชาชน ผู้รับสารเข้าใจถึงค่านิยมเหล่านั้นแจ่มชัดขึ้น

จากคำจำกัดความที่ได้ศึกษามาพอสรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความรู้สึกรักของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยได้รับแรงจูงใจตามที่ได้ถูกสั่งสอนอบรมมาเป็นระยะเวลาที่นานพอสมควร หรือได้รับประสบการณ์มาแล้วแสดงออกในลักษณะต่าง ๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความคิดเห็นและพฤติกรรม

ความรู้มีส่วนสำคัญที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจ แรงจูงใจที่จะปฏิบัติพฤติกรรมและก่อให้เกิดความสามารถในการที่จะปฏิบัติพฤติกรรม การมีความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมจะทำให้ทราบว่า จะต้องปฏิบัติอย่างไรและต้องสามารถปฏิบัติได้จริง ดังความรู้และการปฏิบัติจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและต้องพึ่งพาอาศัยกัน การสร้างเสริมความรู้จะช่วยสร้างพฤติกรรมการปฏิบัติด้วยเสมอ แต่อย่างไรก็ดีความรู้อย่างเดียวไม่ได้เป็นข้อยืนยันว่าบุคคลจะปฏิบัติตามสิ่งที่ตนรู้เสมอไป ความคิดเห็นจะเป็นตัวเชื่อมระหว่างความรู้ที่ได้รับกับการกระทำหรือการปฏิบัติถ้ามีความคิดเห็นที่ตรงกับองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จะกระตุ้นให้ปฏิบัติแล้วบุคคลจะมีแนวโน้มที่จะกระทำหรือปฏิบัติมากกว่าบุคคลที่มีความคิดเห็นไม่ดี ความคิดเห็นมีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมของบุคคลและขณะเดียวกัน พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลมีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลนั้นด้วยทั้งการปฏิบัติ และความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กันและมีผลซึ่งกันและกันเป็นที่เชื่อกันว่า ความคิดเห็นมีผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคลและขณะเดียวกันการแสดงออกหรือการปฏิบัติของบุคคลก็มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลนั้นด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติมีความเกี่ยวข้องกันในหลาย ๆ แบบ ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเป็นเช่นไรนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ของบุคคลนั้น กล่าวคือ ถ้าบุคคลนั้นมีความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งดีความคิดเห็นต่อสิ่งนั้นจะดีตามไปด้วย ซึ่งการมีทัศนคติที่ดีย่อมส่งผลให้เกิดการปฏิบัติที่ดีด้วยจะเห็นได้ว่า ความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติต่างก็มีความเกี่ยวพันต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่อาจเกี่ยวพันกันทั้งทางตรงและทางอ้อม^{๑๒}

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความคิดเห็น การปฏิบัติ ได้อธิบายความสัมพันธ์ใน ๔ ลักษณะ คือ

^{๑๒} ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย, อ่างแล้ว, หน้า ๕๓

๑. การปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมาจะเป็นไปตามความคิดเห็นและความรู้ที่บุคคลนั้นมีอยู่โดยมีความคิดเห็นเป็นตัวกลาง ทักษะคิดจะเกิดจากความรู้ที่มีอยู่และการปฏิบัติจะแสดงออกไปตามความคิดเห็นนั้นและทักษะคิดจะเกิดจากการปฏิบัติและการปฏิบัติจะแสดงออกไปตามความคิดเห็นนั้นและทักษะคิดจะเกิดจากการปฏิบัติและเกิดความรู้ตามมาด้วย

๒. การปฏิบัติ หรือพฤติกรรมที่เกิดจากความรู้และความคิดเห็นมีความสัมพันธ์หรือความรู้กับความคิดเห็นมีผลร่วมกันเกี่ยวข้องกันก่อให้เกิดการปฏิบัติตามมาได้ และการปฏิบัติก็ส่งผลให้เกิดความรู้และความคิดเห็นได้

๓. ความรู้และความคิดเห็นต่างทำให้เกิดการปฏิบัติได้ และการปฏิบัติก่อให้เกิดความรู้และความคิดเห็น โดยที่ความรู้และความคิดเห็นไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กัน

๔. ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม บุคคลมีความรู้และปฏิบัติตามความรู้ที่หรือความรู้มีผลต่อความคิดเห็นก่อนแล้วการปฏิบัติที่เกิดขึ้นเป็นไปตามความคิดเห็นนั้นและการปฏิบัติมีผลต่อความรู้ทั้งทางตรง และทางอ้อม มีความคิดเห็นเป็นตัวกลางทำให้เกิดการปฏิบัติตามมา

กล่าวโดยสรุป จากรูปแบบความสัมพันธ์ของความรู้ ความคิดเห็น กับการปฏิบัติโดยทั่วไป เชื่อว่า บุคคลที่มีความรู้ดี ความคิดเห็นที่ดี จะทำให้การปฏิบัติดีตามไปด้วยเพราะความรู้ ความคิดเห็นและการปฏิบัติมีผลต่อเนื่องซึ่งกันและกัน

๒.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ความหมายของคุณลักษณะ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคุณลักษณะว่าสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะความหมายของคุณลักษณะประจำ^{๑๑}

เปลื้อง ณ นคร ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะไว้ว่า คุณลักษณะหมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดีในสันดาน^{๑๒}

^{๑๑}ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, อ้างแล้ว, หน้า ๑๕๐.

^{๑๒}เปลื้อง ณ นคร, หนังสือเรียนวิชาศีลธรรมประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๖), หน้า ๕๖.

มิ่ง ศรีเจริญ ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะไว้ว่า คุณลักษณะ หมายถึง สิ่งที่ทำให้เห็นความดีหรือประจำตัวของบุคคลเป็นพฤติกรรม ลักษณะท่าทาง อุปนิสัย คุณสมบัติ ความสามารถ ความรู้ ทักษะและทัศนคติ^๔

ดังนั้นความหมายของคุณลักษณะเมื่อกล่าวโดยสรุป คือ สิ่งที่ทำให้เห็นถึงลักษณะประจำที่ดีของบุคคล เช่น ลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ ความมีศีลธรรม ความประพฤติและอื่นๆ

ความหมายจริยธรรม

จริยธรรม ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Ethics” มาจากภาษากรีกว่า Ethos เป็นคำที่มีความหมายกว้างที่สุดในบรรดาคำที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของความประพฤติมนุษย์ มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “จริยธรรม” ไว้หลายท่านด้วยกันตามความหมายคำว่า “จริยธรรม” แยกออกเป็น “จริยธรรม” คำว่า “จริยะ” หมายถึง ความประพฤติ หรือกิจวัตรที่ควรปฏิบัติ ส่วนคำว่า “ธรรม” มีความหมายหลายอย่าง เช่น คุณความดี หลักคำสอนของศาสนา หลักปฏิบัติเมื่อนำคำสองคำมารวมกันเป็น “จริยธรรม” จึงได้ความหมายตามตัวอักษรว่า “หลักแห่งความประพฤติ” หรือ “แนวทางของการประพฤติ”^๖

จริยธรรม มีรากศัพท์มาจากคำว่า “จริยธรรม” แปลว่า ความประพฤติ พฤติกรรม และคำว่า “ธรรม” แปลว่า สภาพที่ทรงไว้ หมายถึง คຸ້ມครองรักษาผู้ประพฤติไว้มิให้ตกไปสู่ที่ชั่ว สำหรับความหมายของคำว่า “ธรรม” นี้มีหลายนัยและกว้างขวางครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่าง ส่วนความหมายที่เฉพาะเจาะจงนั้นขึ้นอยู่กับบริบทหรือจุดหมายของบุคคลผู้นำไปใช้ ตัวอย่าง เช่น

ธรรม หมายถึง ข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎแห่งศีลธรรม ธรรมคา ธรรมชาติ ความยุติธรรม ความถูกต้อง ความจริง คุณความดี

แม้คำว่า “ธรรม” จะมีความหมาย หลายนัยและกว้างขวางเพียงใด แต่ถ้านำมาสรุปให้ ช่นย่อ ก็จะมีความหมายเพียง ๔ อย่าง คือ

๑. ธรรม หมายถึง “ตัวธรรมชาติหรือสิ่งทั้งปวง (สภาวะธรรม) ทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิต หรือทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม”

๒. ธรรม หมายถึง “กฎแห่งธรรมชาติหรือกฎแห่งสิ่งทั้งปวง (สัจจธรรม) เช่น กฎแห่งความเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นเทียบขาดในธรรมชาติอันหนึ่ง”

^๔มิ่ง ศรีเจริญ, “คุณลักษณะผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดีที่พึงประสงค์ของสถาบันราชภัฏ : กรณีศึกษาสถาบันราชภัฏในกลุ่มรัตนโกสินทร์”, ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์), ๒๕๓๗, หน้า ๑๗.

^๖พระเมธีธรรมมาภรณ์, ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม จริยศาสตร์ และจริยศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๔), หน้า ๗๔.

๓. ธรรม หมายถึง “หน้าที่ คือ หน้าที่ที่มนุษย์ต้องปฏิบัติตามกฎธรรมชาติ (ปฏิบัติธรรม) เมื่อรู้และเข้าใจถึงกฎธรรมชาติว่าเป็นกฎเฉียบขาดที่ไม่อาจขัดขืนหรือหลีกเลี่ยงได้จึงเกิดเป็นหน้าที่ขึ้นมา เช่น ความแก่และความตายเป็นกฎเฉียบขาดในธรรมชาติ หน้าที่ของมนุษย์ก็คือ การปฏิบัติต่อกฎ อันนี้ด้วยความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง”

๔. ธรรม หมายถึง “ผลหรือรางวัลที่เกิดจากการปฏิบัตินั้น (ปฏิบัติธรรม) ได้แก่ การปฏิบัติต่อกฎธรรมชาติ ผลของการปฏิบัติจะเป็นอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับต้นเหตุ ปฏิบัติอย่างไรก็ได้เช่นนั้น ผลที่ดีย่อมมาจากเหตุที่ดี”

เมื่อนำเอาคำว่า “จริยะ” มารวมกับคำว่า “ธรรม” เป็น จริยธรรม” จึงแปลว่าตามศัพท์ว่า หน้าที่ควรประพฤติ หรือธรรมอันเป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ซึ่งตรงกับความหมายของ “ธรรม” ข้อที่ ๓ (หน้าที่) คือ การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎธรรมชาติโดยไม่ขัดแย้งหรือฝ่าฝืน เช่น เมื่อหายใจเข้าต้องหายใจออก^{๑๓}

คุณธรรมและจริยธรรมหรือศีลธรรม ได้แก่ ระเบียบปฏิบัติซึ่งมุ่งให้เกิดความผาสุก ความสงบสุขเนื่องด้วยสังคมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งคุณธรรมจริยธรรมหรือศีลธรรมนั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์ทำขึ้น บัญญัติขึ้น แต่งขึ้น ตามเหตุผลของมนุษย์เองหรือตามความต้องการของมนุษย์เอง^{๑๔}

จริยธรรม หมายถึง “ธรรมคือความประพฤติ”, “ธรรมคือการดำเนินชีวิต” หลักความประพฤติ หลักการดำเนินชีวิต คำ “จริยธรรม” นี้ นักปราชญ์ในประเทศไทยได้บัญญัติให้ใช้สำหรับคำภาษาอังกฤษว่า ethics หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม หรือกฎศีลธรรม จริยะ หรือ จริยธรรมอันประเสริฐ เรียกว่า พรหมจริยะ (พรหมจริยธรรม หรือพรหมจรรย์) แปลว่า ความประพฤติอันประเสริฐหรือการดำเนินชีวิตอย่างประเสริฐ หมายถึง มรรคมงคล ๘ หรือ ศีล สมาธิ ปัญญา^{๑๕}

^{๑๓}ทองหล่อ วงษ์ธรรมมา, **ปรัชญา ๒๐๑ พุทธศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ โอ. เอส. พรินติ้งเฮ้าส์, ๒๕๓๘), หน้า ๒๓๓.

^{๑๔}พุทธทาสภิกขุ, **ความแตกต่างระหว่างศีลธรรมกับศาสนา**, (นนทบุรี : โรงพิมพ์เอกรินทร์, ๒๕๑๔) หน้า ๑๒.

^{๑๕}พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๓๕.

จริยธรรม หมายถึง “การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่การยังชีวิตให้เป็นไป การครองชีวิต การให้ชีวิต การเคลื่อนไหวของชีวิต ทุกแง่ ทุกด้าน ทุกระดับ ทางกาย ทางวาจา ทางใจ ทั้งด้าน ส่วนตัว ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ด้านปัญญา อย่างถูกต้อง”^{๒๐}

จริยธรรม หมายถึง “มโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับความยุติธรรม การมีปะทะสัมพันธ์ในสังคม (Social Interaction) โดยไม่เกี่ยวกับคุณค่าหรือความรู้สึกส่วนตัวของแต่ละคน เช่นความรู้สึกที่อยากจะทำพัฒนาตนเองให้ดีที่สุด (Self Actualization)

จริยธรรม หมายถึง “ธรรมชาติหรือหลักธรรมที่บุคคลควรประพฤติจัดว่าเป็นคุณธรรมที่แสดงออกทางกายในลักษณะที่ถูกต้องดีงามอันเป็นสิ่งที่ประสงค์ของสังคม”^{๒๑}

จริยธรรม หมายถึง “หลักคำสอนว่าด้วยความประพฤติ เป็นหลักสำหรับให้บุคคลยึดถือในการปฏิบัติตน”^{๒๒}

จริยธรรม หมายถึง “ความประพฤติดี หรือ คือการกระทำทั้งทางกาย วาจา และใจที่ดีงาม เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม”^{๒๓}

จริยธรรม หมายถึง “การประพฤติปฏิบัติออกมาตามหลักธรรมคำสอนเป็นแนวทางในการปฏิบัติของมวลมนุษย์ตามกฎของธรรมชาติ คือความดีงามในสิ่งที่ถูกต้อง”^{๒๔}

จริยธรรม “เป็นเรื่องคุ้มครองโลก เป็นฝ่ายที่ดีที่ชนะฝ่ายที่ไม่ดีถ้าไม่มีจริยธรรมจะไม่มีหลักธรรมที่จะควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์โลกทั่วไป”^{๒๕}

^{๒๐}พระราชวรานูณี, **ปรัชญากรีกบ่อเกิดภูมิปัญญาตะวันตก**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สยาม, ๒๕๔๔), หน้า ๑๒.

^{๒๑}บุญมี แทนแก้ว, **จริยธรรมกับชีวิต**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๑), หน้า ๑.

^{๒๒}วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก, **จริยธรรมกับบุคคล**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๓), หน้า ๑.

^{๒๓}สุมาลี บุญขารมย์, **การจัดจริยศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๘), หน้า ๓๑.

^{๒๔}ไสว มาลาทอง, **การศึกษาจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๒), หน้า ๕.

^{๒๕}สาโรชน์ บัวศรี, **จริยธรรมศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๖), หน้า ๑๒.

จริยธรรม หมายถึง ศีลธรรมและคุณธรรม ศีลธรรม หมายถึง การละเว้นการฆ่าหรือการเบียดเบียน คุณธรรม หมายถึง การเมตตากรุณา จริยธรรมย่อมจะรวมเอาค่านิยมที่เป็นอื่น ๆ เข้าไว้ด้วยได้แก่ธรรมเนียมประเพณี กฎหมาย อุดมการณ์ วินัยและมารยาท เป็นต้น ถ้าจะพูดสั้น ๆ ก็คือ ค่านิยมในระดับต่าง ๆ ซึ่งสังคมและบุคคลจำเป็นต้องยึดมั่นถือมั่น และจริยธรรมนี้ย่อมจะนำสันติสุขมาให้แก่บุคคลและสังคมได้ตามสมควรแก่กรณี^{๒๖}

จริยธรรม หมายถึง หลักความประพฤติที่อบรมกิริยาและปลูกฝังลักษณะนิสัยให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมหรือศีลธรรมคุณค่าทางจริยธรรมซึ่งให้เห็นความเจริญงอกงามในการดำรงชีวิตอย่างมีระเบียบแบบแผนตามวัฒนธรรมของบุคคล ที่มีลักษณะทางจิตใจที่ติงามอยู่ในสภาพแวดล้อมที่โน้มนำให้บุคคลมุ่งกระทำความดีละเว้นความชั่ว มีแนวทางความประพฤติอยู่ในเรื่องของความดี ความถูกต้อง ความควรในการปฏิบัติตนเพื่ออยู่ในสังคมอย่างสงบเรียบร้อยเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น มีคุณธรรมและมโนธรรมที่จะสร้างสัมพันธ์อันดี โดยมีสำนึกที่จะใช้สิทธิและหน้าที่ของตนตามค่านิยมที่พึงประสงค์^{๒๗}

คุณธรรมและจริยธรรมหรือศีลธรรม ได้แก่ “ระเบียบปฏิบัติซึ่งมุ่งให้เกิดความผาสุก ความสงบสุขเนื่องด้วยสังคมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งคุณธรรมจริยธรรมหรือศีลธรรมนั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์ทำขึ้น บัญญัติขึ้น ตามเหตุผลของมนุษย์เอง หรือตามความต้องการของมนุษย์เอง”^{๒๘}

โคลเบอร์ก (Kohlberg) กล่าวถึง คุณธรรมจริยธรรมว่าเป็นความรู้ที่รับผิดชอบชั่วดีเป็นกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติในสังคมซึ่งบุคคลจะพัฒนาขึ้นจนกระทั่งมีพฤติกรรมเป็นของตนเองโดยสังคมจะเป็นตัวตัดสินการกระทำนั้นว่าเป็นการกระทำที่ถูกหรือผิด^{๒๙}

กูด (Good) ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การปรับพฤติกรรมให้เข้ากับกฎเกณฑ์ หรือมาตรฐานของความประพฤติที่ถูกต้องหรือดีงาม

^{๒๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๘.

^{๒๗} ประภาสรี สีอำไพ, **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๑), หน้า ๑๘.

^{๒๘} พุทธทาสภิกขุ, **ความแตกต่างระหว่างศีลธรรมกับศาสนา**, (นนทบุรี : โรงพิมพ์เอกรินทร์ ๒๕๑๔), หน้า ๑๐๗.

^{๒๙} พระมหาทวีศักดิ์ ทีปธมฺโม, “การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนรายวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ปีการศึกษา ๒๕๔๖”, **รายงานวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), ๒๕๔๗, หน้า ๑๑.

เพียเจ้ (Piaget) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ลักษณะประสบการณ์ของมนุษย์ และหน้าที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ในการให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดเตรียมทางสังคมในเรื่องความสนใจและอนามัยบุคคล ความสัมพันธ์ร่วมกันในรูปของการกระทำ และสิทธิ

เรสต์ (Rest) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง จริยธรรมเป็นมโนทัศน์ที่เกี่ยวกับหลักความยุติธรรมในการมีปฏิสัมพันธ์ในสังคม โดยไม่เกี่ยวข้องกับคุณค่าหรือความรู้สึกส่วนตัวที่จะพัฒนาตนเองให้ถึงจุดยอดแห่งศักยภาพของเขา^{๑๑}

บราวน์ (Brown) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ระบบของกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่บุคคลใช้ในการแยกการกระทำที่ถูกต้องออกจากการกระทำที่ผิดจริยธรรมของบุคคลอาจเปลี่ยนไปเองตามธรรมชาติ เนื่องจากสาเหตุอย่างน้อย ๓ ประการคือ เปลี่ยนแปลงเพราะความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคล เปลี่ยนเพราะบุคคลได้รับอิทธิพลของจริยธรรมจากสังคมอื่น และเปลี่ยนเพราะบุคคลไปอยู่ในสถานการณ์ที่แปลกและใหม่

เจฟเฟอรี่ (Jeffreys) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานของความดี ความเลว เป็นพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่ความดีและละเว้นในสิ่งที่เลวร้ายทั้งปวง

จากแนวความคิดของนักวิชาการได้ให้ความหมายของคุณธรรม จริยธรรมที่กล่าวมาแล้ว อาจจะให้ความหมายของจริยธรรมได้ว่า หมายถึง สิ่งที่ควรประพฤติ และประพฤติเหมาะสมในสิ่งที่ถูกต้องซึ่งสังคมยอมรับ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข รมเย็น และเกิดสันติสุขขึ้นในสังคมนั้น ๆ จริยธรรมเป็นเกณฑ์ตัดสินความถูกต้องของความประพฤติโดยถือการกระทำเป็นหลัก การกระทำทุกอย่างจะดีหรือชั่วอยู่ที่ความตั้งใจที่เรียกว่า เจตนา ถ้ามีเจตนากระทำความดีด้วยกาย วาจา ใจ ในแง่ของจริยธรรมสามารถตัดสินได้ว่า นั่นคือความถูกต้อง ตรงกันข้ามถ้ามีเจตนาทำความชั่วทางกาย วาจา ใจ ก็สามารถตัดสินใจได้เช่นกันว่าเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง

ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับหลักจริยธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับเงื่อนไขในการทำความดี หรือพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ พวกหนึ่งเห็นว่า สิ่งแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางจริยธรรมของบุคคล หรืออีกนัยหนึ่งว่า คนเรานั้นมิได้ดีหรือชั่ว โดยสิ้นเชิงมาแต่กำเนิด จิตใจอยู่ในสภาวะกลาง ๆ พร้อมทั้งได้รับการเติมแต่งทั้งในแง่บวกและแง่ลบในภายหลัง สภาพแวดล้อมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ไม่ว่า

^{๑๑}ลำพัน เศรษฐโร, “ทัศนคติทางจริยธรรมของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด”, **สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย), ๒๕๔๘, หน้า ๑๒.

ดีหรือเลวจะเป็นเงื่อนไขปัจจัยผลักดันให้ผู้นั้นเป็นคนดีหรือชั่วได้ แต่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าความพร้อมที่จะมีความเจริญเติบโตทางจิตใจนั้นมีอยู่ในบุคคลตั้งแต่เกิดแล้ว

มีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเกณฑ์ตัดสินความดีต่าง ๆ กันคือ Kant นักปรัชญาชาวเยอรมันถือว่าหลักในการตัดสินความดี ความชั่วอยู่ที่เจตนา ซึ่งเจตนาดีของ Kant คือการกระทำตามหน้าที่ ส่วน Benther นักปราชญ์ชาวอังกฤษถือว่ามาตรฐานวัดความดีความชั่วอยู่ที่การกระทำแล้วให้ความพึงพอใจแก่เรามากน้อย เพียงใด และ John Staurt Mill นักปราชญ์ชาวอังกฤษมีความเห็นเกี่ยวกับการตัดสินความดีว่า “ การตัดสินความถูกความผิด อยู่ที่การกระทำแล้วเกิดอะไรขึ้น ให้ความสุขแก่คนส่วนใหญ่ หรือให้ความทุกข์แก่คนส่วนใหญ่”^{๑๑}

คุณค่าทางจริยธรรม ในพุทธบัญญัติได้แบ่งสิ่งที่ดีที่สุดที่มนุษย์ควรแสวงหาไว้ ๒ ระดับคือ

๑. ระดับโลกุตระธรรม คือการดับปัญหาอันเป็นเหตุแห่งทุกข์ให้หมดสิ้นเป็นความดีสูงสุด

๒. ระดับโลกียธรรม คือการเว้นจากการทำบาปทั้งปวง ทำจิตใจให้บริสุทธิ์เป็นความดีที่สุดจะเห็นได้ว่าการละกิเลสการไม่เบียดตนและผู้อื่นการทำประโยชน์ต่อสังคมเป็นดีสูงสุด^{๑๒}

ทฤษฎีที่ใช้อธิบายพัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียน ทฤษฎีที่ใช้อธิบายพัฒนาการทางจริยธรรมมีหลายทฤษฎีที่สำคัญ ได้แก่

๑) ทฤษฎีจิตวิเคราะห์

นักทฤษฎีกลุ่มนี้เชื่อว่าเชื่อว่าจริยธรรมเกิดจากขบวนการภายในของวัฒนธรรม หรือของพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูได้แก่ถือตามอย่าง ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) กล่าวว่า พัฒนาการของบุคลิกภาพในวัยเด็ก เป็นรากฐานของพัฒนาการของบุคลิกภาพตอนวัยผู้ใหญ่ จิตของมนุษย์แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ จิตสำนึก จิตก่อนสำนึก และจิตไร้สำนึก จิตไร้สำนึกจะเป็นสาเหตุสำคัญของพฤติกรรมและมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของมนุษย์ มนุษย์มีสัญชาติญาณมาแต่กำเนิด ๒ ชนิด คือสัญชาติญาณเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ มีการพัฒนาขึ้นมาเป็นลำดับจากความต้องการให้ได้เป็นของตนเองเพื่อความพึงพอใจ พัฒนาพฤติกรรมโดยรับค่านิยมและมาตรฐานจริยธรรมของบิดามารดา

^{๑๑}ดวงเดือน พันธุมนาวิน, **ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๔), หน้า ๑๑๐.

^{๑๒}พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), **คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่**, อ่างแล้ว, หน้า ๓๕.

จากเกณฑ์ที่พ่อแม่สอน หรือกำหนดเป็นพฤติกรรมที่พึงปรารถนา และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือความรู้สึกรู้สึกชอบชั่วดีหรือเกิดมโนธรรมภายในใจนั่นเอง

๒) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

ทฤษฎีที่นำเสนอโดย อัลเบิร์ต บันดูรา (Albert Bandura) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากการสังเกตและเลียนแบบ ทั้งนักเรียนและสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญเท่า ๆ กัน โดยให้การเสริมแรงทางบวกแก่ผู้ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสม ครูและผู้ปกครองจะเป็นตัวแบบที่ดี ที่สามารถช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับของสังคม และการเรียนยังเกิดจากประสบการณ์ตรงที่เกิดขึ้นโดยตนเอง โดยมีความเชื่อเบื้องต้นว่า

๒.๑ พัฒนาการทางจริยธรรมเกิดจากการเจริญเติบโตของการคล้อยตามกฎเกณฑ์จริยธรรมของสังคม

๒.๒ แรงจูงใจพื้นฐานทำให้เกิดพัฒนาการทางจริยธรรม หรือความต้องการรางวัลจากสังคมและการหลีกเลี่ยงการลงโทษ

๒.๓ พัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรม

๒.๔ พื้นฐานทางจริยธรรมเกิดขึ้นภายในจิต โดยมีสาเหตุจากกฎเกณฑ์วัฒนธรรมภายนอก

๒.๕ สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมมากเท่าใดขึ้นอยู่กับปริมาณของรางวัล การลงโทษ การห้าม และการเป็นแบบอย่างของพ่อแม่และบุคคลอื่นซึ่งเป็นตัวแทนของสังคม^{๓๓}

๓) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา

นักทฤษฎีกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า การพัฒนาจริยธรรมของบุคคลขึ้นอยู่กับสติปัญญาและการคิดหาเหตุผลของแต่ละบุคคล ในการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมจึงเป็นต้องศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล ซึ่งจะพัฒนาไปตามลำดับขั้น

เพียเจท์ (Paijet) เป็นผู้เริ่มศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก เชื่อว่าพัฒนาการจริยธรรมของมนุษย์จะขึ้นอยู่กับความฉลาดในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่าง ๆ ของสังคม พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้น นอกจากนี้ยังเชื่อว่าพื้นฐานของจริยธรรมเกิดขึ้นจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในสังคม และพัฒนาการทางจริยธรรมมีความเป็นสากลในทุกวัฒนธรรม

^{๓๓}ปราชญา กล้าผจญ, **ทฤษฎีจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ**, (กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง, ๒๕๔๔), หน้า ๑๖๑-๑๖๕.

เพียเจท์ (Jean Piaget) ได้แบ่งระดับของจริยธรรมออกเป็น ๒ ชั้น คือ

๑. ชั้นผิดกฎเกณฑ์จากการภายนอก (Heteronymous) พัฒนาการทางจริยธรรมชั้นนี้จะอยู่ในช่วงอายุก่อน ๘ ปี เป็นระยะที่พ่อแม่ ผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของเด็กมาก ในขั้นนี้เด็กจะยึดถือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตายตัว ผิดเป็นผิด ถูกเป็นถูก ถ้าทำความผิดก็ต้องได้รับโทษโดยไม่คำนึงถึงแรงจูงใจหรือสาเหตุของการกระทำนั้น ๆ

๒. ชั้นสำนึกในกฎเกณฑ์ พัฒนาการทางจริยธรรมในขั้นนี้เป็นระยะที่เด็กมีกฎเกณฑ์ของตนเอง ในระยะนี้เด็กจะมีความคิดเป็นของตนเอง เด็กจะมีเหตุผลที่คำนึงถึงความยุติธรรม และพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของการกระทำนั้นด้วย การที่เด็กเปลี่ยนการรับรู้กฎเกณฑ์ที่ตายตัว หรืออิทธิพลจากการภายนอก มาเป็นชั้นที่มีกฎเกณฑ์ของตนเองนี้ เนื่องมาจากพัฒนาการด้านสติปัญญา ระดับอายุ และการปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนหรือมีประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน

โคเบอร์ก (Kohlberg) ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์ จากการศึกษาระยะยาว และนำคำตอบของเยาวชนอเมริกาในช่วงอายุ ๑๐ - ๑๖ ปี มาวิเคราะห์เกี่ยวกับการให้เหตุผลทางจริยธรรมในการเลือกกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ในสภาพการณ์ที่มีความขัดแย้งกันระหว่างความต้องการของบุคคลกับกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคม โดยพิจารณาจากเหตุผลของผู้ตอบอายุ ๑๐ ปี ใช้มากที่สุด จนถึงเหตุผลขั้นที่ ๖ เด็กอายุ ๑๖ ปีใช้มากกว่าเด็กอายุที่ต่ำกว่าทั้งหมด แล้วนำเหตุผลที่ได้จากคำตอบเหล่านี้มาปรับปรุงคำจำกัดความของแต่ละขั้นอีกหลายครั้ง และได้สรุปว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลมีความสัมพันธ์กับอายุ และพัฒนาการทางสติปัญญา โดยแบ่งระดับพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น ๓ ระดับ ในแต่ละระดับมี ๒ ชั้น เริ่มจากขั้นต่ำสุดจนถึงขั้นสูงสุด ดังนี้

๑. ระดับก่อนเกณฑ์

ในระดับนี้เด็กจะตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ โดยกระทำตามที่ผู้มีอำนาจเหนือตนและพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษ หรือการได้รับรางวัล ซึ่งพัฒนาการทางจริยธรรมในระดับนี้ เด็กจะกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองเท่านั้น โดยนำมาเกี่ยวข้องกับด้านสรีระเป็นใหญ่ เด็กในระยะนี้จะเข้าใจว่าความดี คือ สิ่งที่ทำไปแล้วไม่ถูกลงโทษ และทำดีแล้วได้รับรางวัลจึงจะทำ เด็กจะเชื่อหรือกระทำตามที่ผู้มีอำนาจเหนือตนในการลงโทษหรือให้รางวัล พัฒนาการทางจริยธรรมในระดับก่อนเกณฑ์นี้ แบ่งออกเป็น ๒ ชั้น คือ

ขั้นที่ ๑ ชั้นหลบหนีการถูกลงโทษ (The Punishment and Obedience Orientation) ในขั้นนี้เด็กจะใช้หลักการหลีกเลี่ยงมิให้ได้รับโทษ เป็นเหตุผลในการกระทำ เด็กจะทำดีตามกฎเกณฑ์ของผู้มีอำนาจเหนือตน และการภายใต้อำนาจของผู้ใหญ่ เพราะกลัวการถูกลงโทษ เช่น กระทำดี เพราะกลัวจะถูกตี ไม่ใช่เพราะกลัวความผิด

ขั้นที่ ๒ ขั้นแสวงหารางวัล (The Instrumental Relativist Orientation) การกระทำดี หรือการกระทำที่ถูกต้อง ในขั้นนี้เด็กจะเห็นความสำคัญของการได้รับรางวัลหรือคำชมเชย การสัญญาว่าจะให้รางวัลจึงเป็นแรงจูงใจให้เด็กกระทำความดีในขั้นนี้จะเป็นไปได้ในทำนองการได้ แลกเปลี่ยนกันแบบเด็ก ๆ เช่น เมื่อเขาให้ฉันมา ฉันก็ตอบแทนเขาไป

๒. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level)

พัฒนาการทางจริยธรรมในระดับนี้ เด็กจะเห็นความสำคัญของหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ และรู้จักรักษากฎเกณฑ์ เพราะเห็นความสำคัญของกลุ่ม หรือเพราะมีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นหลัก ในระดับนี้เด็กจะไม่กระทำความผิดเพราะต้องการให้ผู้อื่นยอมรับ และยึดกฎเกณฑ์ของกลุ่มและสังคมเป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติ พัฒนาการทางจริยธรรมในระดับนี้แบ่งออกเป็น ๒ ขั้น คือ

ขั้นที่ ๓ ขั้นทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ อยากเป็นเด็กดี เด็กน่ารัก (The Interpersonal Concordance or “Good boy-nice Girl” Orientation) พัฒนาการทางจริยธรรมในขั้นนี้เด็กจะกระทำในสิ่งที่ตนคิดว่าคนอื่น ๆ จะเห็นด้วยและพอใจ เพื่อให้เป็นที่ชอบพอของเพื่อนฝูง เพราะต้องการยอมรับจากผู้อื่น โดยจะกระทำดี เพราะต้องการที่จะเป็นเด็กดีของกลุ่ม

ขั้นที่ ๔ ขั้นทำตามกฎหมายและระเบียบของสังคม (The “Law and Order” Orientation) บุคคลจะเข้าใจในกฎเกณฑ์ บรรทัดฐานของสังคม เข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของบุคคลที่พึงปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และกลุ่มสังคมที่เป็นสมาชิกอยู่และมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม เพื่อประโยชน์ต่อกลุ่มสังคมของตน

๓. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post conventional, Autonomous or Principle Level)

พัฒนาการทางจริยธรรมในระดับนี้ บุคคลจะเข้าใจถึงค่านิยม คุณค่าทางจริยธรรม หลักเกณฑ์ที่นำไปใช้ โดยพิจารณาสภาพการณ์ที่แตกต่างกันออกไปอย่างเหมาะสม และเที่ยงธรรม รู้จักไตร่ตรอง และตัดสินใจต่าง ๆ ตามที่เห็นว่าสิ่งใดจะสำคัญมากกว่ากัน พิจารณาสีงต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง ไม่ยึดหลักเกณฑ์ตายตัว ไม่ยึดตัวบุคคลหรือค่านิยมของกลุ่มเป็นเกณฑ์ พัฒนาการทางจริยธรรมในระดับนี้ แบ่งออกเป็น ๒ ขั้น คือ

ขั้นที่ ๕ ขั้นทำตามคำมั่นสัญญาหรือขั้นมีเหตุผลเคารพตนเอง (The Social Contrast, Legalistic Orientation) บุคคลในขั้นนี้จะเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก ความถูกต้อง เป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาถึงคุณค่านิยมเฉพาะตัวบุคคลเป็นสิทธิ์เฉพาะตัว คำนี้ถึงสภาพการณ์และกฎเกณฑ์ที่มีเหตุผล ซึ่งได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ เคารพมติที่มาจาก การลงความเห็นอย่างเป็นประชาธิปไตย และถือว่ากฎเกณฑ์ต่าง ๆ ย่อมเปลี่ยนแปลงได้ ถ้ามีเหตุผลที่เหมาะสมกว่า

หน้าที่ของบุคคลในขั้นนี้ คือ การกระทำตามข้อสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพและไม่พยายามที่จะลิดรอนสิทธิของผู้อื่นอีกด้วยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก

ขั้นที่ ๖ ขั้นทำตามหลักอุดมคติสากล (The Universal – Ethical Principle Orientation) พัฒนาการทางจริยธรรมในขั้นนี้ ความถูกต้อง คือ ความสำนึกถึงคุณค่าของความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่บุคคลนั้นพิจารณา โดยคำนึงถึงเหตุผลอย่างกว้างขวาง มีความเป็นสากลของผู้ที่เจริญแล้ว คำนึงถึงประโยชน์ของมนุษยชน ไม่ใช่เฉพาะกลุ่มบุคคลและปฏิบัติตามความถูกต้องนั้นอย่างไม่หวั่นไหวต่อสิ่งใด ๆ มีความละเอียดต่อการกระทำชั่ว แม้จะไม่มีใครรู้เห็นก็จะไม่กระทำ คุณธรรมของบุคคลในขั้นนี้จะเป็นนามธรรม เช่น การยอมรับในคุณค่าของมนุษย์ทุกคน การยอมรับว่าทุกคนมีสิทธิที่เท่าเทียมกันในความเป็นมนุษย์ คุณธรรมในขั้นนี้จะเกิดขึ้นได้ในบุคคลที่มีความเจริญทางสติปัญญาในขั้นสูง มีประสบการณ์และความรู้อย่างกว้างขวาง

โคเบอร์ก (Kohlberg) เชื่อว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะเป็นไปตามลำดับขั้น จากขั้นที่ ๑ ผ่าน ไปตามลำดับ ถึงขั้นที่ ๖ บุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นไม่ได้ เพราะการให้เหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าอยู่ก่อนแล้วและต่อมาเมื่อได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ๆ หรือสามารถเข้าใจความหมายของประสบการณ์เก่า ๆ ที่ได้ดีขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด และการให้เหตุผล ทำให้การให้เหตุผลในขั้นสูงมากขึ้น เหตุผลที่ต่ำกว่าก็จะถูกใช้น้อยลงทุกที และถูกละทิ้งไปในที่สุด พัฒนาการทางจริยธรรมของแต่ละบุคคลไม่จำเป็นต้องไปถึงขั้นสูงสุด อาจจะหยุดชะงักในขั้นใดขั้นหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญา และประสบการณ์ทางด้านสังคมของบุคคลนั้น โคลเบอร์กได้กล่าวถึงจริยธรรม สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๑ แสดงระดับของจริยธรรมตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ขั้นการให้เหตุผลทางจริยธรรม	ระดับจริยธรรม
ขั้นที่ ๑ หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (๒ - ๗ ปี) ขั้นที่ ๒ หลักการแสวงหารางวัล (๗ - ๑๐ ปี)	๑. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (๒ - ๑๐ ปี)
ขั้นที่ ๓ หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (๑๐ - ๑๓ ปี) ขั้นที่ ๔ หลักการทำหน้าที่ทางสังคม (๑๓ - ๑๖ ปี)	๒. ระดับตามกฎเกณฑ์ (๑๐ - ๑๖ ปี)
ขั้นที่ ๕ หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (๑๖ ปีขึ้นไป) ขั้นที่ ๖ หลักการยึดอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)	๓. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (๑๖ ปีขึ้นไป)

จากการศึกษาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา จะพบว่า จริยธรรมของบุคคลพัฒนากรเป็นไปตามลำดับขั้นและพัฒนาการทางจริยธรรม จะมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางสติปัญญา กล่าวคือ เมื่อบุคคลเจริญเติบโตขึ้นเท่าไร เขาก็จะรับรู้จริยธรรมได้สูงขึ้นเท่านั้น

ฮอฟแมน (Hoffman) ได้เปรียบเทียบขั้นของพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก และเพียเจท์ โดยกล่าวว่า ขั้นที่ ๑ ของโคลเบอร์กคล้ายกับขั้นที่ยึดข้อบังคับ (Morality of Constraint) หรือจริยธรรมขั้นแรกของเพียเจท์ เพราะมาจากเรื่องของการเชื่อฟังเหมือนกัน แต่ต่างกันที่การตีความหมาย กล่าวคือ เพียเจท์ อธิบายว่า เด็กเล็กเชื่อฟังผู้ใหญ่มาก ไม่สามารถตัดสินใจด้วยตนเอง ตัดสินว่าอะไรดีหรือไม่ดีตามคำบอกและคำสั่งของผู้ใหญ่ เด็กให้ความสำคัญกับผลของการกระทำที่ถูกลงโทษ เพราะการลงโทษเป็นเหมือนสิ่งที่ยกแนวทางความคิดของผู้ใหญ่ ส่วนโคลเบอร์กเชื่อว่า เพียเจท์ให้ความสำคัญกับผู้มีอำนาจและเรื่องของกฎเกณฑ์กับเด็กเล็กมากเกินไป จนมองข้ามความขัดแย้งระหว่างเด็กกับบิดามารดา โคลเบอร์กอธิบายเพิ่มเติมว่าที่จริงเด็กไม่ได้ยำเกรงผู้ใหญ่หรือผู้มีอำนาจเนื่องจากเหตุผลอื่นใด นอกเสียจากผู้ใหญ่หรือบิดามารดามีกำลังเหนือกว่าตน ความปรารถนาที่แท้จริงของเด็กคือ ต้องการหลบหลีกการถูกลงโทษ (หลักขั้นที่ ๑ ของโคลเบอร์ก) มากกว่าได้รับอิทธิพลจากความคิดของผู้ใหญ่ จนทำให้เด็กเชื่อตาม โคลเบอร์กยังเห็นว่าจริยธรรมของเด็กเป็นเรื่องเกี่ยวกับการรู้ การคิด และแรงจูงใจร่วมกัน แต่เพียเจท์มองข้ามเรื่องแรงจูงใจ นอกจากนี้โคลเบอร์กเชื่อว่า เด็กเล็กนั้นยังขาดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ และตามทฤษฎีของโคลเบอร์กเรื่องเกี่ยวกับการเคารพกฎเกณฑ์จะเกิดขึ้นในจริยธรรมขั้นสูง คือ ขั้นที่ ๓ และขั้นที่ ๔ ส่วนจริยธรรมขั้นที่ ๒ ของโคลเบอร์กหรือจริยธรรมขั้นสูงของเพียเจท์ คือ ยึดหลักแสวงหารางวัลนั้น คล้ายกับขั้นความร่วมมือเสมอหน้า (Morality of Reciprocity) ในด้านที่ต่างให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์และการตอบแทนซึ่งกันและกัน โคลเบอร์กได้วิจารณ์เพียเจท์ว่า ความดีขั้นของพัฒนาการกว้างเกินไป การที่เด็กอายุ ๑๐ - ๑๒ ปี ตามที่เพียเจท์กล่าวว่า อยู่ในขั้นสูงสุดและบรรลุวุฒิภาวะทางจริยธรรมโดยสมบูรณ์แล้ว ที่จริงยังมีขั้นของพัฒนาการขั้นสูงจะต้องผ่านอีก บางส่วนของจริยธรรมขั้นแรกของเพียเจท์ อยู่ในจริยธรรมขั้นที่ ๑ - ๔ ของโคลเบอร์ก และบางส่วนของจริยธรรมขั้นที่ ๒ หรือขั้นสูงสุด ของเพียเจท์อยู่ในจริยธรรมขั้นที่ ๒ - ๖ ของโคลเบอร์กด้วย

๔) ทฤษฎีอิทธิพลทางสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อพัฒนาการทางจริยธรรม

ทฤษฎีนี้ใช้เป็นทฤษฎีที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของบุคคล โดยเฉพาะประเพณีและค่านิยมต่าง ๆ ภายในสังคม บุคคลได้รับการปลูกฝังจริยธรรมจากสิ่งแวดล้อมและสังคมมาตั้งแต่เกิด สกินเนอร์ (Skinner) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้แก่จารีตประเพณี ตลอดจนค่านิยมต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญที่กำหนดเงื่อนไขทางสังคมให้เด็กประพฤติปฏิบัติตั้งแต่เกิดเงื่อนไขทางสังคมเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในสังคมนั้น ๆ พ่อแม่และผู้ใหญ่

จะเป็นผู้ถ่ายทอดให้เด็กถึงแนวทางของการประพฤติปฏิบัติตนภายในสังคม ซึ่งเน้นความถูกต้องชัดแจ้ง ถึงแม้บุคคลจะไม่มีจริยธรรมหรือความต้องการทางจริยธรรมตั้งแต่เกิด แต่เมื่อโตขึ้นก็ต้องมีจริยธรรมและพฤติกรรมไปตามแนวโครงสร้างทางวัฒนธรรมของสังคมนั้น นอกจากนี้ ดีไรท์ (D. Wright) เชื่อว่าสังคมจะมีอิทธิพลโดยตรงต่อการพัฒนาทางจริยธรรมของบุคคล กลุ่มสังคมที่บุคคลเป็นสมาชิกผู้เป็นเป้าหมายหรือจรรยาให้แก่นักเรียน เด็ก ๆ จะเรียนรู้สิ่งที่ดีที่เลวจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด ซึ่งเป็นตัวแทนของสังคมด้วยกระบวนการเทียบเคียง (Identification) เด็กจะใช้วิธีการ เลียนแบบผู้ที่มีอำนาจและผู้ที่น่าเคารพรัก จนในที่สุดจะยอมรับกฎเกณฑ์ ของสังคมเป็นหลักปฏิบัติตนเอง โดยอัตโนมัติ ดังนั้น ถ้าผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กเป็นผู้มีจริยธรรมสูง เด็กจะเลียนแบบและจะเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงไปด้วย

นอกจากนี้นักทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมหลายท่านเชื่อว่า การพัฒนาจริยธรรมจะเกิดขึ้นในช่วงแรกของมนุษย์ คือในช่วงสี่ปีแรก จะฝังรากลึกยากแก่การเปลี่ยนแปลงในช่วงหลัง ๆ ของชีวิตแม้ว่านักทฤษฎีบางคนจะยอมรับการผันแปรทางสังคมและสถานการณ์ในชีวิตอาจมีผลให้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงทางจริยธรรมในวัยผู้ใหญ่ได้ก็ตาม ดังนั้น ตามแนวคิดนี้กลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบ ในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กมากที่สุด คือ สมาชิกในครอบครัวของเด็กเอง ก็คือ โรงเรียนอนุบาล และประถมศึกษา มัธยมศึกษา นอกจากนี้ยังมีสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์

ในเรื่องเดียวกันนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “จริยธรรมของบุคคลมีต้นเหตุมาจากอิทธิพลของสังคมมากกว่าอิทธิพลของพันธุกรรม กล่าวคือ บุคคลที่เกิดมาในสังคมจะเรียนรู้และยอมรับประเพณีในสังคมของตนซึ่งจะแตกต่าง จากจารีตประเพณีของสังคมอื่น ๆ ไม่นานก็น้อย ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าแหล่งกำเนิดที่สำคัญของจริยธรรมของบุคคลก็คือสังคม และผู้ที่อยู่ในแวดล้อมของตนเองนั่นเอง รากฐานของการเกิดจริยธรรมจะเริ่มก่อตัวขึ้นในทารกตั้งแต่แรกเกิด”^{๑๔}

จากการศึกษาการพัฒนาทางจริยธรรมในตัวบุคคลนั้นสรุปได้ว่าการพัฒนาจริยธรรมเป็นการพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลให้มีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม ตามกฎเกณฑ์ที่สังคมพึงปรารถนาให้เกิดขึ้นดังนั้นจึงจำเป็นที่จะมีวิธีการที่หลากหลายที่จะช่วยในการพัฒนาจริยธรรม และควรมีการเสริมแรง ส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะทำให้มีการแสดงพฤติกรรมทางจริยธรรมนั้นยิ่งขึ้น ซึ่งพฤติกรรมทางจริยธรรมเกิดจากการเรียนรู้โดยการสังเกต

^{๑๔} ดวงเดือน พันธุมนาวิน, **จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์**, อ้างแล้ว, หน้า ๑๑๓.

การเขียนแบบ และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และมีการพัฒนาเป็นลำดับขั้น ตามระดับสติปัญญา วัยและวุฒิภาวะ โดยเฉพาะการปลูกฝังจริยธรรมนักเรียน ทุกฝ่ายควรจะให้ความร่วมมือ โดยเฉพาะ ครู ผู้ปกครองและสิ่งแวดล้อม เป็นตัวแบบที่ดีที่สามารถช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ ได้ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษาของชาติ

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ด้านการฝึกอบรมหรือปลูกฝังจริยธรรม พระพุทธศาสนามองมนุษย์ทุกคนเป็น“เวไนยสัตว์” ที่มีศักยภาพในตัวเองที่พัฒนาทางด้านจริยธรรมให้สูงขึ้นตามลำดับจนบรรลุเป้าหมายสูงสุด แห่งชีวิตได้ แนวทางปลูกฝังนั้น พระพุทธศาสนายอมรับทั้งอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและการใช้ ปัญญาพิจารณาเหตุผลว่า เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของบุคคลเท่ากัน องค์ประกอบทั้งสองนี้ต้องเสริมหรือเกื้อกูลกันประสานกันการพัฒนาจริยธรรม จึงเป็นไปด้วยดี องค์ประกอบทั้ง ๒ ประการ คือ

๑. ปรโตโฆสะ หมายถึง สิ่งแวดล้อมภายนอก ในที่นี้เน้นไปที่ กัลยาณมิตร คือผู้คอยให้ คำแนะนำที่ดี เช่น บิดา มารดา ครู อาจารย์ ท่านผู้รู้ทั้งหลาย และตำรับตำรา ตลอดจนถึงสิ่งแวดล้อม ทางสังคมที่ดีทั่วไปที่เกื้อกูลแก่การปลูกฝังจริยธรรม บุคคลที่มีปรโตโฆสะที่ดีพร้อมจะก้าวหน้าทาง จริยธรรมมากกว่าบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย

๒. โยนิโสมนสิการ หมายถึง การรู้จักใช้ปัญญาพิจารณาเหตุผลใช้ความคิดถูกวิธี รู้จักคิด คือคิดแยกแยะสืบสาวหาต้นตอตามหลักความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัยต่าง ๆ พุคให้เข้าใจง่ายขึ้น คือ คิดเป็นแก้ปัญหาเป็น

ในทางปฏิบัติ การสร้างคุณธรรมจริยธรรมจะต้องขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมส่วนหนึ่ง และการ สร้างสมคุณธรรมภายใน โดยเฉพาะการรู้จักคิดอีกส่วนหนึ่ง ครูอาจารย์จะช่วยเป็นกัลยาณมิตร ซึ่งแนะนำให้ใช้ความคิดให้ถูกวิธี รู้จักคิดหาเหตุผล ถ้าไม่มีกัลยาณมิตร โยนิโสมนสิการมักเกิดยาก^๔

เสริมวิทย์ ศุภเมธี ได้แบ่งองค์ประกอบพื้นฐานทางจริยธรรม ไว้ดังนี้

๑. ความเฉลียวฉลาด บุคคลที่มีความสนใจรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างครบถ้วนและ ถูกต้องแล้วนำไปสู่การเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลอื่น

^๔พระมหาทวีศักดิ์ ทีปธมฺโม, “การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ราชวิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ปีการศึกษา ๒๕๔๖”, รายงานวิจัย, อ้างแล้ว, หน้า ๑๑-๑๒.

๒. สุขภาพจิตดี ไม่ค่อยวิตกกังวลมากนัก รู้จักปรับตัว สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. มีประสบการณ์ทางสังคมอย่างกว้างขวาง รู้จักและเข้าใจสภาพความเป็นอยู่และปัญหาความต้องการของบุคคลอื่น สามารถเอาใจเขามาใส่ใจเราได้อย่างถูกต้อง^{๖๖}

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ตามโครงการวิจัยการศึกษาจริยธรรมไทยได้กล่าวถึงองค์ประกอบของจริยธรรมมี ๒ ประการ คือ

๑. องค์ประกอบด้านความรู้ (Moral Reasoning) ได้แก่ ความเข้าใจเหตุผลของความถูกต้องดีงามโดยระบบความคิด

๒. องค์ประกอบด้านความรู้สึกรู้สึก (Moral Attitude and Belief) ได้แก่ ความพึงพอใจ ศรัทธา เลื่อมใส เกิดความยินดีที่จะรับจริยธรรมนั้นมาเป็นแนวปฏิบัติ^{๖๗}

ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้แบ่งองค์ประกอบทางจริยธรรมเป็น ๔ องค์ประกอบ คือ

๑. ความรู้เชิงคุณธรรม หมายถึง การมีความรู้ในสังคมของตนเองนั้นถือว่าเป็นการกระทำชนิดใดคือควรกระทำ และการกระทำชนิดใดควรยกเว้น ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากน้อยเพียงใด เท่ากับเป็นกฎระเบียบ ข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติทางสังคมและศาสนาที่เด็กต้องเรียนรู้ในฐานะเป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคม

๒. ทักษะคิดเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่าง ๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงไร สอดคล้องกับค่านิยมหรือแตกต่างไปก็ได้ ทักษะคิดเชิงจริยธรรมมีความหมายกว้างขวางกว่าความรู้สึกเชิงจริยธรรม เพราะรวมเอาความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ ไว้ด้วย

๓. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลให้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์นั้น ๆ เหตุผลดังกล่าวช่วยให้ทราบเหตุจูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งกระทำบางอย่างอาจขัดกับความรู้สึกของบุคคลส่วนใหญ่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผลและสถานการณ์เป็นสำคัญ

^{๖๖} เสริมวิทย์ สุภเมธี, **การบริหารกิจการนักเรียน**, (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ๒๕๓๑), หน้า ๒๕๕.

^{๖๗} กรมวิชาการ, **ค่านิยมด้านพฤติกรรมทางจริยธรรมครู การปรับแก้พฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่เหมาะสม และวิชาการปลูกฝังค่านิยมที่ควรปลูกฝังในห้องเรียน**, (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๒๓), หน้า ๒๑๕.

๔. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงถึงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ หรืออวดเว้นการแสดงที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ หรือค่านิยมนั้น พฤติกรรมที่สังคมยอมรับ เช่น การให้ทาน การเสียสละเพื่อส่วนรวม ความซื่อสัตย์ ไม่เอาใจเอาเปรียบผู้อื่น เป็นต้น และในทางตรงกันข้ามเป็น พฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับควรรงควั้น^{๓๔}

องค์ประกอบที่สำคัญของจริยธรรมโดยสรุปแล้วมี ๓ ประการ

๑. องค์ประกอบทางปัญญา (Cognition) เป็นส่วนประกอบของความเชื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรม และเป็นส่วนที่จะประเมินหรือตัดสินว่าพฤติกรรมใดที่ดี ที่ถูกที่ควร และ พฤติกรรมใดที่ไม่ดี ไม่ถูก ไม่ควร มโนทัศน์อื่นๆ ที่ใช้เรียกองค์ประกอบส่วนนี้ ได้แก่ ความคิดทาง จริยธรรม (Moral Thought) ค่านิยมทางจริยธรรม (Moral Value) ความเชื่อทางจริยธรรม (Moral Reasoning) และความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม (Moral Cognition)

๒. องค์ประกอบทางอารมณ์ (Affection) หมายถึงความรู้สึกรหรือปฏิกิริยาที่มีต่อพฤติกรรม ทางจริยธรรมว่า มีความพอใจหรือไม่พอใจหรือไม่ชอบเป็นต้น มโนทัศน์อื่น ๆ ที่ใช้เรียก องค์ประกอบส่วนนี้ ได้แก่ ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral Attitude) ปฏิกิริยาทางจริยธรรม (moral Reaction)

๓. องค์ประกอบทางพฤติกรรม (Behavior) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคล แสดงออกทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสิ่งแวดล้อม เป็นพฤติกรรมที่ตัดสินได้ว่าดี ไม่ดี ถูก ไม่ถูก ควรหรือไม่ควรเพียงใด มโนทัศน์อื่นๆ ที่ใช้เรียกองค์ประกอบส่วนนี้ ได้แก่ ความประพฤติทาง จริยธรรม (Moral Conduct) การกระทำทางจริยธรรม (Moral action) และพฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior)^{๓๕}

ความสำคัญของจริยธรรม

จริยธรรมถือว่ามีค่าสำคัญมากเพราะจริยธรรมหมายถึง คุณสมบัติของจิตใจคนจะกำกับ หรือบันทึลพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งพฤติกรรมของบุคคลย่อมเป็นไปตามแนวคิดเชิงจริยธรรมของเขา หรือเป็นไปตามจริยธรรมของสังคม หลักการพัฒนาประเทศนั้น การพัฒนานั้นแม้ หากขาดเสีย ซึ่งทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ มีจริยธรรมก็จะทำให้ประเทศชาติไม่เจริญก้าวหน้า ซึ่งตรงกันข้าม

^{๓๔}ดวงเดือน พันธุมนาวิน, **จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์ : รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทย**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬารัฐสภา, ๒๕๒๒), หน้า ๑๑๓.

^{๓๕}ชัยพร วิชาวุธ, “แนวคิดและพัฒนาการใหม่ในการปลูกฝังจริยธรรม”, **ครูศาสตร์**, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม ๒๕๔๕) : ๒๓.

จะกลายเป็นผู้ถ่วงความเจริญของประเทศต่อไป”^{๔๐} ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวัตถุอย่างเดียวยังไม่สามารถทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้จึงต้องพัฒนาให้เกิดสันติสุขโดยอาศัยจริยธรรมให้มากขึ้น^{๔๑}

กองการวิจัยทางการศึกษา ได้กำหนดคุณลักษณะของคนไทยที่ประเทศชาติต้องการและมีความจำเป็นต้องปลูกฝัง เพื่อสร้างคุณลักษณะของพลเมืองให้มีคุณภาพ บุคลิกลักษณะอุปนิสัยและพฤติกรรมให้เป็นคนดีมีศีลธรรม ตามความต้องการและความจำเป็นของประเทศชาติ ๑๐ ประการ

๑. มีระเบียบวินัย
๒. มีความซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม
๓. ขยัน ประหยัด และขี้อุตสาหะในสัมมาชีพ
๔. ตำนึกในหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ
๕. รู้จักคิดริเริ่ม วิจัยและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
๖. กระตือรือร้น ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยรักและเทิดทูน ชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์

๗. มีพลานามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
๘. รู้จักพึ่งตนเองและมีอุดมคติ
๙. มีความภาคภูมิใจและรู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรของชาติ
๑๐. มีความเสียสละ เมตตาอารี กตัญญูกตเวที กล้าหาญและสามัคคีกัน

คุณลักษณะ ๑๐ ประการนี้ เป็นแนวทางและเป้าหมายในการจัดการศึกษาและอบรมสั่งสอนนักศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับ^{๔๒}

กรมวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิได้กำหนดคุณลักษณะของจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้กับเยาวชน

๑๑ ประการ ได้แก่

๑. ความรับผิดชอบ
๒. ความซื่อสัตย์
๓. ความมีเหตุผล
๔. ความกตัญญูกตเวที

^{๔๐} จูไรรัตน์ มณีรัตน์, **หลักการพัฒนาประเทศ**, (ม.ป.ท., ๒๕๔๓), หน้า ๑๐๕.

^{๔๑} สาโรจน์ บัวศรี, **จริยธรรมศึกษา**, อ่างแล้ว, หน้า ๕-๖.

^{๔๒} กองการวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ, **วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และค่านิยมที่เอื้อต่อการเรียนรู้** **ความดีและความสุขของผู้เรียน**, (กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานคร, ๒๕๔๕), หน้า ๔๐.

๕. การรักษาระเบียบวินัย

๖. ความเสียสละ

๗. ความสามัคคี

๘. การประหยัด

๙. ความยุติธรรม

๑๐. ความอุสาหะ

๑๑. ความเมตตา-กรุณา^๓

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดการสอนคุณธรรม จริยธรรม ทั้งหมด ๑๓ ประการในหลักสูตรการประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ ปรับปรุง ๒๕๓๓ เป็นคุณลักษณะที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ดังนี้

๑. ความใฝ่รู้

๒. ความขยัน

๓. ความอดทน

๔. การประหยัด

๕. ความซื่อสัตย์สุจริต

๖. ความมีระเบียบวินัย

๗. ความเสียสละ

๘. ความเมตตากรุณา

๙. ความกตัญญูกตเวที

๑๐. การตรงต่อเวลา

๑๑. ความสามัคคี

๑๒. ความยุติธรรม

๑๓. ความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี

คุณลักษณะ ๑๓ ประการดังกล่าว หากทำให้มีขึ้นในตัวนักเรียนแล้ว จะทำให้เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นพฤติกรรมที่ติดตัวไปจนเป็นผู้ใหญ่พัฒนาการทางจริยธรรมในบุคคล

^๓ ญาณี ทองพลับ, “การศึกษาความต้องการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จ.พัทลุง”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช), ๒๕๔๓, ๑๒๕ หน้า.

นั้นจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงอายุ ๑๓ ปี และพัฒนาไปถึงจุดคงที่เริ่มตั้งแต่วัยรุ่นตอนต้น และจะคงระดับจริยธรรมนี้ไว้จนเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรม จริยธรรมของสังคมต่อไป

กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังจริยธรรม ได้เสนอหลักสูตรปลูกฝังความดี ๑๐ ประการ ดังนี้

๑. ให้ความสำคัญในเรื่องชาติ เกียรติ วินัย และกล้าหาญ
๒. ให้ความสำคัญซื่อสัตย์สุจริต และhiri โอตบ่ปะ
๓. ให้ความสำคัญกตัญญูกตเวที
๔. ให้ความสำคัญเข้มแข็ง ขยันหมั่นเพียร และอดทน
๕. ให้ความสำคัญรู้จักรับผิดชอบ และรู้จักหน้าที่
๖. ให้ความสำคัญสุภาพอ่อนโยน
๗. ให้มีใจกว้าง รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๘. ให้ความสำคัญเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ
๙. ให้ความสำคัญเป็นระเบียบในการทำงาน และความคิด
๑๐. ให้ความสำคัญสามัคคี รู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักขอร้อง และให้อภัยกันและกัน

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของจริยธรรมที่ควรปลูกฝังและพัฒนาให้เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยกำหนดค่านิยมพื้นฐาน ๕ ประการ เพื่อให้ประชาชนในชาติร่วมกันเสริมสร้างปลูกฝังและปฏิบัติตามดังนี้

๑. การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
๒. การประหยัดและออม
๓. การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
๔. การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
๕. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

เจริญ ไวรวัจนกุล ได้กล่าวว่า เมื่อสังคมไทยพัฒนามากขึ้นและมีลักษณะเป็นสังคมเมืองมากขึ้นจะทำให้มีปัญหาทางจริยธรรมมากขึ้น เช่น เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว จะลดลงและเกิดความเครียด มากขึ้น^{๔๔}

วศิน อินทสระ ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของจริยธรรมดังนี้

^{๔๔}เจริญ ไวรวัจนกุล, **ความเป็นครู**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๓๑), หน้า ๑๗๒ - ๑๗๓.

๑. จริยธรรมเป็นรากฐานความสำคัญแห่งความเจริญรุ่งเรือง ความมั่นคง และความสงบสุขของปัจเจกบุคคล สังคม และประเทศชาติอย่างยิ่ง รัฐควรส่งเสริมประชาชนให้มีจริยธรรมเป็นอันดับแรกเพื่อเป็นแกนกลางของการพัฒนาในด้านอื่น ๆ

๒. การพัฒนาบ้านเมืองต้องพัฒนาจิตใจของคนก่อนหรืออย่างน้อยก็ให้พร้อม ๆ กันไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา วิชาการอื่น ๆ เพราะการพัฒนาที่ไม่มีจริยธรรมเป็นแกนนำนั้นจะสูญเปล่าและเกิดผลเสียหายเป็นอันมาก ทำให้บุคคลหลงไหลในอำนาจทางวัตถุและอบายมุข ทำให้คนในสังคมละเลยจริยธรรมกอบโกยทรัพย์สินไว้เพื่อประโยชน์ส่วนตน ขาดความเมตตาปราณีซึ่งกันและกัน

๓. จริยธรรม มิได้หมายถึงการถือศีลกินเจ เข้าวัดฟังธรรมโดยไม่ช่วยทำประโยชน์ให้กับสังคม แต่จริยธรรมหมายถึง ความประพฤติ การกระทำและความคิดที่ถูกต้อง เหมาะสม การทำหน้าที่ของตนอย่างสมบูรณ์ จริยธรรมเป็นสิ่งจำเป็นและมีคุณค่าสำหรับทุกคนในทุกวิชาชีพ ทุกสังคม สังคมจะอยู่รอดได้ก็ด้วยจริยธรรม

๔. การทุจริต คดโกง การเบียดเบียนในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นเหตุให้สังคมเสื่อมมีเหตุมาจากการขาดจริยธรรมของคนในสังคม ทรัพยากรธรรมชาติในโลกนี้น่าจะพอเลี้ยงชาวโลก ถ้าชาวโลกทิ้งความโลภมากแล้วมาใช้ชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย ชี้อาจริยธรรมเป็นทางการในการดำเนินชีวิต

๕. จริยธรรมสอนให้เราเลิกดูหมิ่นกดขี่คนจน ให้เราใส่ใจดูแลเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน สอนให้เราถ่อมตนเพื่อเข้ากันได้ดี และไม่วางตัวโอหัง ผู้นำที่มีจริยธรรมยอมเป็นที่เคารพกราบไหว้ของบุคคลทั้งหลายได้อย่างสนิทใจ เราควรเลือกผู้นำที่มีความสามารถนำความสุขสงบทางใจมาสู่มวลชน บุคคลหรือประเทศชาติจะเจริญยาวนาน ไม่ได้ถ้าคนในสังคมปราศจากความแข็งแกร่งทางจริยธรรม ทำนองเดียวกันบัณฑิตย่อมมองเห็นอย่างแจ่มแจ้งว่าจริยธรรมมีความสำคัญในสังคมเพียงใด^{๔๕}

ชาญชัย อินทรประวัติ กล่าวว่าจริยธรรมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสังคมมนุษย์เพราะจะช่วยสร้างสันติสุขให้แก่สังคม ลดการข่มเหง การเอารัดเอาเปรียบ และการทำลายล้างซึ่งกันและกัน ยิ่ง

^{๔๕} วศิณี อินทรสระ, **จริยศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณาคาร, ๒๕๑๘), หน้า ๒๕๕.

สังคมพัฒนาไปสู่ความเป็นเมืองและสังคมอุตสาหกรรมมากขึ้นเท่าใด จริยธรรมก็ยิ่งมีความจำเป็นต่อมนุษย์มากขึ้นเท่านั้น^{๑๖}

จากการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมพอจะสรุปได้ว่า คุณธรรมจริยธรรมเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ก่อให้เกิดสันติสุขในสังคม เพราะจริยธรรมถือว่าเป็นเกณฑ์ตัดสินความถูกต้องของความประพฤติโดยถือการกระทำเป็นหลัก การกระทำทุกอย่างจะดีหรือชั่วอยู่ที่ความตั้งใจที่เรียกว่า เจตนา ถ้ามีเจตนาระทำความดีด้วย กาย วาจา ใจ ในแง่ของจริยธรรมสามารถตัดสินได้เลยว่า นั่นคือความถูกต้อง ถ้ามีเจตนากระทำชั่วด้วย กาย วาจา ใจ ก็สามารถตัดสินได้เช่นกันว่าการกระทำนั้นไม่ถูกต้อง คำว่าเจตนาคือความตั้งใจเป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยเฉพาะจริยธรรมของพระพุทธศาสนา ในที่นี้ขอยกตัวอย่างไว้ เช่น ที่พระสัมมาสัมมาพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า “ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นใหญ่ มีใจเป็นหัวหน้า ถ้าตั้งอยู่ที่ใจ ถ้าเจตนาบริสุทธิ์ ถ้าเจตนาบริสุทธิ์ จะทำอะไรย่อมถูกต้องหมด ถ้าเจตนาไม่บริสุทธิ์จะทำอะไรย่อมผิดหมด”

พรพิมล เข็มมาครินทร์ ได้กล่าวโดยสรุปถึงจริยธรรมที่ควรพัฒนาให้กับเด็กวัยรุ่นควรเป็นในแนวทาง ๖ ด้าน ดังนี้

๑. จริยธรรมต่อตนเอง ประกอบด้วย การมีวินัยในตนเอง การรับผิดชอบต่อตนเอง การมีความภาคภูมิใจ การมีความอดทน ความประนีประนอม การมีความประหยัด การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
๒. จริยธรรมทางสังคม ประกอบด้วย การมีระเบียบวินัยในการทำงานของหมู่คณะ สังคม และการส่งเสริมความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม การรู้จักสิทธิและหน้าที่และการมีความสามัคคี
๓. จริยธรรมทางการเมือง ประกอบด้วย ความจงรักภักดีและมีความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ การเลื่อมใสในการเมืองระบอบประชาธิปไตย
๔. จริยธรรมทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย การมีความซื่อสัตย์สุจริต
๕. จริยธรรมต่อสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย การรู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
๖. จริยธรรมในอาชีพ สังคมปัจจุบันต้องการจริยธรรมเกี่ยวกับอาชีพมาก เพราะในปัจจุบันผู้ประกอบการอย่างเดียวกัน จะรวมกลุ่มกันเพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน เช่นงานบริการ

^{๑๖}ชาญชัย อินทรประวัตติ, “การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรมของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์”, รายงานการวิจัย, (สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา), ๒๕๓๕, หน้า ๑๑.

ด้านการรักษาพยาบาล การก่อสร้างอาคาร จึงทำให้กลุ่มบริการบางกลุ่มมีอำนาจในการต่อรองถึงกับบางครั้งบังคับกฎหมายได้ถ้าหากผู้บริการเหล่านี้ไม่มีจริยธรรมแห่งอาชีพเพียงพอเป็นการใช้กฎหมายมากกว่ากฎหมาย เช่น อาชีพวิศวกร แพทย์และพยาบาล ครู-อาจารย์ ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ และในทุกอาชีพ ทุกกลุ่มต้องมีเป้าหมายในการทำงานที่ถูกต้อง ชัดเจน มีจิตสำนึกถึงผลงานที่มีคุณค่าต่อสังคม ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวเพียงอย่างเดียว^{๔๖}

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) มีแนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมคือ ในพระพุทธศาสนา โดยมากจะเน้นหลักจริยธรรมในการใช้ชีวิต การครองชีวิต การเคลื่อนไหวของชีวิต ทุกแง่ ทุกระดับทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ ทั้งด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ด้านจิต ด้านปัญญา^{๔๗}

พระเมธีธรรมมาภรณ์ มีแนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม โดยถือว่าจริยธรรมเป็นหลักสอนของศาสนา หลักปฏิบัติ เป็นหลักแห่งการประพฤติ หรือ แนวทางของการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดีเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและสังคม เพื่อความเจริญรุ่งเรืองขึ้นในสังคม เป็นการยกระดับความเป็นมนุษย์ให้สูงขึ้นกว่าสัตว์^{๔๘}

โครว์เลย์ มีความแนวความคิดเกี่ยวกับจริยธรรมดังนี้^{๔๙}

๑. การให้ความรู้สูงขึ้น เป็นวิธีการฝึกฝนเด็กให้ใช้หลักเหตุผลเชิงจริยธรรมจากขั้นต่ำไปสู่ขั้นที่สูงกว่าที่ตนมีอยู่เมื่อเด็กได้รับเหตุผลอันใหม่ เด็กจะนำมาคิดเปรียบเทียบกับเหตุผลเดิมของตน ซึ่งจากการเปรียบเทียบนี้เด็กจะเกิดการรู้ที่ขัดแย้งกัน หรือเกิดความไม่สมดุลทางความคิดขึ้น ความไม่สมดุลนี้จะป็นเครื่องกระตุ้นให้เด็กมีการปรับปรุงโครงสร้างทางความคิดของตน เพื่อให้เด็กเกิดความสมดุลขั้นใหม่ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจ และยอมรับเหตุผลในขั้นที่สูงกว่าขั้นของตนได้

โครว์เลย์ ใช้หลักการขัดแย้ง หรือหลักการไม่สมดุล ยกย่องเหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ซึ่งเดิมใช้หลักตัดสินจริยธรรมตามปริมาณความเสียหายทางวัตถุมาเป็น

^{๔๖}พรพิมล เจียมนาครินทร์, **พัฒนาการวัยรุ่น**, (กรุงเทพมหานคร : คอมพิวเตอร์, ๒๕๓๕), หน้า ๘๖.

^{๔๗}พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), **คุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่**, อ้างแล้ว, หน้า ๓๔.

^{๔๘}พระเมธีธรรมมาภรณ์, **ศาสนากับปรัชญา**, (กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, ๒๕๓๓), หน้า ๘๑.

^{๔๙}สนิท ทรัพย์สารี, **การทดลองสอนโดยใช้ตัวใจ - เทป เพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**, (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), หน้า ๑๒.

การใช้หลักตัดสินใจตามความพอใจที่จะกระทำผิดแผน พบว่าวิธีการนี้ใช้ได้ผลดี และยังพบว่า การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวคงทนอยู่ต่อไปอีกนานหลังการฝึกไปแล้ว

เทอร์ซี และครอส มีความแนวความคิดเกี่ยวกับจริยธรรม ดังนี้

๒. การให้แสดงบทบาท การให้เด็กแสดงบทบาทเป็นตัวละครในเรื่องที่มีปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมจะเป็นเครื่องช่วยให้เด็กมีความผูกพันใกล้ชิดกับปัญหาตัวเองในเรื่องเหมือนกับเป็นตัวปัญหาของตนเอง

เทอร์ซี และครอส ได้ใช้การแสดงบทบาทโดยการเลือกสภาวะการณ์เหตุผลที่เหนือกว่าจริยธรรมของผู้รับหนึ่งชั้น ซึ่งเป็นสภาวะที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางจริยธรรมมากที่สุด ผลปรากฏว่าวัยรุ่นที่มีการพัฒนาจริยธรรมเนื่องจากประสบการณ์ในงานวิจัยนี้มากที่สุดคือ ผู้ที่มีจริยธรรมในระดับก่อนกฎเกณฑ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจะพัฒนาจริยธรรมของผู้มีจริยธรรมต่ำ ย่อมทำได้ง่ายกว่าการพัฒนาจริยธรรมผู้ที่มีจริยธรรมปานกลาง หรือสูง

ลีโอเฟอร์วี และวัล โลชิน มีความแนวความคิดเกี่ยวกับจริยธรรม ดังนี้

๓. การใช้กลุ่มเพื่อนเด็กวัยรุ่นจะยึดถือเพื่อเป็นแบบอย่าง และคล้อยตามลักษณะของเพื่อนได้โดยง่าย

ลีโอเฟอร์วี และวัล โลชิน ให้เด็กชาย และเด็กหญิงได้รับฟังเหตุผลของเพื่อน ๆ ผู้แสดงเหตุผลสูงหรือต่ำกว่าระดับจริยธรรมของวัยรุ่นผู้หญิงนั้น ผลปรากฏว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลรุนแรงมากสามารถทำให้เกิดการเพิ่ม หรือลดขั้นการพัฒนาทางจริยธรรมได้ การเปลี่ยนแปลงนี้มีผลคงทนพบได้หลังจากฝึก ๑๐๐ วัน แต่การเปลี่ยนจริยธรรมเป็นขั้นสูงขึ้นกว่าเดิมนั้นมีผลคงทนมากกว่าการเปลี่ยนแปลงจริยธรรมเป็นขั้นที่ต่ำกว่าเดิม

๔. การให้เลียนแบบ จากแบบเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้ถูกทดลองทำพฤติกรรมนั้น ๆ ตามตัวแบบได้ การวัดตัวแบบในที่นี้ถ้าการให้ความรู้แก่ผู้ถูกทดลองบทบาท เพื่อรับคำแนะนำจากเพื่อน หรือการให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นที่เหมือนกันเป็นเอกฉันท์อันทำให้ผู้ถูกทดลองคล้อยตามกลุ่มเพื่อนได้มาก การจัดตัวแบบเพื่อให้เกิดการเลียนแบบ เป็นวิธีที่มีการศึกษาค้นคว้ามากพอสมควร เพราะเป็นวิธีที่นักจิตวิทยาเชื่อว่า เด็กจะเรียนรู้จากสังคมมากที่สุดและเป็นวิธีการที่เด็กอาจทำตามโดยไม่รู้ตัวว่ากำลังถูกชักจูง

จากการสำรวจสภาพจริยธรรมในสังคมไทย พบว่าพฤติกรรมการทำดีทำชั่วของคนไทยขึ้นอยู่กับลักษณะของสภาพการณ์มากกว่าจิตใจ วัยรุ่นตอนปลาย และผู้ใหญ่ตอนต้นของไทยส่วนใหญ่มีลักษณะทางจิตใจที่จะประพฤติไม่ซื่อสัตย์ได้มาก การกระตุ้นพฤติกรรมซื่อสัตย์ของวัยรุ่นให้มีมากขึ้นนั้นทำได้โดยให้วัยรุ่นมีแบบที่ดี และอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่ขั้วขุมมากเกินไป การปลูกฝังจิตลักษณะทางจริยธรรม เขาชวนไทยควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักและให้ความ

สนับสนุน แบบให้เหตุผลมากกว่าใช้อารมณ์ และแบบลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย การสอนจริยศึกษาในโรงเรียนควรมีการปลูกฝังทางจิตลักษณะควบคู่ไปกับการปลูกฝังจริยธรรมด้านอื่น ๆ โดยมีหลักทางทฤษฎีและการปฏิบัติสนับสนุน^{๕๐}

๒.๔ การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี อย่างเป็นสากล เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดมุ่งหมายเป็นมาตรฐานการเรียนรู้เป็นภาพรวม ๑๒ ปี สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นช่วงชั้นละ ๓ ปี ได้แก่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ (จบการศึกษาภาคบังคับ) และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ (จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน) จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับพัฒนาคุณภาพบนพื้นฐานของความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ โดยให้สถานศึกษาจัดทำสาระหลักสูตรการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังนี้

๑. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
๒. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
๓. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์

^{๕๐} ชำเลียง วุฒิจันทร์, รายงานสัมมนาจริยธรรมสังคมไทยปัจจุบันในการปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๒๒), หน้า ๑๑.

๔. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้าง ปัญหาและทักษะในการดำเนินชีวิต

๕. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

๖. ประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค

๗. เข้าใจประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๘. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม

๙. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสิ่งดีงามในสังคม

ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมของแต่ละกลุ่มเพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ซึ่งกำหนดเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษขั้นพื้นฐาน

๒. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

โดยมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมุ่งพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของโรงเรียน ๕ ประการ ดังนี้

๑. ด้านความมีระเบียบวินัยในตนเองและมีความประพฤติเรียบร้อย

๒. ด้านความมีเมตตา กรุณาและมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น

๓. ด้านความรู้รักสามัคคี มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

๔. ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต

๕. ด้านความรับผิดชอบ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจริยธรรมสามารถปลูกฝัง สร้างเสริม และพัฒนาได้ในครอบครัว สถาบันการศึกษา สังคม และสิ่งแวดล้อมทั่วไป โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาเป็นตัวหลักในการปลูกฝังจริยธรรมให้เกิดในตัวผู้เรียน ดังจะเห็นได้จากทุกหลักสูตรซึ่งเป็นแผนแม่บทในการกำหนดขอบข่ายความรู้ ความสามารถ และมวลประสบการณ์ ในการจัดการศึกษาและต้องการให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านต่างๆ อย่างมีความสัมพันธ์สอดคล้องและต่อเนื่องกันดังจะเห็นได้จาก มาตรฐานสถานศึกษาพุทธศักราช ๒๕๔๑ ได้กำหนดคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการดำรงชีวิตของคนไทย ได้แก่ ความเมตตา กรุณา ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ

ความซื่อสัตย์ ความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว ความประหยัด และความกตัญญูทดเวทีกี่ ซึ่งจัดหมวดหมู่ได้ ๒ ประการ คือ

๑. ความไม่เห็นแก่ตัว ได้แก่ การแบ่งปัน ความปรารถนาดี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตัว ความเมตตากรุณา และความกตัญญูทดเวทีกี่

๒. ความรับผิดชอบ ได้แก่ ความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน พากเพียร ละเอียดรอบคอบ ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ เคารพกฎหมาย มีวินัยในตนเอง ความตรงต่อเวลา และการยอมรับผลการกระทำของตนเองเสมอ

สำหรับมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มี ๗ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ ๒ ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานที่ ๓ ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

มาตรฐานที่ ๔ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

มาตรฐานที่ ๕ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ ๖ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ ๗ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต โดยมีตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ดังนี้

๑. มีวินัยมีความรับผิดชอบ

๒. มีความซื่อสัตย์สุจริต

๓. มีความกตัญญูทดเวทีกี่

๔. มีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และไม่เห็นแก่ตัว

๕. มีความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

๖. ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

โดยมีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ เป็นหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรระดับชาติที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีปัญญาสามารถดำรงชีวิต

อย่างมีความสุขบนพื้นฐานความเป็นไทย^{๕๒} มารองรับซึ่งมีโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาที่สังคมคาดหวังที่จะให้ทำหน้าที่อันพึงปรารถนา ดังนั้นโรงเรียนมัธยมจึงมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. หน้าที่ในการให้การศึกษาทั่วไป เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานให้เพียงพอแก่การเป็นพลเมืองดีในสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๒. หน้าที่ในการให้ความรู้ทางด้านวิชาชีพ เพราะคนเราจะต้องออกไปดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้น จึงต้องมีอาชีพเป็นหลัก ซึ่งแม้ว่าไม่ลึกซึ้งก็ขอให้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ และในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

๓. หน้าที่ทางด้านให้การแนะแนว ช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกอย่างฉลาดและถูกต้องเหมาะสมทั้งทางด้าน การเรียนและการวางแผนทางการดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไป

๔. หน้าที่ในการให้เด็กมีโอกาสสำรวจตัวเอง ในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจและความต้องการของตนเอง

๕. ช่วยส่งเสริมประสบการณ์การพัฒนาทุกด้าน ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะจัดโปรแกรมให้กว้างทั้งในด้านหลักสูตรและนอกหลักสูตร^{๕๓}

โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนนาร่องจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีความรู้ความสามารถและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยช่วยกันกำหนดวิสัยทัศน์ว่า “วิชาการก้าวหน้า เทคโนโลยีก้าวไกล สิ่งแวดล้อมสดใส จิตใจยังยืน”

เป้าหมายการจัดการศึกษา

๑. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

๒. นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์และมีวิสัยทัศน์

๓. นักเรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔. นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

^{๕๒}กรมวิชาการ, **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๕), หน้า ๑.

^{๕๓}กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, **การศึกษาความเป็นไปได้ของแนวการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของไทยในทศวรรษหน้า**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๖) หน้า ๒๔.

๕. นักเรียนมีทักษะในการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต และทำงานร่วมกับผู้อื่น
๖. นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตดี ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษ
๗. นักเรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ คนตรีและกีฬา
๘. นักเรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ และมีบุคลิกภาพที่ดี
๙. นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนและสังคม สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๑๐. นักเรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย ศิลปวัฒนธรรมไทย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาจะเห็นว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้กำหนดอยู่ในมาตรฐานข้อที่ ๑ ซึ่งสำคัญที่สุดจึงผู้วิจัยจึงสนใจจึงได้ทำการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำผลจากการสังเคราะห์ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ร่วมกับชุมชนสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจริยธรรมที่สำคัญ ดังนี้ คือ ความมีระเบียบวินัย ความเมตตา กรุณา ความรู้รักสามัคคี ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ความมีระเบียบวินัย

ในสังคมประกอบด้วยคนหลาย ๆ คน และแต่ละคนก็มีกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติกันอย่างมาก อาจเป็นกิจกรรมส่วนตัว หน้าที่การงาน หรือภารกิจอย่างอื่น โดยอาจจะปฏิบัติคนเดียวหรือปฏิบัติร่วมกับคนอื่น ซึ่งการทำกิจกรรมต่าง ๆ เราจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นตลอดเวลา ถ้าปราศจากความมีระเบียบวินัย ผลของการปฏิบัติกิจกรรมอาจสร้างความกระทบกระเทือนให้แก่ตัวเอง ญาติ มิตรสหาย ชุมชน สังคม ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย ดังนั้น ทุกคนในสังคมจึงควรปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัย เพื่อไม่ให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น จึงมีผู้ให้ความหมายของความมีระเบียบวินัยไว้หลายลักษณะดังนี้

กรมศาสนา ได้ให้ความหมายไว้ว่า วินัยเป็นทั้งข้อบังคับ หรือระเบียบที่ตราไว้เพื่อควบคุมหมู่หรือคณะให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย และช่วยฝึกหัดความประพฤติดีงาม^{๔๔}

กรมวิชาการ กล่าวว่า ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การใช้ชีวิตอย่างสงบสุข เคารพกฎหมาย และข้อกำหนดของสังคม มีเหตุผล ปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน พยุงศักดิ์ สนเทศ ได้กล่าวว่า ความมีระเบียบวินัย หมายถึง “การควบคุมความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้อง เหมาะสมกับจรรยาบรรณ ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม ครูพลศึกษาจะต้อง

^{๔๔}กรมศาสนา, **ศีลธรรมและวัฒนธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๒๑), หน้า ๕.

ปลูกฝังให้นักเรียนตั้งแต่การแต่งกายอย่างเป็นระเบียบ ถูกต้อง ที่โรงเรียนกำหนดไว้ รักษาความสะอาดของสถานที่เรียน อุปกรณ์ และสนามกีฬา เชื้อฟุ้งคำสั่งระเบียบที่ครูกำหนด ปฏิบัติตามกฎ กติกา กีฬาที่เล่น รู้จักการเข้าแถวการเดิน การวิ่ง อย่างเป็นระบบหมู่พวก ใช้วาจาอย่างสุภาพ เรียบร้อย ทั้งในและนอกสนามกีฬา รู้จักควบคุมจิตใจและอารมณ์ให้อยู่ในกรอบที่ติงามถึงแม้จะ ได้รับการช่วยจากสิ่งเร้าภายนอกต่าง ๆ นานาก็ตาม”^{๔๕}

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน ให้แนวคิดที่ ความมีวินัยหมายถึง การควบคุม กาย วาจา ใจ ให้อยู่ในกฎระเบียบ และวัฒนธรรม รวมไปถึงการประพฤติ ปฏิบัติให้อยู่ในศีลธรรม คนที่ ละอายและเกรงกลัวต่อบาปถือว่าเป็นผู้มีวินัย”^{๔๖}

สาโรช บัวศรี กล่าวว่า ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การมีความเคารพซึ่งกันและกัน โดย ทุกคนจะต้องให้เกียรติซึ่งกันและกันทั้งกาย วาจา และความคิด”^{๔๗}

รุจิร ภู่อสาระ ได้กล่าวว่าความมีระเบียบวินัยหมายถึง “ความสามารถในการประพฤติปฏิบัติ ตนให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ หรือข้อบังคับของคนในกลุ่ม วิธีปฏิบัติตนให้เป็นคนมีระเบียบวินัย ตอนเช้าสามารถตื่นนอนได้เองโดยไม่มีคนปลุก มาโรงเรียนทันเข้าแถวเคารพธงชาติ ไม่กลับบ้าน ก่อนโรงเรียนเลิก แต่งกายให้ถูกต้องตามกฎระเบียบของ โรงเรียน ช่วยงาน โรงเรียนตามหน้าที่ที่ตน ได้รับมอบหมาย เข้าแถวรอซื้ออาหารในโรงเรียนตามลำดับก่อนหลัง รับประทานอาหารในช่วงเวลาที่โรงเรียนกำหนด โดยสารรถประจำทางโดยไม่แย่งกันขึ้น เข้าแถวเรียงลำดับก่อนหลัง ข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือสะพานลอย และทิ้งขยะลงในถังรวมทั้งดูแลสาธารณสมบัติ”^{๔๘}

จากการศึกษาความหมายและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย สรุปได้ว่า ความมี ระเบียบวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างมีระเบียบของบุคคลซึ่งกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตาม ระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมเพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนเองและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ สังคม

^{๔๕} พงษ์ศักดิ์ สมนเทศ, “การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในการสอนวิชาพลศึกษา”, **สารพัฒนา หลักสูตร**, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๖๖, (กันยายน ๒๕๓๓) : ๓๓.

^{๔๖} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, **คู่มือครูชุดเตรียมความพร้อมด้านจริยศึกษาระดับอนุบาล**, (กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว ๒๕๓๕), หน้า ๓.

^{๔๗} สาโรช บัวศรี, **จริยศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครูสภา, ๒๕๒๐), หน้า ๖๖.

^{๔๘} รุจิร ภู่อสาระ, **แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนาการกระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย**, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๔๑), หน้า ๑๑.

หลักสูตรสถานศึกษามุ่งพัฒนาคุณลักษณะด้านความมีระเบียบวินัย

พฤติกรรมด้านการปฏิบัติตนตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย และปฏิบัติตามตามกฎ ระเบียบ กติกา ข้อบังคับของบ้าน โรงเรียน สังคม เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนเองและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

พฤติกรรมตัวบ่งชี้

- ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงที่ครอบครัวตั้งไว้
- ไปโรงเรียนและกลับบ้านตรงเวลา
- การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
- จัดเก็บอุปกรณ์สิ่งของเครื่องใช้ในบ้านอย่างเป็นระเบียบ
- ปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบวินัยและเป็นแบบอย่างที่ดี
- ควบคุมตนเองทั้งกายวาจาใจ
- ทำงานในระดับสูงกว่ากำหนด

ความมีเมตตา

ความเมตตากรุณาเป็นสิ่งที่มนุษย์ควรมีต่อกัน เพราะทำให้มนุษย์อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ โดยการพัฒนาตนเอง ครอบครัวและสังคมให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น มนุษย์ไม่จำเป็นต้องแสดงความเมตตากรุณาต่อมนุษย์ด้วยกันเท่านั้นแต่สามารถแสดงความเมตตากรุณาต่อสัตว์ พืช หรือสิ่งอื่น ๆ ด้วยก็ได้ และมีผู้ให้ความหมายของความเมตตากรุณาไว้หลายลักษณะดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้แบ่งคำเป็นสองอย่างคือ เมตตา หมายถึง ความรักและความเอ็นดู ความปรารถนาจะให้ผู้อื่น ได้สุข กรุณา หมายถึง ความสงสารคิดจะช่วยให้พ้นทุกข์^{๕๕}

ชม ภูมิภาค กล่าวว่า เมตตา กรุณา แยกออกได้เป็นสองอย่าง คือ เมตตา กับ กรุณา เมตตา หมายถึง ความรักใคร่ ปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นมีความสุข เป็นความรู้สึกในด้านความรัก และเมื่อเกิดความรักก็ย่อมปรารถนาดี มีความเป็นห่วงกลัวว่าในอนาคตเขาจะไม่เป็นสุข อยากให้เขาเป็นสุข มีความสำเร็จในชีวิต กรุณาคือความสงสาร ในเมื่อเห็นผู้อื่นตกทุกข์ได้ยาก ก็อยากจะช่วยให้เขาพ้น

^{๕๕}ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒, อ่างแล้ว, หน้า ๕๕.

ทุกข์ เช่น เห็นคนเจ็บก็อยากให้เราหายเจ็บ เห็นคนทิวโหยก็ช่วยให้อาหาร เห็นคนขาดแคลนเสื้อผ้าก็หาเสื้อผ้าไปบริจาค เพื่อเขาจะได้มีเสื้อผ้าสวมใส่ให้พ้นความทุกข์^{๖๐}

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ และคณะ ได้แยกออกเป็นสองคำเมตตา หมายถึง ความรักและปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุขด้วยจิตใจบริสุทธิ์ปราศจากกิเลสทั้งปวง กรุณา หมายถึง ความสงสาร คิดที่จะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ที่กำลังได้รับอยู่ การแสดงความเมตตา กรุณา ต้องแสดงด้วยไมตรีจิตที่แท้จริง ไม่หวังผลตอบแทน^{๖๑}

กรมการศาสนา เมตตา หมายถึง ความรักใคร่ ปรารถนาดีที่จะให้ผู้อื่นมีความสุข ความเจริญ หรือได้รับความสำเร็จสมความปรารถนา เช่น บิณฑบาตมีเมตตาต่อบุตรธิดา ครูอาจารย์มีเมตตาต่อศิษย์ กรุณา หมายถึง ความสงสารคิดจะช่วยผู้ที่ได้รับทุกข์ให้พ้นจากความทุกข์เมื่อเห็นผู้ใดกำลังมีความทุกข์ความเดือดร้อนก็พยายามหาทางช่วยเหลือบำบัดให้บรรเทาหรือพ้นไปจากความทุกข์^{๖๒}

จันทร์ธนา สมประดี ได้กล่าวว่า ความเมตตา กรุณา หมายถึง ปรารถนาที่จะทำให้อื่นเป็นสุข และต้องการการช่วยเหลือให้พ้นจากความทุกข์หรือการเกิดความสงสาร การไม่เบียดเบียนกัน และกัน^{๖๓}

รุจิรี ภูสาระและคณะ ได้กล่าวว่า เมตตา หมายถึง ความต้องการที่จะให้ผู้อื่นมีความสุข ความกรุณา หมายถึง ความต้องการที่จะให้ผู้อื่นพ้นทุกข์^{๖๔}

แปลก สนธิรักษ์ ได้กล่าวว่า “ความเมตตา กรุณา หมายถึง เมื่อตนได้รับความสุขสำราญแล้วก็ต้องการให้ผู้อื่นได้รับบ้าง เป็นการแสดงอหยาศัยจิต ใจกว้างต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

^{๖๐}ชม ภูมิภาค, **ชุดการศึกษาเพื่อคุณธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย, ๒๕๒๕), หน้า ๘-๙.

^{๖๑}สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ และคณะ, “การประเมินผลกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา”, **รายงานการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ), ๒๕๒๙, หน้า ๕.

^{๖๒}กรมศาสนา, **ศีลธรรมและวัฒนธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๒๑), หน้า ๓ - ๙.

^{๖๓}จันทร์ธนา สมประดี, “วิเคราะห์จริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษาของกรมวิชาการ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)”, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ), ๒๕๔๒, หน้า ๒๙.

^{๖๔}รุจิรี ภูสาระ, **แนวหน้าชุดพัฒนาการกระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย**, อ่างแก้ว, หน้า ๑๗-๑๘.

เป็นความคิดของบุคคลที่เกี่ยวคู่กัน กรุณา คือ ความปรารถนาจะให้เขาพ้นทุกข์ เมื่อคนอื่นได้รับความทุกข์ ก็พลอยหวั่นไหวใจไปด้วย หากทางช่วยเหลือเขาให้พ้นทุกข์”^{๖๕}

ความเมตตา กรุณา คือความรักใคร่ปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นมีความสุข ความเจริญ มี ความสงสาร คิดที่จะช่วยเหลือให้ผู้ที่ได้รับความทุกข์พ้นจากความทุกข์

จากการศึกษาความหมายและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความเมตตา กรุณาสรุปได้ว่า ความเมตตา กรุณา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุขและให้กำลังใจผู้อื่นเมื่อได้รับความทุกข์ ไม่เบียดเบียนผู้อื่นและช่วยเหลือเกี่ยวคู่ผู้อื่น

หลักสูตรสถานศึกษามุ่งพัฒนาคุณลักษณะด้านความเมตตา ดังนี้

พฤติกรรมด้านความรักใคร่ มีอัธยาศัยดี จิตใจกว้างปรารถนาให้ผู้อื่น มีความสุข รู้จักแบ่งปันสิ่งของช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอและคอยโอกาสเป็นกำลังใจให้ผู้อื่นที่ได้รับความทุกข์

พฤติกรรมตัวบ่งชี้

- รู้จักแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินเงินทองให้กับผู้อื่น
- ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อได้รับอันตรายหรือความยากลำบาก
- มีอัธยาศัยดี จิตใจกว้างขวางกับผู้อื่น
- มีความรักใคร่และปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข
- มีความเห็นใจพูดให้กำลังใจเมื่อผู้อื่นมีความทุกข์

ความรู้รักสามัคคี

ความรู้รักสามัคคี หมายถึง การที่ทุกคนมีความพร้อมกาย พร้อมใจ และพร้อมความคิดเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความมุ่งหมายที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ โดยไม่มีการเกี่ยงงอนหรือสิ่งซึ่งเด่นทุกคนมุ่งที่จะให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง ความรักใคร่กลมเกลียวกันด้วยความจริงใจความไม่เห็นแก่ตัว การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย”^{๖๖}

อารมณฺ์ จนวนนจิตร และวัชรี นูรณสิงห์ ได้ให้ความหมายของความสามัคคี ไว้ว่าความสามัคคีหมายถึง “ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันร่วมมือกันทำกิจการให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนโดยแสดงพฤติกรรม ปรับตนให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี รับผิดชอบต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจการส่วนรวม เป็นผู้

^{๖๕} แปลก สนธิรักษ์, **ระเบียบวัฒนธรรมและศาสนา**, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์ ๒๕๓๒), หน้า ๕๕.

^{๖๖} ชูวงศ์ ฉายะบุตร, **หน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๔๔), หน้า ๗.

ประสานความสามัคคี ไม่แบ่งแยกพวกเขาพวกเรา รักหมู่คณะ มีใจหวังดี และช่วยเหลือเกื้อกูล ในทางที่ไม่ผิดศีลธรรม และมองคนอื่นในแง่ดีเสมอ”^{๒๓}

รุจิร ภู่อาระ ได้กล่าวว่า ความสามัคคีหมายถึง “ความร่วมมือร่วมใจกันหรือความพร้อมเพรียงของหมู่คณะในการร่วมมือร่วมใจกันเพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และมีวิธีปฏิบัติตน เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะโดย ช่วยงานในหมู่คณะด้วยความเต็มใจ เสียสละสุขส่วนตัวเพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักการแบ่งหน้าที่ในกลุ่ม มีการเอื้อเฟื้อซึ่งกัน และกัน”^{๒๔}

จากการศึกษาความหมายของความสามัคคีพอจะสรุปได้ว่า ความสามัคคี หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความร่วมแรงร่วมใจพร้อมเพรียงกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวร่วมมือกัน ปฏิบัติงานให้สำเร็จด้วยดีเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

หลักคุณธรรมศึกษามุ่งพัฒนาคุณลักษณะด้านความรู้รักสามัคคีดังนี้

พฤติกรรมด้านการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะมีความรักใคร่ อาสาช่วยเหลือร่วมกัน วางแผนในการทำงาน กิจกรรมร่วมกัน รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

พฤติกรรมตัวบ่งชี้

- การให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนครอบครัว
- วางแผนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
- รู้จักอาสาแบ่งปันไม่เกียจงานในหมู่เพื่อนฝูง
- มีความรักใคร่สามัคคีในหมู่คณะ
- รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ในการทำกิจกรรมร่วมกัน

^{๒๓} อารมณ ฉนวนจิตรและวัชร บวรณะสิงห์, **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่ การปฏิบัติ**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓), หน้า ๔๓

^{๒๔} รุจิร ภู่อาระ, **แนวหน้าคุณพัฒนาการกระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย**, อ่างแก้ว, หน้า ๒๖.

ความซื่อสัตย์

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกล่าวว่า “ความซื่อสัตย์เป็นพื้นฐานของความดีทุกอย่างเด็ก ๆ จึงต้องฝึกฝนให้เกิดมีขึ้นในตนเอง เพื่อจักได้เติบโตขึ้นเป็นคนดีมีประโยชน์ และมีชีวิตที่สะอาด ที่เจริญมั่นคง”^{๖๕}

ความซื่อสัตย์เป็นจริยธรรมอันประเสริฐ บุคคลใดมีความซื่อสัตย์ย่อมได้รับเกียรติและได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น ทั้งยังเป็นผู้อาจส่งผ่านและทำให้หน้าที่การงานมั่นคงเจริญก้าวหน้าจึงมีผู้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ไว้หลายลักษณะดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน “ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดและไม่หลอกลวงหรือคดโกงเพื่อประโยชน์ส่วนตน”^{๖๖}

กรมศาสนา กล่าวว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง ความประสงค์ที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่เอาเปรียบ กลั่นแกล้งหรือคดโกงผู้อื่นหรือส่วนรวม ให้ยึดหลักเหตุผล ระเบียบแบบแผนกฎหมายของสังคมเป็นเกณฑ์ในการประพฤติทางกาย วาจา ใจ”^{๖๗}

วิสุทธ์ ขวัญพุกฤษ์ ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ไว้ว่า “ลักษณะพฤติกรรมหรือความรู้สึกรู้สึกของบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด ไม่ทุจริต หรือประพฤติชอบ รับผิดชอบต่อหน้าที่ ตรงต่อเวลา ยุติธรรมและเกรงกลัวต่อบาป”^{๖๘}

บุญมี แทนแก้ว ได้แบ่งความซื่อสัตย์ออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง หมายถึงการมี หิริโอตตปละ รู้จักละอายตนเอง ไม่กล้าทำในสิ่งที่เชื่อว่าไม่สุจริต แม้ว่าจะไม่มีใครรู้เห็น เป็นการทำตามคำพูด ไม่เหลวไหล

๒. ความซื่อตรงต่อการทำงาน ได้แก่การมีความซื่อตรง เทียงธรรม ไม่เอาเปรียบผู้อื่นหรือแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ชอบ

^{๖๕} อุดมพร อมรธรรม, **ปรัชญาการศึกษาพระเจ้าอยู่หัว**, (กรุงเทพมหานคร : แสงดาว, ๒๕๔๘), หน้า ๖๘.

^{๖๖} ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒**, อ่างแก้ว, หน้า ๑๒๕.

^{๖๗} กรมการศาสนา, **ศีลธรรมและวัฒนธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๒๑), หน้า ๑๔๕.

^{๖๘} วิสุทธ์ ขวัญพุกฤษ์, **สังคมวิทยาเบื้องต้น**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓), หน้า ๑๖.

๓. ความซื่อตรงต่อเพื่อนฝูง เป็นคุณสมบัติของเพื่อนที่ดี มีความซื่อตรง และปรารถนาดีต่อเพื่อน ไม่คดโกง หรือคิดทรยศหักหลังเพื่อน^{๓๓}

ทิพย์สุดา นิลสินธพ ได้กล่าวว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การพูดความจริงยอมรับผิดเมื่อทำความผิด ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง รักษาสัญญา รักษาคำพูด^{๓๔}

สงบ ลักษณะและคณะ ได้กล่าวว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การมีค่านิยมประพฤติกฎปฏิบัติตรงต่อความจริง เช่น ตรงต่อหน้าที่ ตรงต่อความรับผิดชอบ ตรงต่อคำมั่นสัญญา ตรงต่อระเบียบกฎเกณฑ์ที่ดีของสังคม^{๓๕}

กรมการวัฒนธรรม ได้กล่าวว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง ความซื่อตรง การไม่คดโกง ถ้าเป็นการแสดงทางใจจะเป็นน้ำใสใจจริง ไม่ซ่อนเงื่อนงำไว้ในใจ ทางกายเป็นการกระทำจริงไม่ใช่ทำดีเพื่อหลอกลวงให้ผู้อื่นคิดกับ ทางวาจา คือ พูดจริง คิดคงเส้นคงวา เชื่อถือไว้ใจได้

กรมวิชาการ ได้กล่าวว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การกระทำที่ยึดหลักแห่งความยุติธรรมไม่เปรียบผู้อื่น มีความเคารพมั่นใจในตนเองเป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่นมีสัจจะ และความจริงใจ^{๓๖}

ความซื่อสัตย์ เป็นจริยธรรมที่สามารถทำให้คนอยู่ร่วมกันได้ด้วยความไว้วางใจกันทำให้สังคมมีความสุข การปฏิบัติตนให้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์นั้นมีลักษณะการกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ ดังนี้^{๓๗}

๑. ซื่อตรงต่อเวลา
๒. ทำตามคำพูด
๓. ไม่หลีกเลียงงานในหน้าที่รับผิดชอบ

^{๓๓}บุญมี แท่นแก้ว, **จริยศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๕), หน้า ๔๑.

^{๓๔}ทิพย์สุดา นิลสินธพ, **ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพมหานคร**, (ม.ป.ท., ๒๕๒๓), หน้า ๗.

^{๓๕}สงบ ลักษณะ และคณะ, **จากหลักสูตรสู่แผนการสอน**, (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๒๔), หน้า ๓๔.

^{๓๖}กองการวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ, **การศึกษาหาเกณฑ์ปกติระดับพัฒนาการทางจริยธรรมและองค์ประกอบที่มีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๑๕), หน้า ๗๔.

^{๓๗}ประภาศรี สีหอำไพ, **พื้นฐานการจัดการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๖๕.

๔. ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัด
๕. ชื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น
๖. ไม่ลักขโมย ไม่คดโกง ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง

จากการศึกษาความหมายและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ สรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้ง ภาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น ยึดหลักแห่งความยุติธรรม ซื่อตรงต่อตนเอง หน้าที่การงาน คำมั่นสัญญา แบบแผนกฎหมายที่ถูกต้องดีงาม

หลักคุณธรรมด้านศึกษามุ่งพัฒนาคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์

พฤติกรรมด้านการปฏิบัติอย่างเหมาะสมตรงต่อความจริง ไม่นำเอาทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตนและประพฤติปฏิบัติตนดีตรงตามความเป็นจริง ไม่เอาเปรียบผู้อื่นหรือแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ชอบ

พฤติกรรมตัวบ่งชี้

- พูดความจริง ไม่โกหกหลอกลวงผู้อื่น
- รับผิดชอบต่อพ่อแม่เมื่อทำของหายหรือทำผิด
- ไม่หยิบสิ่งของ เครื่องใช้เงินทองของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
- เก็บสิ่งของ เครื่องใช้ เงินทอง ได้นำส่งคืนเจ้าของ
- ไม่เอาเปรียบผู้อื่นหรือแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ชอบ
- รักษาสิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นส่วนรวม
- ซื่อชมความซื่อสัตย์ของผู้อื่น

ความรับผิดชอบ

ในสังคมใดถ้าคนทุกคน มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติงานปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพันด้วยความพากเพียร มีความละเอียดรอบคอบยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นสังคมนั้นย่อมที่จะเป็นสังคมที่มีศักยภาพอย่างเต็มที่เพราะทุกคนมีความรับผิดชอบนั่นเองจึงมีผู้ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้หลายอย่างดังนี้

ชวาล แพร์ตกุล กล่าวว่าความรับผิดชอบ หมายถึง ความสนใจความตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ได้ทำไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย โดยแสดงออกในรูปการปฏิบัติงานที่

ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังอย่างมีจุดหมาย เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้รับงานมา^{๕๔}

รุจิรี ภูสาระ ได้ให้ความหมายว่า “ความพอใจความตั้งใจที่จะทำงาน และติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เป็นผลสำเร็จลุล่วงไปด้วยดียอมรับในสิ่งที่ตนกระทำลงไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสียโดยแสดงออกในรูปของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังอย่างมีจุดหมาย”^{๕๕}

พิจิตรา พงษ์จินดากร ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน ความพากเพียร และความละเอียดรอบคอบเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ขอมรับผลการกระทำนั้นด้วยความเต็มใจ และพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น มีความสำนึกในหน้าที่ทั้งต่อตนเองและต่อสังคม^{๕๖}

วิจิตรา สุภากร ได้แสดงความคิดเห็นว่า ความรับผิดชอบเป็นการปฏิบัติตามภาระหน้าที่หรือบทบาทที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่ต้องมีการบังคับควบคุมจากผู้อื่นมีความขยันความอดทนเป็นเครื่องประกอบความรับผิดชอบ ทำให้นักลสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเรียบร้อย ก่อให้เกิดความไว้วางใจจากผู้อื่นและเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง^{๕๗}

ชำนาญ นิสารัตน์ ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า ความรับผิดชอบ คือ “การยอมรับและสำนึกในการกระทำของตน ขอมรับผลของการกระทำด้วยความเต็มใจ ไม่ว่าจะเป็ผลดี

^{๕๔}ชวาล แพร่ตฤณ, **เทคนิคการวัดผล**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๖), หน้า ๓๓.

^{๕๕}รุจิรี ภูสาระ, **แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนาการกระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย**, อ่างแล้ว, หน้า ๒๗.

^{๕๖}พิจิตรา พงษ์จินดากร, “การทดลองสอนความรับผิดชอบแก่เด็กที่มีระดับสติปัญญาต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์”, **ปริญญาพันธการศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), ๒๕๒๕, หน้า ๘.

^{๕๗}วิจิตรา สุภากร, “วิเคราะห์หนังสืออ่านสำหรับเด็กในด้านคุณธรรมเฉพาะที่พิมพ์เป็นภาษาไทยระหว่างปี พ.ศ.๒๕๒๐-พ.ศ.๒๕๒๒”, **ปริญญาพันธการศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), ๒๕๒๓, ๑๐๒ หน้า.

หรือผลร้ายไม่ว่าจะถูกหรือผิดไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่นพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดผลดีขึ้น”^{๕๒}

วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก ได้แบ่งความรับผิดชอบออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การรับรู้ฐานะบทบาทของตนที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมจะต้องดำรงให้อยู่ในฐานะที่สามารถช่วยตนเองได้รู้จักว่าอะไรผิดอะไรถูก ยอมรับในผลการทำงานของตนเอง ทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย

๒. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ภาระหน้าที่ที่บุคคลจะต้องเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมต่อสวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่ซึ่งเป็นเรื่องที่ถูกพันเกี่ยวข้องกับหลายสิ่งหลายอย่างตั้งแต่เข้าสังคมขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่^{๕๓}

ฟังก์ และแวกแนลล์ (Funk and Wagnall) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ดังนี้ คือ การแสดงออกการรับผิดชอบต่อในการกระทำของตน มีความซื่อสัตย์ไว้ใจได้ สามารถจัดการกับการใช้จ่ายของตนได้อย่างเหมาะสมตามสถานภาพและหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งพยายามตอบสนองต่อหน้าที่ หรือข้อตกลงตามที่ตั้งไว้ในอุดมคติและหลักธรรม

ฟลิปโป (Flippo) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่าเป็นความผูกพันในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ และความสำเรีงนี้เกี่ยวข้องกับปัจจัยสาม ประการคือ พันธะผูกพัน หน้าที่การงาน และวัตถุประสงค์

การปฏิบัติตนให้เป็นผู้รับผิดชอบอยู่เสมอช่วยทำให้งานสำเร็จเรียบร้อยประหยัดเวลาเป็นลำดับขั้นต้น และเกิดประโยชน์ต่อตนเอง โดยคนที่ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบนั้นมีลักษณะการทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออกดังนี้^{๕๔}

๑. ตั้งใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
๒. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความมุ่งมั่น
๓. ละเอียครอบคอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

^{๕๒}ชานานู นิสารัตน์, **สังคมศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๔), หน้า ๔๐.

^{๕๓}วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก, **สังคมศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย**, (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๔), หน้า ๓๔.

^{๕๔}กองการวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ, **การศึกษานาเกณฑ์ปกติระดับพัฒนาการทางจริยธรรมและองค์ประกอบที่มีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม**, อ่างแล้ว, หน้า ๔๓.

๔. ปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเต็มใจ

๕. ขอมรับผลงานที่ตนเองปฏิบัติ

จากการศึกษาความหมายและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความมุ่งมั่นเอาใจใส่ด้วยความเพียรพยายาม ไม่ละทิ้งหรือหลีกเลี่ยงงานพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด ติดตามผลงานที่ได้ทำไว้เพื่อปรับปรุงและแก้ไข และยอมรับผลการปฏิบัติงานทั้งในด้านดีและไม่ดี

หลักสูตรสถานศึกษามุ่งพัฒนาคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบดังนี้

พฤติกรรมด้านการงานที่ได้รับมอบหมายด้วยใจมุ่งมั่นตรงต่อเวลา เอาใจใส่มีความเพียรพยายาม มีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ไม่ละทิ้งหรือหลีกเลี่ยงงานพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด พร้อมทั้งติดตามผลงานที่ได้ทำไว้เพื่อปรับปรุงและแก้ไข ขอมรับผลการปฏิบัติงานทั้งในด้านดีและไม่ดี

พฤติกรรมตัวบ่งชี้

- รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายได้ทันเวลาที่กำหนด
- ขอมรับผลการปฏิบัติงานทั้งด้านดีและไม่ดี
- ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด
- ติดตามผลงานที่ได้ทำไว้เพื่อปรับปรุงและแก้ไข
- มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ

จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน้าที่ของ โรงเรียนมัธยมศึกษาจะเห็นได้ว่าต้องการให้นักเรียนมีการเรียนรู้ในด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ ในการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ในด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ในการผ่านช่วงชั้นแต่ละช่วงชั้น ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ต่อไป

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุษบา เสียงสุขตันติ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาาระดับช่วงชั้นที่ ๔ ในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาาระดับช่วงชั้นที่ ๔ ในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ในภาพรวมนักเรียนมีระดับคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการมีความกตัญญูกตเวที ด้านการมีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และไม่เห็นแก่ตัว ด้านการ

มีวินัย มีความรับผิดชอบ ด้านการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และด้านการมีความซื่อสัตย์สุจริต มีเพียงด้านการมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง ๒. ปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ ๔ ในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร โดยภาพรวมนักเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีวินัย มีความรับผิดชอบ ด้านการมีความซื่อสัตย์สุจริต ด้านการมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ด้วยการมีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และไม่เห็นแก่ตัว ด้านการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และด้านการมีความกตัญญูกตเวที^{๕๔}

ยุพาพร จุนเจืองาน ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในภาคกลาง และในเขตกรุงเทพมหานคร ตามลำดับ ผลการวิจัยสอดคล้องกันว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนเรื่องการรักษาระเบียบวินัยเกี่ยวกับกฎข้อบังคับ และการเคารพกฎหมายอยู่ในสภาพที่ไม่น่าพึงพอใจ โดยพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ใน ชั้นที่ ๑ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

ในส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมเชิงจริยธรรมและด้านพฤติกรรมทางจริยธรรมนั้นค่านิยมที่นักเรียนเห็นด้วยกับค่านิยมเชิงจริยธรรม แต่เมื่อดูทางด้านกรกระทำ นักเรียนยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ เพราะเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ คือ ทำความดีเพราะกลัวถูกลงโทษ^{๕๕}

มณฑา กระวิพันธ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า

๑. นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำพบว่า ด้านความกตัญญูกตเวที ด้านความเมตตากรุณา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามัคคี ด้านความอดทน และด้านความมีระเบียบวินัย อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความรับผิดชอบ ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความประหยัด และด้านความใฝ่รู้อยู่ในระดับปานกลาง

^{๕๔}บุษบา เสียงสุขสันติ “ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ ๔ ในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร”, **วารนิพนธ์สาณศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), ๒๕๕๐, ๑๐๔ หน้า.

^{๕๕}ยุพาพร จุนเจืองาน, “การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในภาคกลาง”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๒๒, ๑๒๕ หน้า.

๒. ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าปัญหาที่สำคัญอันดับแรกคือ อุปนิสัยส่วนตัวเป็นเด็กคือและเอาแต่ใจตนเอง รองลงมาเพื่อนชักชวน ส่วนข้อเสนอแนะอันดับแรกคือ ควรจัดกิจกรรมเข้าค่ายจริยธรรมในโรงเรียนทุกชั้นเรียนและรองลงมาคือพ่อแม่และคุณครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน^{๔๒}

จรุงภรณ์ กลางบุรีรัมย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมวินัยนักเรียนโรงเรียนพระกุมาร จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการพัฒนา นักเรียนไม่ตรงเวลาในการมาโรงเรียน การเข้าชั้นเรียนการส่งงานตามกำหนด แต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ไม่รับผิดชอบการทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ซึ่งมีนักเรียนจำนวนมากที่มีพฤติกรรมขาดความรับผิดชอบ จากนักเรียนระดับชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๓๑๗ คน

การพัฒนาการดำเนินงาน โดยการประชุมคณะครูระดมความร่วมมือ ความคิดเห็นของบุคลากรทุกฝ่าย พบว่านักเรียนมีวินัยและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น โดยมาโรงเรียนทันเวลา ส่งงานตรงต่อเวลา แต่ยังมีปัญหาในด้านความสะอาด ยังมีนักเรียนอีกบางส่วนที่ยังไม่ตระหนักและเห็นความสำคัญของการประพฤติตนให้อยู่ในระเบียบของทางโรงเรียนจึงได้จัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหามองรอบที่ ๒ โดยได้กำหนดกิจกรรม ๒ กิจกรรม คือกิจกรรมการจัดสัปดาห์แห่งความสะอาดของการแต่งกาย และความสะอาดของห้องเรียน และกิจกรรมการจัดประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งเมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมแล้วผลปรากฏว่า นักเรียนมีการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดดีขึ้นอย่างมาก คือ นักเรียนรู้จักรักษาความสะอาดของร่างกายและชุดนักเรียน รู้จักรักษาความสะอาดของห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม ตลอดจนบริเวณโรงเรียน โดยการไม่ทิ้งเศษกระดาษลงพื้นที่ และยังช่วยกันทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบด้วยความสามัคคีและตระหนักในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยจิตสำนึกของตนเอง ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมาโรงเรียนตรงเวลาเพื่อมาทำความสะอาดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ^{๔๓}

^{๔๒}มลลทา กระวีพันธ์, “การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียน เสาชิงช้าวิทยา อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช”, **สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), ๒๕๕๐, ๑๐๐ หน้า.

^{๔๓}จรุงภรณ์ กลางบุรีรัมย์, “การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมวินัยนักเรียนโรงเรียนพระกุมาร จังหวัดร้อยเอ็ด”, **สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), ๒๕๕๐, ๑๕๔ หน้า.

จุไรรัตน์ แสนวัง ได้ศึกษาสาเหตุการประพฤติดีระเบียบวินัยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียนสังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า “บุคลากรโดยส่วนรวม จำแนกตามสถานภาพเห็นว่า การประพฤติดีระเบียบวินัยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เกิดจากสาเหตุ ๓ ด้าน คือ ด้านสุขภาพส่วนตัวของผู้ประพฤติดีระเบียบวินัย ด้านกลุ่มเพื่อนและด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมทั่วไป เป็นสาเหตุการประพฤติดีระเบียบวินัยอยู่ในระดับมาก และด้านสภาพแวดล้อมทั่วไปเป็นสาเหตุการประพฤติดีระเบียบวินัยอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นผู้บริหารและอาจารย์ เห็นว่าเป็นสาเหตุอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านส่วนตัวของผู้ประพฤติดีระเบียบวินัย ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียนเห็นว่าสาเหตุโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน ทำให้นักเรียนประพฤติดีระเบียบวินัยมากกว่านักเรียน และผู้บริหารเห็นว่า ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมทางครอบครัวทำให้นักเรียนประพฤติดีระเบียบวินัยมากกว่านักเรียน”^{๔๔}

พิมพ์พรรณ เทพธูเมธานนท์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “จริยธรรมของอาจารย์และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกรุงเทพมหานคร” พบว่า การเรียงลำดับกิจกรรม ๑๐ ด้าน ของอาจารย์และนักเรียนมีความสัมพันธ์กัน ส่วนคะแนนจริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์กันในทางบวก และอาจารย์มัธยมศึกษาตอนปลายเพศหญิงและเพศชายมีคะแนนจริยธรรมด้านความสามัคคีแตกต่างกัน โดยอาจารย์เพศหญิงมีคะแนนจริยธรรมสูงกว่าเพศชายที่สังกัดประเภทโรงเรียนต่างกัน มีคะแนนความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความยุติธรรม ความเสียสละ ความสามัคคี และคะแนนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเพศหญิงและเพศชายมีคะแนนจริยธรรมรายด้านและจริยธรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และนักเรียนที่สังกัดประเภทโรงเรียนแตกต่างกันมีคะแนน จริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความยุติธรรม ความเสียสละ ความสามัคคี และคะแนนจริยธรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับระดับจริยธรรมของอาจารย์มัธยมศึกษาตอนปลายมีอยู่ในระดับ

^{๔๔}จุไรรัตน์ แสนวัง, “สาเหตุการประพฤติดีระเบียบวินัยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียนสังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดมหาสารคาม”, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๔๓, ๑๕๗ หน้า.

ปานกลางถึงมากและระดับจริยธรรมรวมทุกด้านของอาจารย์และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับพอใช้^{๕๐}

ศุภลักษณ์ พงษ์พิทักษ์ ทำการวิจัยเรื่อง สุขภาพจิตและพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โรงเรียนบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เปรียบเทียบสุขภาพจิตและพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนพบว่านักเรียนมาจากหย่าร้าง ซึ่งอยู่กับผู้ปกครองในรูปแบบต่าง ๆ กันคือ อยู่กับบิดา อยู่กับมารดา อยู่กับคนอื่น อยู่กับบิดาซึ่งสมรสใหม่ อยู่กับมารดาซึ่งสมรสใหม่ สุขภาพจิตและ พฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๕๑}

บำเพ็ญ ช่างเงิน ได้วิจัยเรื่อง อิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนกันทรวิชัย อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า “พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม แยกได้ ๗ ประการ คือ ปัญหาเกี่ยวข้องกับ การเรียน ปัญหาด้านความประพฤติที่ไม่เหมาะสมกับครู - อาจารย์ ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ ปัญหาบุคลิกภาพ ปัญหาความก้าวร้าว และปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอื่น ๆ คือทำผิดวินัยทางโรงเรียนทำผิดเกี่ยวกับเพศ สูบบุหรี่และสิ่งเสพติด เป็นต้น และอิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนประกอบด้วยอิทธิพลด้านต่าง ๆ คือ ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว ด้านสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม และด้านโครงสร้างทางสังคมของครอบครัว^{๕๒}

รุ่งนภา จอนเจดิสัน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย” กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๕๗๑ คนจากโรงเรียนรัฐบาล ๘ แห่งในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏว่า

^{๕๐}พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์, “จริยธรรมของอาจารย์และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช), ๒๕๔๓, ๑๖๐ หน้า.

^{๕๑}ศุภลักษณ์ พงษ์พิทักษ์, “สุขภาพจิตและพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โรงเรียนบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เปรียบเทียบสุขภาพจิตและพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียน”, **วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๔๖, ๑๖๘ หน้า.

^{๕๒}บำเพ็ญ ช่างเงิน, “อิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนกันทรวิชัย อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๔๑, ๑๑๒ หน้า.

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับมาก ๔ ด้าน คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญูกตเวที ความกล้าหาญ ความสุภาพอ่อนน้อม และมีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับพอใช้ ๓ ด้าน คือ ความซื่อสัตย์ การมีวินัย การตรงต่อเวลา สำหรับนักเรียนที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมมากและนักเรียนที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมน้อย มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับมาก ๓ ด้าน เหมือนกัน คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญูกตเวที ความกล้าหาญ มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับพอใช้ในด้านการมีวินัยและการตรงต่อเวลา ยกเว้นความซื่อสัตย์และความสุภาพอ่อนน้อม นักเรียนที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมมากมีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับมาก และนักเรียนที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมน้อยมีการปฏิบัติตนในทางจริยธรรมในระดับพอใช้^{๑๖}

ประหยัด ตีล้น ได้ศึกษาวิจัย“พฤติกรรมการณ์การผิดระเบียบวินัยและแนวทางแก้ไขพฤติกรรมการณ์การผิดระเบียบวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ปีการศึกษา ๒๕๔๑” พบว่า “พฤติกรรมการณ์การผิดระเบียบวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม มีพฤติกรรมการณ์การผิดระเบียบวินัยโดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนมาโรงเรียนสาย หลบหนีการเข้าแถวทำพิธีหน้าเสาธงส่งเสียงดังรบกวนคนอื่น พุดจาหยาบคาย ทำให้ผู้อื่นรำคาญ แต่งกายผิดระเบียบวินัยของโรงเรียน หนีโรงเรียนเป็นประจำ คึดมั่วสุม เบียร์ในสถานศึกษา เล่นการพนันในสถานศึกษา เทียบกลางคืนตามสถานเริงรมย์ ทะเลาะวิวาททำร้ายผู้อื่นด้วยอาวุธผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ นำยาเสพติดมาขายในสถานศึกษา มีอาการติดยาเสพติด ช่มชู้รดไถเงินนักเรียนด้วยกัน ขโมยของของคนอื่น ทำลายสิ่งของสาธารณะ ทุจริตในการสอบ และพฤติกรรมส่อไปทางชู้สาว^{๑๗}”

จุฬาลักษณ์ เรืองณรงค์ ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาค่านิยมด้านจริยธรรมของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า

๑. นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ มีค่านิยมด้านจริยธรรมอยู่ในระดับสูง

^{๑๖}รุ่งนภา จอนเจดสิน, “การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๓๘, ๑๘๑ หน้า.

^{๑๗}ประหยัด ตีล้น, “พฤติกรรมการณ์การผิดระเบียบวินัยและแนวทางแก้ไขพฤติกรรม การผิดระเบียบวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ปีการศึกษา ๒๕๔๑”, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๔๑, ๒๒๔ หน้า.

๒. นิสิตนักศึกษาชายหญิง มหาวิทยาลัยภาคใต้ มีค่านิยมด้านจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

๓. นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ ที่ศึกษาอยู่ในสถาบันที่ต่างกันมีค่านิยมด้านจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔. นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ ชั้นปีที่ ๑ และชั้นปีที่ ๔ มีค่านิยมด้านจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ ที่ศึกษาลักษณะสาขาที่ต่างกันมีค่านิยมด้านจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ ที่อาชีพหลักของผู้ปกครองแตกต่างกัน มีค่านิยมด้านจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑^{๕๕}

กฤษฎา คำประภา ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบความมีวินัยระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบปล่อยปละละเลย และแบบเข้มงวดกวดขันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ พบว่าความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระหว่างเพศหญิงกับเพศชายมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบปล่อยปละละเลย และแบบเข้มงวดกวดขันความมีวินัยในตนเอง โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

พชรพรรณ ครุฒนาถ ได้ศึกษาวิจัย “ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม สำหรับบิดามารดา ครูและผู้ใหญ่ทั้งไปในทัศนะของครู ผู้ปกครองและนักเรียน ในโรงเรียนราชวินิตมัธยม กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่าผู้ใหญ่วิวควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกหลาน บิดามารดาที่ดีควรให้เวลากับครอบครัวพอสมควร ครูอาจารย์ไม่ควรตำหนิผู้ใหญ่วิวที่ด้อยไม่เห็นแก่ตัว การมีคุณธรรม จริยธรรม ควรเริ่มที่บ้านฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน ผู้ใหญ่ที่ดีควรสอนเด็กให้เป็นคนดีของสังคม^{๕๖}

^{๕๕} จุฬาลักษณ์ เรืองณรงค์, “การศึกษาค่านิยมด้านจริยธรรมของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้”, **ปริญญาภิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ), ๒๕๓๗, ๑๑๕ หน้า.

^{๕๖} พชรพรรณ ครุฒนาถ, “ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม สำหรับบิดามารดา ครูและผู้ใหญ่ทั้งไปในทัศนะของครู ผู้ปกครองและนักเรียนในโรงเรียนราชวินิตมัธยมกรุงเทพมหานคร”, **ปริญญาภิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), ๒๕๔๒, ๑๓๘ หน้า.

สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเยาวชนเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องปลูกฝังการที่จะสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้มีคุณภาพ จะต้องพัฒนาบุคลิกลักษณะอุปนิสัยและพฤติกรรมให้เป็นคนที่มีจริยธรรมศีลธรรม การที่จะปลูกฝังให้ได้ตามความต้องการ นั้นต้องเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเยาวชน คือ บิดา มารดา ครู-อาจารย์ ซึ่งจะต้องให้คำแนะนำตักเตือน ตลอดจนการอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี จะมีผลมากกว่า การอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย การเป็นคนที่มีสมบูรณ์ปฏิบัติตนอยู่ในความดีอยู่ในสังคมอย่างสงบเรียบร้อยจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

๒.๖ สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่นทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ Piaget โคเบอร์ก Kohlberg สกินเนอร์ (Skinner) ดีไรท์ (D. Wright) แนวคิดของ เทรซีและครอส ทอเฟอร์วี แนวคิดของดวงเดือน พันธุมนาวิน และจากการศึกษามาตรฐานการศึกษาข้อที่ ๑ ว่าด้วยผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ ๗ ว่าด้วย ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ซึ่งมีสำคัญที่สุด ผู้วิจัยจึงนำผลมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ร่วมกับชุมชนสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้น ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า ความมีระเบียบวินัย ความมีเมตตา ความรู้รักสามัคคี ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ มีความสำคัญ และจำเป็นในการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จึงนำมาสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรพื้นฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคล

- เพศ
- อายุ
- สถานภาพครอบครัว

ตัวแปรที่ศึกษา

ความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ของนักเรียน ๕ ด้าน

- ความมีระเบียบวินัย
- ความมีเมตตา
- ความรู้รักสามัคคี
- ความซื่อสัตย์
- ความรับผิดชอบ

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถาม เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ ๖ ขั้นตอน ดังนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากร

๓.๑.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๐ จำนวนผู้ปกครองของนักเรียนทั้งหมด ๘๕๒ คน

๓.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง

เทคนิคและวิธีการซึ่งได้มาของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนและวิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยการประมาณค่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie และ Morgan^๑ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๖ คน จากนั้นสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

^๑สังศรี ชมภูวงศ์, การวิจัย, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘), หน้า ๖๔.

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed – ended) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended) โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ตอน คือ ตอนที่ ๑ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ โดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ๕ ระดับของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมีระดับการปฏิบัติดังนี้

๕	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติตนมากที่สุด
๔	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติตนมาก
๓	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติตนปานกลาง
๒	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติตนน้อย
๑	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติตนน้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติเลย

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

๓.๓ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๓.๓.๑ ศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน แล้วนำความรู้มาสร้างเป็นแบบสอบถามให้ครอบคลุมหลักคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๕ ด้าน คือ ๑ ความมีระเบียบวินัย ๒ ความมีเมตตา ๓ ความรู้รักสามัคคี ๔ ความซื่อสัตย์ และ ๕ ความรับผิดชอบ

๓.๓.๒ นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

๓.๓.๓ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ มีประสบการณ์จำนวน ๓ ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจะพิจารณาให้คะแนนโดยกำหนดคะแนนดังนี้

ให้คะแนนเท่ากับ + ๑ เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

ให้คะแนนเท่ากับ ๐ เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดได้ตรงตามจุดประสงค์หรือไม่
 ให้คะแนนเท่ากับ -๑ เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์
 ใช้เกณฑ์พิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไป ถือว่าเป็นข้อสอบที่มีความเที่ยงตรง
 สามารถนำไปใช้ได้ ปรากฏว่าข้อคำถามผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ โดยมีค่า IOC เท่ากับ ๑

๓.๓.๔ นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง

๓.๓.๕ นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไป
 ทดลองใช้กับผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน แล้วนำผลที่ได้มาคำนวณหา
 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธี
 ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ ๐.๘๖

๓.๓.๖ นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและทดลองใช้แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสาร
 นิพนธ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมดตาม
 ขั้นตอนดังนี้

๓.๔.๑ นำหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโสกราช เพื่อ
 ขอลความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียน ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
 ตามขั้นตอน

๓.๔.๒ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ ช่วงชั้นที่
 ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ แล้วประชุมชี้แจงกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม พร้อมแจกแบบสอบถามให้นักเรียนแต่
 ละห้องเรียนเพื่อนำไปให้ผู้ปกครอง และขอนัดเวลาในการรับแบบสอบถามคืน

๓.๔.๓ รับแบบสอบถามคืนโดยนักเรียนนำมาให้กับผู้วิจัยด้วยตัวเองได้แบบสอบถามคืน
 จำนวน ๒๕๖ ชุด คิดเป็น ๑๐๐ %

๓.๔.๔ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามความต้องการ
 แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ สถานภาพครอบครัว
 โดยใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ ๒ ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ยหรือมัชฌิมเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลอยู่ในระดับมาก ปานกลาง และน้อย โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมายโดยการพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของเบสท์ แบ่งเป็น ๓ ช่วง ระดับการปฏิบัติดังนี้ คือ

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๒.๓๓ หมายถึง การปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ น้อย

ค่าเฉลี่ย ๒.๓๔ – ๓.๖๖ หมายถึง การปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๓.๖๗ – ๕.๐๐ หมายถึง การปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาก

ตอนที่ ๓ ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการ ปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มี เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว

ตอนที่ ๔ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการปฏิบัติตามหลักคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้แล้วนำมาจัดกลุ่มตามปัญหาและแนวทางส่งเสริมแล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง ความถี่

๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัยวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

๓.๖.๑ สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ก. หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยหาความสอดคล้องของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ โดยใช้สูตร^๒

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

^๒บุทร ไกยวรรณ, **พื้นฐานการวิจัยการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์นการพิมพ์, ๒๕๓๕), หน้า ๑๕๕.

ข. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)^๓

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อคำถาม

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_i แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

๓.๖.๒ สถิติพื้นฐาน

ค. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้หาค่าร้อยละจากสูตร^๔ ดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

เมื่อ X แทน จำนวนข้อมูล (ความถี่) ที่ต้องการนำมาหาค่าร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

ง. การวิเคราะห์ข้อมูลหาคะแนนค่าเฉลี่ย (Mean) จากสูตร^๕ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๕.

^๔ ธานินทร์ ศิลป์จารุ, **วิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ**, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท วี. อินเตอร์ พรินท์, ๒๕๕๐), หน้า ๑๕๒.

^๕ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕๔.

เมื่อ \bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum fX$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน
f	แทน	ความถี่
X	แทน	คะแนน
N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ดังนี้

จ. การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) จากสูตร^๖

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(X - \bar{X})^2}{N}}$$

เมื่อ $S.D.$	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง
$\sum f(X - \bar{X})^2$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนของข้อมูลแต่ละตัว
N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ฉ. การวิเคราะห์โดยหาค่า Z-Test จากสูตร^๗ ดังนี้

$$Z = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}} \quad (df = \infty)$$

\bar{X}_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ ๑
\bar{X}_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ ๒
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ ๑
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ ๒
n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างใน กลุ่มที่ ๑
n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ในกลุ่มที่ ๒

^๖ สงศรี ชมภูวงศ์, การวิจัย, อ่างแก้ว, หน้า ๑๔.

^๗ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๔.

ช. การวิเคราะห์โดยหาค่า F-Test จากสูตร^๘ ดังนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F แทน ค่าการแจกแจงของ F
 MS_b แทน ความแปรปรวน (Mean square) ระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

$$df = (k - 1) \text{ และ } (N - k)$$

k แทน จำนวนกลุ่ม
 N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

^๘ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘๕.

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยเสนอข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ทางสถิติดังต่อไปนี้คือ

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน
t value	แทน	t distribution เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 ตัวแปร
F value	แทน	F distribution เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 3 ตัวแปรขึ้นไป
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
***	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัยโดยการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น ๔ ตอนดังนี้
ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ อายุ และสถานภาพครอบครัว

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการ ปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัด

นครศรีธรรมราช แบ่งออกเป็น ๕ ด้านคือ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความมีเมตตา ด้านความรู้รักสามัคคี ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความรับผิดชอบ

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว

ตอนที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการ ปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแสดงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างออกเป็นตารางมีรายละเอียดตามตารางที่ ๔.๑ – ๔.๓

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๘๔	๓๒.๘๐
หญิง	๑๗๒	๖๗.๒๐
รวม	๒๕๖	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามรวมทั้งหมด จำนวน ๒๕๖ คน จำแนกเป็น เพศชาย ๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๐ และ เพศหญิง ๑๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๒๐

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามอายุ

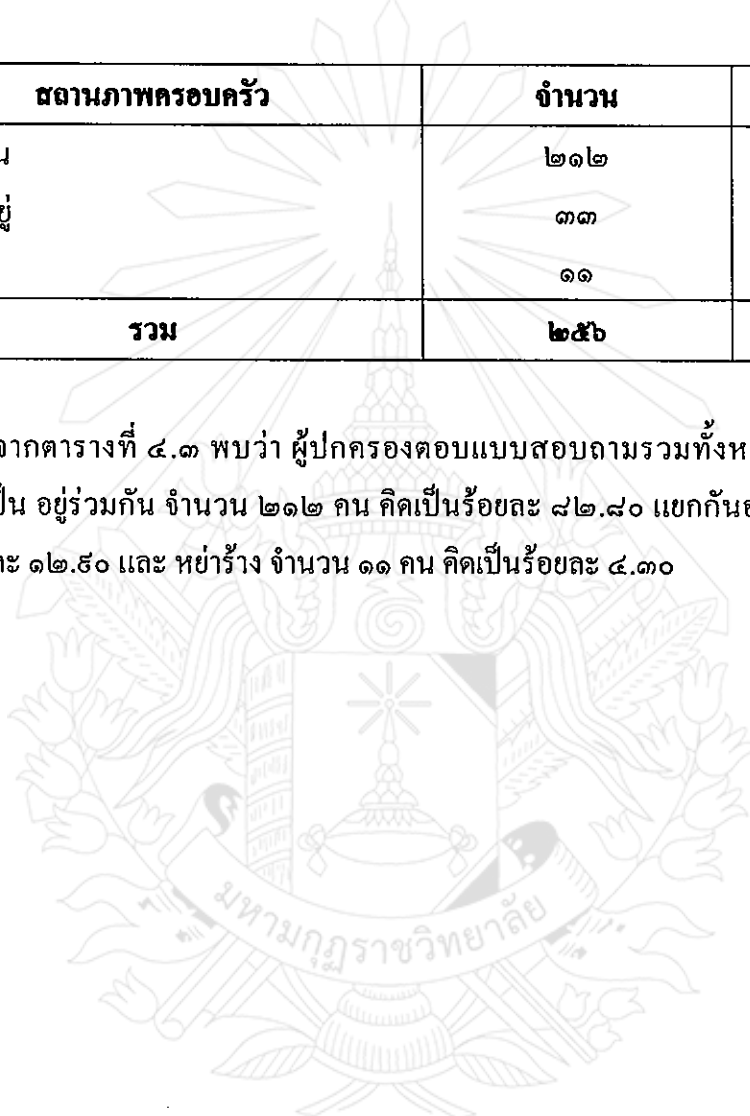
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุต่ำกว่า ๓๐ ปี	๑๖	๖.๓๐
อายุตั้งแต่ ๓๐ ปีขึ้นไป	๒๔๐	๙๓.๗๐
รวม	๒๕๖	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามรวมทั้งหมด จำนวน ๒๕๖ คน จำแนกเป็นอายุ ต่ำกว่า ๓๐ ปี จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๐ อายุ ๓๐ ขึ้นไป จำนวน ๒๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๗๐

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามสถานภาพครอบครัว

สถานภาพครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
อยู่ร่วมกัน	๒๑๒	๘๒.๘๐
แยกกันอยู่	๓๓	๑๒.๕๐
หย่าร้าง	๑๑	๔.๓๐
รวม	๒๕๖	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามรวมทั้งหมด จำนวน ๒๕๖ คน จำแนกเป็น อยู่ร่วมกัน จำนวน ๒๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๘๐ แยกกันอยู่ จำนวน ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕๐ และ หย่าร้าง จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๐

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยาสรรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๕ ด้านของนักเรียน คือ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความมีเมตตา ด้านความรู้รักสามัคคี ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ดังปรากฏในตารางที่ ๔.๔ - ๔.๒๑ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความมีระเบียบวินัย ของนักเรียนจำแนกตามเพศ

ด้านความมีระเบียบวินัย	เพศ					
	ชาย			หญิง		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ปฏิบัติตามกฎหมายกติกาข้อตกลงที่ตั้งไว้	๒.๕๑	๐.๖๔	ปานกลาง	๔.๐๑	๐.๖๖	มาก
๒. ไปโรงเรียนและกลับบ้านตรงเวลา	๒.๕๒	๐.๕๑	ปานกลาง	๔.๐๖	๐.๖๒	มาก
๓. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	๒.๘๕	๐.๖๗	ปานกลาง	๓.๕๘	๐.๖๑	มาก
๔. จัดเก็บอุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้านอย่างเป็นระเบียบ	๒.๕๖	๐.๖๐	ปานกลาง	๓.๘๘	๐.๖๐	มาก
๕. ปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบวินัยและเป็นแบบอย่างที่ดี	๔.๐๐	๐.๖๖	มาก	๒.๕๖	๐.๖๓	ปานกลาง
รวม	๓.๑๓	๐.๖๘	ปานกลาง	๓.๖๘	๐.๖๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่าเพศชาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เพศชาย ปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบวินัยและเป็นแบบอย่างที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา จัดเก็บอุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้านอย่างเป็นระเบียบ และแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนเพศหญิง ไปโรงเรียนและกลับบ้านตรงเวลา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงที่ตั้งไว้ และปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบวินัยและเป็นแบบอย่างที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความมีเมตตาของนักเรียน จำแนกตามเพศ

ด้านความมีเมตตา	เพศ					
	ชาย			หญิง		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. รู้จักแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินของให้กับผู้อื่น	๒.๔๗	๑.๐๒	ปานกลาง	๓.๗๓	๐.๘๔	มาก
๒. ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อได้รับอันตรายหรือความยากลำบาก	๓.๕๕	๑.๐๓	ปานกลาง	๓.๓๗	๐.๗๕	ปานกลาง
๓. มีอัธยาศัยดี จิตใจกว้างขวางกับผู้อื่น	๓.๗๑	๐.๕๓	มาก	๓.๕๘	๐.๗๕	มาก
๔. มีความรักใคร่และปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข	๓.๖๑	๑.๐๒	ปานกลาง	๓.๖๑	๑.๐๒	ปานกลาง
๕. มีความเห็นใจ พุคให้กำลังใจเมื่อผู้อื่นมีความทุกข์	๓.๕๕	๑.๐๕	ปานกลาง	๓.๗๘	๐.๗๖	มาก
รวม	๓.๓๕	๑.๐๑	ปานกลาง	๓.๖๕	๐.๘๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณ ลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความมีเมตตาพบว่า เพศชาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เพศชาย มีอิทธยาศัยดี จิตใจกว้างขวางกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา มีความรักใคร่และปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข และรู้จักแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินทองให้กับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนเพศหญิง มีอิทธยาศัยดี จิตใจกว้างขวางกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา มีความเห็นใจ พุดให้กำลังใจเมื่อผู้อื่นมีความทุกข์ และช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อได้รับอันตรายหรือความยากลำบาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความรู้รักสามัคคีของนักเรียนจำแนกตามเพศ

ด้านความรู้รักสามัคคี	เพศ					
	ชาย			หญิง		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนรอบคอบ	๓.๕๕	๐.๗๕	มาก	๓.๕๘	๐.๗๖	มาก
๒. วางแผนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ	๓.๗๒	๐.๖๘	มาก	๓.๗๕	๐.๗๕	มาก
๓. รู้จักอาสาแบ่งปัน ไม่เกี่ยงงานในหมู่เพื่อนฝูง	๓.๖๗	๐.๘๒	มาก	๓.๗๕	๐.๘๑	มาก
๔. มีความรักใคร่สามัคคีในหมู่คณะ	๓.๕๘	๐.๖๘	มาก	๓.๕๓	๐.๗๑	มาก
๕. รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ในการทำกิจกรรมร่วมกัน	๓.๕๗	๐.๘๓	มาก	๓.๘๘	๐.๘๘	มาก
รวม	๓.๘๖	๐.๗๖	มาก	๓.๘๗	๐.๗๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณ ลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความรู้รักสามัคคี พบว่าเพศชาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เพศชาย มีความรักใคร่สามัคคีในหมู่คณะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ในการทำกิจกรรมร่วมกัน และรู้จักอาสาแบ่งปันไม่เกี่ยงงานในหมู่พี่น้องเพื่อนฝูง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนเพศหญิง ให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา มีความรักใคร่สามัคคีในหมู่คณะ และวางแผนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ และนักเรียนรู้จักอาสาแบ่งปันไม่เกี่ยงงานในหมู่พี่น้องเพื่อนฝูง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนจำแนกตามเพศ

ด้านความซื่อสัตย์	เพศ					
	ชาย			หญิง		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. พูดความจริงไม่โกหกหลอกลวงผู้อื่น	๓.๗๘	๐.๘๒	มาก	๓.๘๖	๐.๘๗	มาก
๒. รับสารภาพกับพ่อแม่เมื่อทำของหายหรือทำผิด	๓.๘๕	๐.๘๒	มาก	๓.๘๖	๐.๘๑	มาก
๓. ไม่หยิบสิ่งของ เครื่องใช้เงินทองของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง	๓.๑๓	๐.๘๕	ปานกลาง	๔.๑๕	๑.๑๕	มาก
๔. เก็บสิ่งของ เครื่องใช้ เงินทองได้นำส่งคืนเจ้าของ	๔.๐๕	๐.๘๕	มาก	๔.๐๓	๐.๗๖	มาก
๕. ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ชอบ	๒.๘๖	๐.๘๔	ปานกลาง	๓.๘๗	๐.๘๔	มาก
รวม	๓.๕๖	๐.๘๘	ปานกลาง	๓.๘๕	๐.๘๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการ ปฏิบัติตามคุณ ลักษณะ อันพึงประสงค์ ของนักเรียน ด้านความซื่อสัตย์พบว่าเพศชาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เพศ หญิงมีค่าเฉลี่ย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เพศชาย เก็บสิ่งของ เครื่องใช้ เงินทอง ได้นำส่งคืนเจ้าของ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา รับสารภาพกับพ่อแม่เมื่อทำของ หายหรือทำผิด และไม่เอาเปรียบผู้อื่นและแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนเพศหญิง ไม่หยิบสิ่งของ เครื่องใช้เงินทองของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา เก็บสิ่งของ เครื่องใช้ เงินทอง ได้นำส่งคืนเจ้าของ และพูดความจริงไม่โกหกหลอกลวง ผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อ การปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนจำแนก ตามเพศ

ด้านความรับผิดชอบ	เพศ					
	ชาย			หญิง		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย โดยทำเสร็จทันเวลาที่กำหนด	๒.๗๕	๐.๘๑	ปานกลาง	๓.๒๐	๐.๖๒	ปานกลาง
๒. ยอมรับผลการปฏิบัติงานทั้งด้านดีและไม่ดี	๒.๘๗	๐.๗๔	ปานกลาง	๒.๖๗	๐.๗๔	ปานกลาง
๓. ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดี	๒.๗๒	๐.๗๖	ปานกลาง	๓.๒๓	๐.๖๐	ปานกลาง
๔. ติดตามผลงานที่ได้ทำไว้เพื่อปรับปรุงและแก้ไข	๒.๕๗	๐.๗๔	ปานกลาง	๓.๔๑	๐.๖๗	ปานกลาง
๕. กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ	๒.๖๕	๐.๗๖	ปานกลาง	๓.๕๕	๐.๖๕	ปานกลาง
รวม	๒.๗๒	๐.๗๖	ปานกลาง	๓.๒๑	๐.๖๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า โดยรวมระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ พบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เพศชาย ยอมรับผลการปฏิบัติงานทั้งด้านดีและไม่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย โดยทำเสร็จทันเวลาที่กำหนด และติดตามผลงานที่ได้ทำไว้เพื่อปรับปรุงและแก้ไข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนเพศหญิง กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ติดตามผลงานที่ได้ทำไว้เพื่อปรับปรุงและแก้ไข และยอมรับผลการปฏิบัติงานทั้งด้านดีและไม่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ จำแนกตามเพศ

การปฏิบัติตามคุณลักษณะอัน พึงประสงค์	เพศ					
	ชาย			หญิง		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ด้านความมีระเบียบวินัย	๓.๑๓	๐.๗๘	ปานกลาง	๓.๗๘	๐.๗๐	มาก
๒. ด้านความมีเมตตา	๓.๓๕	๑.๐๑	ปานกลาง	๓.๖๕	๐.๘๔	มาก
๓. ด้านความรู้รักสามัคคี	๓.๘๖	๐.๗๖	มาก	๓.๘๖	๐.๗๕	มาก
๔. ด้านความซื่อสัตย์	๓.๕๖	๐.๘๘	ปานกลาง	๓.๕๕	๐.๕๑	มาก
๕. ด้านความรับผิดชอบ	๒.๗๒	๐.๗๖	ปานกลาง	๓.๒๑	๐.๖๖	ปานกลาง
รวม	๓.๕๓	๐.๘๔	ปานกลาง	๓.๗๑	๐.๗๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า โดยรวมระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพศชาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า เพศชาย ด้านความรู้รักสามัคคี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนเพศหญิง ด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านความรู้รักสามัคคี และด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ จำแนกตามอายุ

ด้านความมีระเบียบวินัย	อายุ					
	ต่ำกว่า ๓๐ ปี			๓๐ ปี ขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงที่ตั้งไว้	๓.๕๐	๐.๗๓	ปานกลาง	๓.๖๖	๐.๘๗	ปานกลาง
๒. ไปโรงเรียนและกลับบ้านตรงเวลา	๓.๓๑	๑.๐๑	ปานกลาง	๓.๗๐	๐.๕๔	มาก
๓. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	๓.๓๑	๐.๕๔	ปานกลาง	๓.๖๓	๐.๕๐	ปานกลาง
๔. จัดเก็บอุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้านอย่างเป็นระเบียบ	๓.๐๖	๐.๖๘	ปานกลาง	๓.๖๒	๐.๘๒	ปานกลาง
๕. ปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบวินัยและเป็นแบบอย่างที่ดี	๓.๑๘	๐.๘๓	ปานกลาง	๓.๖๕	๐.๘๕	มาก
รวม	๓.๒๗	๐.๘๔	ปานกลาง	๓.๖๖	๐.๘๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่าโดยรวมระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า อายุต่ำกว่า ๓๐ ปี และอายุ ๓๐ ปี ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ต่ำกว่า ๓๐ ปี ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงที่ตั้งไว้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ไปโรงเรียนและกลับบ้านตรงเวลา แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน และ จัดเก็บอุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้านอย่างเป็นระเบียบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วน ๓๐ ปี ขึ้นไป ไปโรงเรียนและกลับบ้านตรงเวลา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบวินัยและเป็นแบบอย่างที่ดี และจัดเก็บอุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้านอย่างเป็นระเบียบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความมีเมตตาของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ จำแนกตามอายุ

ด้านความมีเมตตา	อายุ					
	ต่ำกว่า ๓๐ ปี			๓๐ ปี ขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. รู้จักแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินทองให้กับผู้อื่น	๓.๓๗	๐.๘๘	ปานกลาง	๓.๖๗	๐.๕๑	มาก
๒. ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อได้รับอันตรายหรือความยากลำบาก	๓.๓๗	๐.๗๑	ปานกลาง	๓.๗๐	๐.๘๕	มาก
๓. มีอัธยาศัยดี จิตใจกว้างขวางกับผู้อื่น	๓.๖๒	๑.๐๒	ปานกลาง	๓.๕๑	๐.๘๓	มาก
๔. มีความรักใคร่และปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข	๔.๐๖	๐.๖๘	มาก	๓.๘๒	๐.๘๕	มาก
๕. มีความเห็นใจ พุดให้กำลังใจเมื่อผู้อื่นมีความทุกข์	๓.๕๖	๐.๕๖	ปานกลาง	๓.๗๒	๐.๘๗	มาก
รวม	๓.๖๐	๐.๘๕	ปานกลาง	๓.๗๖	๐.๘๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า โดยรวมระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความมีเมตตา พบว่าอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และอายุ ๓๐ ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ต่ำกว่า ๓๐ ปี มีความรักใคร่และปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา มีอัธยาศัยดี จิตใจกว้างขวางกับผู้อื่น และรู้จักแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินทองให้กับผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อได้รับอันตรายหรือความยากลำบาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วน ๓๐ ปี ขึ้นไป มีอัธยาศัยดี จิตใจกว้างขวางกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา มีความรักใคร่และปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข และรู้จักแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินทองให้กับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความรู้รักสามัคคีของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยาสรรณ์ จำแนกตามอายุ

ด้านความรู้รักสามัคคี	อายุ					
	ต่ำกว่า ๓๐ ปี			๓๐ปี ขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนิบสนุนครอบครัว	๔.๐๐	๐.๓๓	มาก	๓.๕๗	๐.๓๗	มาก
๒. วางแผนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ	๓.๗๕	๐.๖๘	มาก	๓.๗๗	๐.๗๖	มาก
๓. รู้จักอาสาแบ่งปันไม่เกี่ยงงานในหมู่พี่น้องเพื่อนฝูง	๓.๓๗	๐.๘๐	ปานกลาง	๓.๗๗	๐.๘๑	มาก
๔. มีความรักใคร่สามัคคีในหมู่คณะ	๓.๘๑	๐.๗๕	มาก	๓.๕๖	๐.๗๐	มาก
๕. รู้จักการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดีในการทำกิจกรรมร่วมกัน	๓.๗๕	๐.๖๘	มาก	๓.๘๓	๐.๘๑	มาก
รวม	๓.๗๔	๐.๗๓	มาก	๓.๘๖	๐.๗๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า โดยรวมระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความรู้รักสามัคคีพบว่าอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี และอายุ ๓๐ ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ต่ำกว่า ๓๐ ปี ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนิบสนุนครอบครัว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา มีความรักใคร่สามัคคีในหมู่คณะ และรู้จักอาสาแบ่งปัน ไม่เกี่ยงงานในหมู่พี่น้องเพื่อนฝูง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วน ๓๐ ปี ขึ้นไป ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนิบสนุนครอบครัว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา มีความรักใคร่สามัคคีในหมู่คณะ และวางแผนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ, รู้จักอาสาแบ่งปันไม่เกี่ยงงานในหมู่พี่น้องเพื่อนฝูง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ จำแนกตามอายุ

ด้านความซื่อสัตย์	อายุ					
	ต่ำกว่า ๓๐ ปี			๓๐ปี ขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. พูดความจริง ไม่โกหก หลอกลวงผู้อื่น	๓.๕๐	๐.๘๕	ปานกลาง	๓.๘๖	๐.๘๕	มาก
๒. รับสารภาพกับพ่อแม่เมื่อทำของหายหรือทำผิด	๓.๕๖	๑.๑๕	ปานกลาง	๓.๕๖	๐.๘๒	มาก
๓. ไม่หยิบสิ่งของ เครื่องใช้เงินทองของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง	๓.๕๓	๑.๐๖	มาก	๔.๑๖	๑.๐๖	มาก
๔. เก็บสิ่งของ เครื่องใช้ เงินทอง ได้นำส่งคืนเจ้าของ	๓.๘๗	๑.๐๘	มาก	๔.๐๖	๐.๗๗	มาก
๕. ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ชอบ	๓.๖๘	๑.๑๕	มาก	๓.๕๕	๐.๘๕	มาก
รวม	๓.๗๑	๑.๐๗	มาก	๔.๐๑	๐.๘๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า โดยรวมระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการ ปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความซื่อสัตย์ พบว่าอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี และอายุ ๓๐ ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ต่ำกว่า ๓๐ ปี ไม่หยิบสิ่งของเครื่องใช้เงินทองของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา เก็บสิ่งของ เครื่องใช้ เงินทอง ได้นำส่งคืนเจ้าของ และพูดความจริงไม่โกหกหลอกลวงผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วน ๓๐ ปี ขึ้นไป ไม่หยิบสิ่งของเครื่องใช้เงินทองของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา เก็บสิ่งของ เครื่องใช้ เงินทอง ได้นำส่งคืนเจ้าของ และพูดความจริงไม่โกหกหลอกลวงผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานูธรรม จำแนกตามอายุ

ด้านความรับผิดชอบ	อายุ					
	ต่ำกว่า ๓๐ ปี			๓๐ปี ขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายโดยทำเสร็จทันเวลาที่กำหนด	๓.๐๐	๐.๘๑	ปานกลาง	๓.๐๕	๐.๗๑	ปานกลาง
๒. ขอมรับผลการปฏิบัติงานทั้งด้านดีและไม่ดี	๒.๘๗	๐.๗๑	ปานกลาง	๓.๐๘	๐.๗๕	ปานกลาง
๓. ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดี	๓.๑๘	๐.๖๕	ปานกลาง	๓.๐๖	๐.๗๐	ปานกลาง
๔. ติดตามผลงานที่ได้ทำไว้เพื่อปรับปรุงและแก้ไข	๒.๘๓	๐.๗๗	ปานกลาง	๓.๑๕	๐.๘๐	ปานกลาง
๕. กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ	๓.๑๘	๐.๘๑	ปานกลาง	๓.๒๗	๐.๘๒	ปานกลาง
รวม	๓.๐๓	๐.๗๗	ปานกลาง	๓.๑๒	๐.๗๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า โดยรวมระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านความรับผิดชอบพบว่าอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี และอายุ ๓๐ ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ต่ำกว่า ๓๐ ปี ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดี, กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายโดยทำเสร็จทันเวลาที่กำหนด และขอมรับผลการปฏิบัติงานทั้งด้านดีและไม่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วน ๓๐ ปี กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ติดตามผลงานที่ได้ทำไว้เพื่อปรับปรุงและแก้ไข และรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายโดยทำเสร็จทันเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยากร จำแนกตามอายุ

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	อายุ					
	ต่ำกว่า ๓๐ ปี			๓๐ ปี ขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ด้านความมีระเบียบวินัย	๓.๒๗	๐.๖๔	ปานกลาง	๓.๖๖	๐.๖๖	ปานกลาง
๒. ด้านความมีเมตตา	๓.๖๐	๐.๕๕	ปานกลาง	๓.๗๖	๐.๗๒	มาก
๓. ด้านความรู้รักสามัคคี	๓.๗๓	๐.๕๒	มาก	๓.๘๕	๐.๕๘	มาก
๔. ด้านความซื่อสัตย์	๓.๗๑	๐.๘๐	มาก	๔.๐๐	๐.๖๓	มาก
๕. ด้านความรับผิดชอบ	๓.๐๓	๐.๕๔	ปานกลาง	๓.๑๑	๐.๕๓	ปานกลาง
รวม	๓.๔๗	๐.๖๒	ปานกลาง	๓.๖๘	๐.๖๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า โดยรวมระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน พบว่าอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี มีความคิดเห็นมีความคิดเห็นโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และอายุ ๓๐ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นมีความคิดเห็นโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ต่ำกว่า ๓๐ ปี ด้านความรู้รักสามัคคี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วน ๓๐ ปี ขึ้นไปด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านความรู้รักสามัคคี และด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานูธรรม จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

ด้านความมีระเบียบวินัย	สถานภาพครอบครัว								
	อยู่ร่วมกัน			แยกกันอยู่			หย่าร้าง		
	- X	S.D.	แปล ผล	- X	S.D.	แปล ผล	- X	S.D.	แปล ผล
๑. ปฏิบัติตามกฎ กติกาข้อตกลงที่ตั้งไว้	๓.๖๗	๐.๗๘	มาก	๓.๓๐	๑.๒๑	ปาน กลาง	๔.๒๗	๒.๖๔	มาก
๒. ไปโรงเรียนและ กลับบ้านตรงเวลา	๓.๗๔	๐.๘๕	มาก	๓.๑๕	๑.๑๒	ปาน กลาง	๔.๐๐	๑.๐๐	มาก
๓. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	๓.๖๖	๐.๘๒	ปาน กลาง	๓.๑๕	๑.๒๕	ปาน กลาง	๔.๐๕	๐.๗๐	มาก
๔. จัดเก็บอุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้านอย่างเป็นระเบียบ	๓.๖๓	๐.๗๗	ปาน กลาง	๓.๑๕	๑.๐๓	ปาน กลาง	๓.๕๐	๐.๗๐	มาก
๕. ปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบวินัยและเป็นแบบอย่างที่ดี	๓.๖๖	๐.๘๖	ปาน กลาง	๓.๔๘	๑.๐๕	ปาน กลาง	๔.๑๘	๐.๖๐	มาก
รวม	๓.๖๗	๐.๘๒	มาก	๓.๒๕	๑.๑๔	ปาน กลาง	๔.๐๕	๑.๑๓	มาก

จากตารางที่ ๔ ๑๖ พบว่าโดยรวมระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่าสถานภาพอยู่ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก สถานภาพ แยกกันอยู่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสถานภาพหย่าร้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่าสถานภาพอยู่ร่วมกัน ไปโรงเรียนและกลับบ้านตรงเวลา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงที่ตั้งไว้ และจัดเก็บอุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้านอย่างเป็นระเบียบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานภาพแยกกันอยู่ ปฏิบัติตนอย่างมี

ระเบียบวินัยและเป็นแบบอย่างที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงที่ตั้งไว้ และไปโรงเรียนและกลับบ้านตรงเวลา แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน จัดเก็บอุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้านอย่างเป็นระเบียบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสถานภาพหย่าร้าง ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงที่ตั้งไว้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบวินัยและเป็นแบบอย่างที่ดี และจัดเก็บอุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้านอย่างเป็นระเบียบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีเมตตาของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมทิพยานุสสรณ์ จําแนกตามสถานภาพครอบครัว

ด้านความมีเมตตา	สถานภาพครอบครัว								
	อยู่ร่วมกัน			แยกกันอยู่			หย่าร้าง		
	— X	S.D.	แปล ผล	— X	S.D.	แปล ผล	— X	S.D.	แปล ผล
๑. รู้จักแบ่งปันสิ่ง- ของทรัพย์สินเงินทอง ให้กับผู้อื่น	๓.๖๗	๐.๘๕	มาก	๓.๔๘	๑.๑๔	ปาน กลาง	๓.๖๓	๐.๕๐	ปาน กลาง
๒. ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อ ได้รับอันตรายหรือ ความยากลำบาก	๓.๗๐	๐.๘๓	มาก	๓.๕๑	๑.๒๐	ปาน กลาง	๓.๖๓	๐.๖๗	ปาน กลาง
๓. มีนิสัยขยันดี จิตใจ กว้างขวางกับผู้อื่น	๓.๕๔	๐.๗๗	มาก	๓.๕๑	๑.๒๓	ปาน กลาง	๔.๐๕	๐.๕๓	มาก
๔. มีความรักใคร่และ ปรารถนาให้ผู้อื่น มีความสุข	๓.๕๐	๐.๘๓	มาก	๓.๔๘	๑.๑๗	ปาน กลาง	๓.๗๒	๐.๖๓	มาก
๕. มีความเห็นใจ พุด ให้กำลังใจเมื่อ ผู้อื่นมีความทุกข์	๓.๗๕	๐.๘๐	มาก	๓.๕๑	๑.๒๒	ปาน กลาง	๓.๕๔	๐.๘๒	ปาน กลาง
รวม	๓.๗๕	๐.๘๒	มาก	๓.๕๐	๑.๑๕	ปาน กลาง	๓.๗๒	๐.๖๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่าโดยรวมระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการ ปฏิบัติตาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความมีเมตตา พบว่าสถานภาพอยู่ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย อยู่ใน ระดับมาก สถานภาพแยกกันอยู่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสถานภาพหย่าร้าง มี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่าสถานภาพอยู่ร่วมกัน มีอิทธิพลที่ดี จิตใจ กว้างขวางกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา มีความรักใคร่และปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข และ รู้จักแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินเงินทองให้กับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานภาพแยกกันอยู่ ช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อได้รับอันตรายหรือความยากลำบาก มีอิทธิพลที่ดี จิตใจกว้างขวางกับผู้อื่น มีความเห็นใจ พุดให้ คำกำลังใจเมื่อผู้อื่นมีความสุข มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา รู้จักแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินเงินทองให้กับ ผู้อื่น มีความรักใคร่และปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข สถานภาพหย่าร้าง มีอิทธิพลที่ดี จิตใจ กว้างขวางกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา มีความรักใคร่และปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข และมีความเห็นใจ พุดให้กำลังใจเมื่อผู้อื่นมีความสุข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อ การปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความรู้รักสามัคคีของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยาสรรค์ จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

ด้านความรู้รัก สามัคคี	สถานภาพครอบครัว								
	อยู่ร่วมกัน			แยกกันอยู่			หย่าร้าง		
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
๑. ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือสนับสนุนครอบครัว	๔.๐๐	๐.๗๕	มาก	๓.๘๗	๐.๗๓	มาก	๓.๘๑	๐.๕๐	มาก
๒. วางแผนการทำงาน ร่วมกันเป็นหมู่ คณะ	๓.๗๘	๐.๗๕	มาก	๓.๘๑	๐.๘๐	มาก	๓.๔๕	๐.๖๘	ปาน กลาง
๓. รู้จักอาสาแบ่งปัน ไม่เกี่ยงงานในหมู่ พี่น้องเพื่อนฝูง	๓.๗๕	๐.๘๓	มาก	๓.๗๘	๐.๗๓	มาก	๓.๕๔	๐.๕๒	ปาน กลาง

ตารางที่ ๔.๑๘ (ต่อ)

ด้านความรู้รัก สามัคคี	สถานภาพครอบครัว								
	อยู่ร่วมกัน			แยกกันอยู่			หย่าร้าง		
	— X	S.D.	แปล ผล	— X	S.D.	แปล ผล	— X	S.D.	แปล ผล
๔. มีความรักใคร่ สามัคคีในหมู่ คณะ	๓.๕๕	๐.๖๘	มาก	๓.๕๖	๐.๗๖	มาก	๓.๘๑	๐.๘๗	มาก
๕. รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ในการ ทำกิจกรรมร่วม- กัน	๓.๘๕	๐.๘๐	มาก	๓.๖๓	๐.๗๘	ปาน กลาง	๓.๖๓	๐.๘๐	ปาน กลาง
รวม	๓.๘๗	๐.๗๗	มาก	๓.๘๑	๐.๗๖	มาก	๓.๖๕	๐.๗๕	ปาน กลาง

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า โดยรวมระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการ ปฏิบัติตาม
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความรู้รักสามัคคีพบว่าสถานภาพอยู่ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย
อยู่ในระดับมาก สถานภาพแยกกันอยู่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสถานภาพหย่าร้าง มีค่าเฉลี่ย
อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่าสถานภาพอยู่ร่วมกัน ให้ความร่วมมือ
ช่วยเหลือสนับสนุนครอบครัว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา มีความรักใคร่สามัคคีในหมู่คณะ และ
วางแผนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานภาพแยกกันอยู่ มีความรักใคร่สามัคคี
ในหมู่คณะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนครอบครัว และ รู้จักการ
เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ในการทำกิจกรรมร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานภาพหย่าร้าง ให้ความร่วมมือ
ช่วยเหลือสนับสนุนครอบครัว, มีความรักใคร่สามัคคีในหมู่คณะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา รู้จักการ
เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ในการทำกิจกรรมร่วมกัน และรู้จักอาสาแบ่งปัน ไม่เกี่ยงงานในหมู่พี่น้องเพื่อน
ฝูง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

ด้านความซื่อสัตย์	สถานภาพครอบครัว								
	อยู่ร่วมกัน			แยกกันอยู่			หย่าร้าง		
	— X	S.D.	แปล ผล	— X	S.D.	แปล ผล	— X	S.D.	แปล ผล
๑. พูดความจริงไม่โกหกหลอกลวงผู้อื่น	๓.๘๑	๐.๘๕	มาก	๓.๕๐	๐.๖๓	มาก	๔.๐๕	๐.๗๐	มาก
๒. รับสารภาพกับพ่อแม่เมื่อทำของหายหรือทำผิด	๓.๕๒	๐.๘๕	มาก	๓.๘๔	๐.๗๑	มาก	๔.๑๘	๑.๑๖	มาก
๓. ไม่หยิบสิ่งของเครื่องใช้เงินทองของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง	๔.๑๕	๑.๐๕	มาก	๔.๐๓	๑.๑๕	มาก	๔.๓๖	๐.๘๐	มาก
๔. เก็บสิ่งของเครื่องใช้เงินทองได้นำส่งคืนเจ้าของ	๔.๐๕	๐.๘๑	มาก	๔.๑๕	๐.๗๑	มาก	๓.๘๑	๐.๖๐	มาก
๕. ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ชอบ	๓.๕๘	๐.๘๕	มาก	๓.๕๓	๑.๐๕	มาก	๓.๕๐	๐.๕๗	มาก
รวม	๓.๕๘	๐.๘๐	มาก	๓.๕๗	๐.๘๕	มาก	๔.๐๗	๐.๘๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า โดยรวมระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความซื่อสัตย์พบว่าสถานภาพอยู่ร่วมกัน สถานภาพแยกกันอยู่ และสถานภาพหย่าร้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า

สถานภาพอยู่ร่วมกัน ไม่หิบบ้างของ เครื่องใช้เงินทองของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา เก็บสิ่งของ เครื่องใช้ เงินทอง ได้นำส่งคืนเจ้าของ และพูดความจริงไม่โกหกหลอกลวง ผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานภาพแยกกันอยู่ เก็บสิ่งของ เครื่องใช้ เงินทอง ได้นำส่งคืนเจ้าของ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ไม่หิบบ้างของ เครื่องใช้เงินทองของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง และรับสารภาพกับพ่อแม่เมื่อทำของหายหรือทำผิด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานภาพหย่าร้างไม่หิบบ้างของ เครื่องใช้เงินทองของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา รับสารภาพกับพ่อแม่เมื่อทำของหายหรือทำผิด และเก็บสิ่งของ เครื่องใช้ เงินทอง ได้นำส่งคืนเจ้าของ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

ด้านความรับผิดชอบ	สถานภาพครอบครัว								
	อยู่ร่วมกัน			แยกกันอยู่			หย่าร้าง		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย โดยทำเสร็จทันเวลาที่กำหนด	๓.๐๗	๐.๖๗	ปานกลาง	๒.๕๐	๑.๐๑	ปานกลาง	๓.๑๘	๐.๖๐	ปานกลาง
๒. ขอมรับผลการปฏิบัติงานทั้งด้านดีและไม่ดี	๓.๑๑	๐.๖๘	ปานกลาง	๒.๘๑	๑.๐๔	ปานกลาง	๓.๐๕	๐.๗๐	ปานกลาง
๓. ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดี	๓.๐๘	๐.๖๔	ปานกลาง	๒.๘๑	๐.๕๘	ปานกลาง	๓.๓๖	๐.๖๗	ปานกลาง
๔. ติดตามผลงานที่ได้ทำไว้เพื่อปรับปรุงและแก้ไข	๓.๑๘	๐.๗๕	ปานกลาง	๒.๗๘	๑.๐๕	ปานกลาง	๓.๒๗	๐.๖๔	ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๒๐ (ต่อ)

ด้านความรับผิดชอบ	สถานภาพครอบครัว								
	อยู่ร่วมกัน			แยกกันอยู่			หย่าร้าง		
	- X	S.D.	แปล ผล	- X	S.D.	แปล ผล	- X	S.D.	แปล ผล
๕. กระตือรือร้นใน การแสวงหาความรู้ ที่อยู่เสมอ	๓.๒๕	๐.๗๖	ปาน กลาง	๓.๐๐	๑.๑๕	ปาน กลาง	๓.๖๓	๐.๖๗	มาก
รวม	๓.๑๕	๐.๗๐	ปาน กลาง	๒.๘๖	๑.๐๕	ปาน กลาง	๓.๓๑	๐.๖๖	ปาน กลาง

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า โดยรวมระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ พบว่าสถานภาพอยู่ร่วมกัน สถานภาพแยกกันอยู่ และสถานภาพหย่าร้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่าสถานภาพอยู่ร่วมกันกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ที่อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ติดตามผลงานที่ได้ทำไว้เพื่อปรับปรุงและแก้ไข และรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย โดยทำเสร็จทันเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานภาพแยกกันอยู่ กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ที่อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย โดยทำเสร็จทันเวลาที่กำหนด และติดตามผลงานที่ได้ทำไว้เพื่อปรับปรุงและแก้ไข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานภาพหย่าร้าง กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ที่อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดี และยอมรับผลการปฏิบัติงานทั้งด้านดีและไม่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการ ปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๕ ด้าน ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยาสรรณ์ จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

การปฏิบัติตาม คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	สถานภาพครอบครัว								
	อยู่ร่วมกัน			แยกกันอยู่			หย่าร้าง		
	- X	S.D.	แปล ผล	- X	S.D.	แปล ผล	- X	S.D.	แปล ผล
๑. ด้านความมีระเบียบวินัย	๓.๖๗	๐.๘๒	มาก	๓.๒๕	๑.๑๔	ปาน กลาง	๔.๐๕	๑.๑๓	มาก
๒. ด้านความมีเมตตา	๓.๗๕	๐.๘๒	มาก	๓.๕๐	๑.๑๕	ปาน กลาง	๓.๗๒	๐.๖๓	มาก
๓. ด้านความรู้รัก สามัคคี	๓.๘๗	๐.๗๗	มาก	๓.๘๑	๐.๗๖	มาก	๓.๖๕	๐.๗๕	ปาน กลาง
๔. ด้านความซื่อสัตย์	๓.๕๘	๐.๕๐	มาก	๓.๕๗	๐.๘๕	มาก	๔.๐๗	๐.๘๕	มาก
๕. ด้านความรับผิดชอบ	๓.๑๕	๐.๗๐	ปาน กลาง	๒.๘๖	๑.๐๕	ปาน กลาง	๓.๓๑	๐.๖๖	ปาน กลาง
รวม	๓.๖๕	๐.๘๐	มาก	๓.๔๕	๑.๐๐	ปาน กลาง	๓.๗๗	๐.๘๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า โดยรวมระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการ ปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน พบว่าอยู่ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก แยกกันอยู่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และหย่าร้างมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าสถานภาพอยู่ร่วมกัน ด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านความรู้รักสามัคคี และ ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานภาพแยกกันอยู่ ด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านความรับผิดชอบ และด้านความมีระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานภาพหย่าร้าง ด้านความมีระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็น ของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีเพศ อายุ สถานภาพครอบครัว จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ตั้งสมมติฐานดังนี้

๑. ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแตกต่างกัน
๒. ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแตกต่างกัน
๓. ผู้ปกครองที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแตกต่างกัน

โดยสถิติที่ใช้ทดสอบค่า t-test และค่า F – test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ จากตารางที่ ๔.๒๒ – ๔.๒๗

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำแนกตามตัวแปรเพศ

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่มีต่อการปฏิบัติตาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์	เพศ				Z
	ชาย		หญิง		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
๑. ด้านความมีระเบียบวินัย	๒.๕๒	๐.๕๓	๓.๕๘	๐.๓๕	๑๘.๐๗***
๒. ด้านความมีเมตตา	๓.๕๘	๐.๘๓	๓.๘๓	๐.๖๓	๒.๔๔*
๓. ด้านความรู้รักสามัคคี	๓.๘๐	๐.๕๖	๓.๘๘	๐.๕๘	๑.๐๐
๔. ด้านความซื่อสัตย์	๓.๕๖	๐.๖๖	๔.๐๐	๐.๖๔	๐.๓๘
๕. ด้านความรับผิดชอบ	๒.๖๘	๐.๕๗	๓.๓๓	๐.๓๓	๑๑.๔๐***
รวม	๓.๓๕	๐.๔๕	๓.๘๐	๐.๓๘	๗.๖๑***

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิงมี ความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ส่วนด้านความมีเมตตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ด้านความรู้รักสามัคคี ด้านความซื่อสัตย์มีระดับความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำแนกตามตัวแปรอายุ

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	อายุ				Z
	ต่ำกว่า ๓๐ ปี		๓๐ ปีขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
๑. ด้านความมีระเบียบวินัย	๓.๒๗	๐.๖๔	๓.๖๖	๐.๖๖	-๒.๒๘*
๒. ด้านความมีเมตตา	๓.๖๐	๐.๕๕	๓.๗๖	๐.๗๒	-๑.๐๕
๓. ด้านความรู้รักสามัคคี	๓.๗๓	๐.๕๒	๓.๘๖	๐.๕๘	-๐.๕๓
๔. ด้านความซื่อสัตย์	๓.๗๑	๐.๘๐	๔.๐๐	๐.๖๓	-๑.๔๓
๕. ด้านความรับผิดชอบ	๓.๐๗	๐.๕๔	๓.๑๒	๐.๕๒	-๐.๖๒
รวม	๓.๔๗	๐.๓๘	๓.๖๘	๐.๔๕	-๑.๘๒

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี และ ๓๐ ปีขึ้นไประดับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความมีระเบียบวินัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านความมีเมตตา ด้านความรู้รักสามัคคี ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตาม
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
๑. ด้านความมีระเบียบวินัย				
ระหว่างกลุ่ม	๒	๗.๕๘	๓.๗๙	๕.๐๕**
ภายในกลุ่ม	๒๕๓	๑๐๕.๓๙	๐.๔๒	
รวม	๒๕๕	๑๑๒.๙๗		
๒. ด้านความมีเมตตา				
ระหว่างกลุ่ม	๒	๒.๔๖	๑.๒๓	๒.๔๑
ภายในกลุ่ม	๒๕๓	๑๒๘.๙๐	๐.๕๑	
รวม	๒๕๕	๑๓๑.๓๗		
๓. ด้านความรู้รักสามัคคี				
ระหว่างกลุ่ม	๒	๐.๖๓	๐.๓๑	๐.๕๕
ภายในกลุ่ม	๒๕๓	๘๔.๔๖	๐.๓๓	
รวม	๒๕๕	๘๕.๐๙		
๔. ด้านความซื่อสัตย์				
ระหว่างกลุ่ม	๒	๘.๓๙	๔.๒๐	๐.๑๐
ภายในกลุ่ม	๒๕๓	๑๐๘.๑๒	๐.๔๒	
รวม	๒๕๕	๑๑๖.๕๑		
๕. ด้านความรับผิดชอบ				
ระหว่างกลุ่ม	๒	๒.๗๐	๑.๓๕	๕.๐๔**
ภายในกลุ่ม	๒๕๓	๖๗.๘๓	๐.๒๗	
รวม	๒๕๕	๗๐.๕๓		
รวม				
ระหว่างกลุ่ม	๒	๑.๔๑	๐.๗๑	๓.๕๐*
ภายในกลุ่ม	๒๕๓	๕๐.๙๒	๐.๒๐	
รวม	๒๕๕	๕๒.๓๓		

ตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า ค่า F เท่ากับ ๓.๕๐ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้าน สถานภาพครอบครัว โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้าน ความมีระเบียบวินัย และด้านความรับผิดชอบของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันมีผลทำให้ความคิดเห็น ของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของ ผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความ มีระเบียบวินัย จำแนกตามสถานภาพครอบครัว โดยใช้วิธีการทดสอบของ scheffe

ระดับผลความคิดเห็นของผู้ปกครอง	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มที่ ๒	กลุ่มที่ ๑	กลุ่มที่ ๓
		แยกกันอยู่	อยู่ร่วมกัน	หย่าร้าง
		๓.๒๕	๓.๖๗	๔.๐๕
กลุ่มที่ ๒ แยกกันอยู่	๓.๒๕	-	๐.๔๒*	๐.๘๔*
กลุ่มที่ ๑ อยู่ร่วมกัน	๓.๖๗	-	-	๐.๔๒
กลุ่มที่ ๓ หย่าร้าง	๔.๐๕	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ค่าการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความ มีระเบียบวินัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ ปรากฏว่ามีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๑ คู่คือคู่ที่บิดามารดาอยู่ร่วมกันและคู่ที่ ๒ แยกกันอยู่ ส่วนคู่ที่ ๓ หย่าร้าง และคู่ที่ ๒ แยกกันอยู่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันนอกนั้นไม่มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านความรับผิดชอบจำแนกตามสถานภาพครอบครัวโดยใช้วิธีการทดสอบของ scheffe

ระดับผลความคิดเห็นของผู้ปกครอง	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มที่ ๒	กลุ่มที่ ๑	กลุ่มที่ ๓
		แยกกันอยู่	อยู่ร่วมกัน	หย่าร้าง
		๒.๘๖	๓.๑๕	๓.๓๑
กลุ่มที่ ๒ แยกกันอยู่	๒.๘๖	-	๐.๒๘*	๐.๔๔
กลุ่มที่ ๑ อยู่ร่วมกัน	๓.๑๕	-	-	๐.๑๕
กลุ่มที่ ๓ หย่าร้าง	๓.๓๑	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ค่าการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ปรากฏว่ามีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๑ คู่คือคู่ที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน และคู่ที่ ๒ แยกกันอยู่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนคู่ที่ ๓ หย่าร้าง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยรวมใช้วิธีการทดสอบของ scheffe

ระดับผลความคิดเห็นของผู้ปกครอง	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มที่ ๒	กลุ่มที่ ๑	กลุ่มที่ ๓
		แยกกันอยู่	อยู่ร่วมกัน	หย่าร้าง
		๓.๔๕	๓.๖๕	๓.๗๗
กลุ่มที่ ๒ แยกกันอยู่	๓.๔๕	-	๐.๒๑*	๐.๒๘
กลุ่มที่ ๑ อยู่ร่วมกัน	๓.๖๕	-	-	๐.๐๘
กลุ่มที่ ๓ หย่าร้าง	๓.๗๗	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ค่าการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ปรากฏว่ามีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๑ คู่คือคู่ที่ ๑ บิดามารดาอยู่ร่วมกัน และคู่ที่ ๒ บิดามารดาแยกกันอยู่ ส่วนคู่ที่ ๓ หย่าร้าง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ ๔ รวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงระดับความดีความคิดเห็นด้านปัญหาของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ปัญหา	ความดี
๑. ด้านความมีระเบียบวินัย	
๑.๑ แต่งกายไม่เรียบร้อยและชอบแต่งตามสมัยนิยม	๑๕
๑.๒ ไม่เชื่อฟังผู้ปกครอง มีอุปนิสัยคือร้อนและเอาแต่ใจตัวเอง	๑๒
๑.๓ ใช้โทรศัพท์มือถือไม่ถูกกาลเทศะและมากจนเกินไป	๘
๑.๔ กลับบ้านไม่ตรงเวลาเนื่องจากเล่นเกมสโคมพิวเตอร์	๓
๒. ด้านความมีเมตตา	
๒.๑ ขาดน้ำใจ	๕
๒.๒ ไม่ช่วยเหลือผู้อื่น	๓
๒.๓ ขาดความเอื้ออาทร	๑
๓. ด้านความรู้รักสามัคคี	
๓.๑ การแสดงออกซึ่งความสามัคคีในด้านที่ผิดเช่น ขกพวกตี ชกต่อย	๖
๓.๒ มีความเห็นแก่ตัว	๕
๔. ด้านความซื่อสัตย์	
๔.๑ กระทำความคิดแล้วไม่ยอมรับผิดชอบ	๑๕
๔.๒ ลักขโมย ของสูญหาย	๓

ตารางที่ ๔.๒๘ (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่
๕. ด้านความรับผิดชอบ	
๕.๑ ขาดความกระตือรือร้นไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	๑๖
๕.๒ ไม่ทำการบ้าน	๓
รวม	๑๙

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ความคิดเห็นด้านปัญหาของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมีปัญหามากที่สุดใน ด้านความมีระเบียบวินัย เช่น แต่งกายไม่เรียบร้อยและชอบแต่งตามสมัยนิยม รองลงมาด้านความรับผิดชอบเช่นขาดความกระตือรือร้นไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย และมีปัญหาน้อยที่สุดในด้านความมีเมตตาในด้านความเอื้ออาทร

ตารางที่ ๔.๒๙ แสดงระดับความถี่ความคิดเห็นด้านแนวทางส่งเสริมของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

แนวทางส่งเสริม	ความถี่
๑. ด้านความมีระเบียบวินัย	
๑.๑ กำหนดบทลงโทษต่อความผิดอย่างเด็ดขาด และเหมาะสม	๑๗
๑.๒ พัฒนาบุคลิกภาพความมีระเบียบวินัย เพิ่มความเข้มงวด กวดขันและเด็ดขาด นำเอาระเบียบแบบทหารมาใช้	๑๑
๒. ด้านความมีเมตตา	
๒.๑ พ่อแม่และคุณครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	๕
๒.๒ ราชวิชาพระพุทธศาสนาสอนให้รู้จักจิตสำนึกเรื่องบาป บุญ	๘
๒.๓ ให้พระมาสอนที่โรงเรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	๕
๓. ด้านความรู้รักสามัคคี	
๓.๑ ครอบครัวยุติเวลา ติดตามความประพฤติทั้งบ้านและโรงเรียน	๑๒
๓.๒ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น เข้า ปลูกต้นไม้	๓

ตารางที่ ๔.๒๕ (ต่อ)

แนวทางส่งเสริม	ความถี่
๔. ด้านความซื่อสัตย์	
๔.๑ ให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมซำค่าคุณธรรม อบรมนิสัย	๑๓
๔.๒ จัดกิจกรรมให้รางวัลยกย่องชมเชยกับผู้ที่ประพฤติดีเพื่อเป็นแบบอย่างและความภูมิใจ	๒
๕. ด้านความรับผิดชอบ	
๕.๑ ติดตามงานที่มอบหมายให้	๕
๕.๒ ประเมินผลงานตนเองแล้วนำผลการประเมินไปปรับปรุงเพื่อพัฒนางานพัฒนาตนเองต่อไป	๒
รวม	๕๑

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ความคิดเห็นด้านแนวทางส่งเสริมของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมากที่สุดใน ด้านความมีระเบียบวินัย เช่น กำหนดบทลงโทษต่อความผิดอย่างเด็ดขาด และเหมาะสม รองลงมาด้านความรับผิดชอบติดตามงานที่มอบหมายให้ และน้อยที่สุดด้านความมีเมตตาให้พระมาสอนที่โรงเรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ ทั้งหมด ๑๕๒ คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนและวิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยการประมาณค่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๖ คน โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ จำนวน ๒๕๖ คน จำแนกตามเพศหญิง ๑๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๒๐ และเพศชาย ๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๐ จำแนกตามอายุ อายุต่ำกว่า ๓๐ ปี จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๐ อายุ ๓๐ ขึ้นไป จำนวน ๒๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๗๐ จำแนกตามสถานภาพครอบครัว อยู่ร่วมกัน จำนวน ๒๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๘๐ แยกกันอยู่ จำนวน ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘๐ และหย่าร้าง จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๐

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๖๗ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความซื่อสัตย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ ๓.๘๘ รองลงมาด้านความรู้รักสามัคคี ค่าเฉลี่ย ๓.๘๕ และด้านความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ ๓.๑๒

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ จำแนกตามเพศ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความมีเมตตา ด้านความรับผิดชอบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านความรู้รักสามัคคี ด้านความซื่อสัตย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำแนกตามอายุ พบว่าอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี และ ๓๐ ปีขึ้นไประดับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความมีระเบียบวินัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านความมีเมตตา ด้านความรู้รักสามัคคี ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของ ผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านสถานภาพครอบครัว เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ เมื่อนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ปรากฏว่ามีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๑ คู่ คือคู่ที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน ส่วนคู่ที่แยกกันอยู่ และหย่าร้าง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่า F เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวม พบว่าค่า F เท่ากับ ๓.๕๐ มีนัยสำคัญที่ .๐๕ หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันมีผลทำให้ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่า F เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความมีระเบียบวินัย จำแนกตามสถานภาพครอบครัว พบว่าค่า F เท่ากับ ๕.๐๕ มีนัยสำคัญที่ .๐๑ หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านความมีระเบียบวินัยของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันมีผลทำให้ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงผลการ

ตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความมีระเบียบวินัย จำแนกตามสถานภาพครอบครัว พบว่าค่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความมีระเบียบวินัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ เมื่อนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ปรากฏว่ามีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๑ คู่คือคู่ที่ บิดามารดาอยู่ร่วมกันและแยกกันอยู่ คู่ที่๓หย่าร้าง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่าค่า F เท่ากับ ๒.๔๑ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ หมายความว่า ด้านความมีเมตตาไม่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่าค่า F เท่ากับ ๐.๘๕ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ หมายความว่า ด้านความรู้รักสามัคคี ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่าค่า F เท่ากับ ๐.๐๘ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ หมายความว่าด้านความซื่อสัตย์ ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่าค่า F เท่ากับ ๕.๐๔ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑ หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านความรับผิดชอบของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันมีผลทำให้ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่าค่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ เมื่อนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ปรากฏว่ามีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๑ คู่คือคู่ที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน ส่วนคู่ที่๒ แยกกันอยู่ และคู่ที่ ๓ หย่าร้าง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๕.๑.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางส่งเสริมของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมทิพยานุสสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ประเด็นที่สำคัญมีดังนี้

ความคิดเห็นด้านปัญหาของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมีปัญหามากที่สุดใน ด้านความมีระเบียบวินัย เช่นแต่งกายไม่เรียบร้อยและชอบแต่งตามสมัยนิยม รองลงมาด้านความรับผิดชอบเช่นขาดความกระตือรือร้นไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย และมีปัญหาน้อยที่สุดในด้านความมีเมตตาในด้านความเอื้ออาทร

ความคิดเห็นด้านแนวทางส่งเสริมของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมากที่สุดใน ด้านความมีระเบียบวินัย เช่นกำหนดบทลงโทษต่อความผิด

อย่างเด็ดขาด และเหมาะสม รองลงมาด้านความรับผิดชอบติดตามงานที่มอบหมายให้ และน้อยที่สุดด้านความมีเมตตาให้พระมาสอนที่โรงเรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

๕.๒ อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่อายุมากคืออายุตั้งแต่ ๓๐ ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์และมีความตระหนักที่จะปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้บุตรธิดาได้มีอุปนิสัยให้เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เหมาะสมกับวัยที่ติดตัวอย่างถาวร โดยเริ่มปลูกฝังตั้งแต่ครอบครัว และโรงเรียนประกอบกับโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์เป็นโรงเรียนวิถีพุทธนอกจากจะสอนให้มีความรู้วิชาการแล้วยังได้นำหลักการของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการให้นักเรียนมี "คุณธรรมนำความรู้" และเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ในการพัฒนาเยาวชนไทยให้ "ดี เก่ง และมีสุข" โดยมีการพัฒนาให้เต็มศักยภาพตามความต้องการทั้งสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ให้อยู่ในสังคมอย่างปกติสุข เกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและการจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดไว้ว่าผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สถานศึกษากำหนด โดยเน้นคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะตามความต้องการของ โรงเรียนและชุมชน สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ที่พบว่า มาตรฐานที่ ๑ ด้านคุณภาพผู้เรียน คือ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ **บุษบา เดียงสุขตันติ** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาาระดับช่วงชั้นที่ ๔ ในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ๑. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาาระดับช่วงชั้นที่ ๔ ในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ในภาพรวมนักเรียนมีระดับคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์พบว่า ด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านความรู้รักสามัคคี และด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด นั้นผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **มณฑา กระวีพันธ์** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ

พบว่า ด้านความกตัญญูกตเวที ด้านความเมตตากรุณา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามัคคี ด้านความอดทน และด้านความมีระเบียบวินัย อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความรับผิดชอบ ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความประหยัด และด้านความใฝ่รู้อยู่ในระดับปานกลาง เนื่อง จากนักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบทอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันซึ่งได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่เล็กจนโต สอดคล้องกับการวิจัยของ **ยุพาพร จุนเจืองาน** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในภาคกลาง และในเขตกรุงเทพมหานคร ตามลำดับ ผลการวิจัยสอดคล้องกันว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนเรื่องการรักษาระเบียบวินัยอยู่ในสภาพที่ไม่น่าพึงพอใจเพราะสาเหตุ ๓ ด้าน คือ ด้านสภาพส่วนตัวของผู้ประพฤตินิกระเบียบวินัย ด้านกลุ่มเพื่อนและด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ **จุไรรัตน์ แสนวัง** ได้ศึกษาสาเหตุการประพฤตินิกระเบียบวินัยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียนสังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า บุคลากรโดยส่วนรวม จำแนกตามสถานภาพเห็นว่า การประพฤตินิกระเบียบวินัยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมทั่วไป เป็นสาเหตุการประพฤตินิกระเบียบวินัยอยู่ในระดับมาก และด้านสภาพแวดล้อมทั่วไปเป็นสาเหตุการประพฤตินิกระเบียบวินัยอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นผู้บริหารและอาจารย์ เห็นว่าเป็นสาเหตุอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านส่วนตัวของผู้ประพฤตินิกระเบียบวินัย ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียนเห็นว่าสาเหตุโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน ทำให้นักเรียนประพฤตินิกระเบียบวินัยมากกว่านักเรียน และผู้บริหารเห็นว่า ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมทางครอบครัวทำให้นักเรียนนิกระเบียบวินัยมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ **จรุงกรณ์ กลางบุรัมย์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมวินัยนักเรียน โรงเรียนพระกุมาร จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนา นักเรียนไม่ตรงเวลาในการมาโรงเรียน การเข้าชั้นเรียนการส่งงานตามกำหนด แต่งกายไม่ถูกตามระเบียบของโรงเรียน ไม่รับผิดชอบการทำความสะดวกห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ซึ่งมีนักเรียนจำนวนมากที่มีพฤติกรรมขาดความรับผิดชอบ ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ **ทฤษฎีของสกินเนอร์ (Skinner)** ซึ่งได้กล่าวถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่กำหนดเงื่อนไขทางสังคมให้เด็กประพฤติปฏิบัติตั้งแต่เกิด เมื่อโตขึ้นก็จะมิจริยธรรมและพฤติกรรมไปตามแนวโครงสร้างทางวัฒนธรรมของสังคมนั้นพ่อแม่และผู้ใหญ่จะเป็นผู้ถ่ายทอดให้เด็กถึงแนวทางของการประพฤติปฏิบัติตนภายในสังคม ซึ่งแนวความถูกผิดชั่วดีถึงแม้บุคคลจะไม่มีจริยธรรมหรือความต้องการทางจริยธรรมตั้งแต่เกิด แต่เมื่อโตขึ้นก็ต้องมี จริยธรรมและพฤติกรรมไปตามแนวโครงสร้างทางวัฒนธรรมของสังคมนั้น นอกจากนี้ **ดีไรท์ (D.Wright)** เชื่อว่าสังคมจะมีอิทธิพล

โดยตรงต่อการพัฒนาทางจริยธรรมของบุคคล กลุ่มสังคมที่บุคคลเป็นสมาชิกผู้เป็นเข้าหลอม จริยธรรมให้แก่บุคคลนั้น เด็ก ๆ จะเรียนรู้สิ่งที่ดีที่เลวจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิดซึ่งเป็นตัวแทนของสังคม ด้วยขบวนการเทียบเคียง เด็กจะใช้วิธีการ เลียนแบบผู้ที่มีอำนาจและผู้ที่ตนเคารพรัก จนในที่สุดจะยอมรับกฎเกณฑ์ ของสังคมเป็นหลักปฏิบัติตนเอง โดยอัตโนมัติ ดังนั้น ถ้าผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กเป็นผู้มีจริยธรรมสูง เด็กจะเลียนแบบและจะเป็นผู้ที่จริยธรรมสูงไปด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ ซึ่งตรงการนิเทศการ จัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์พบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือนักเรียนขาดความรับผิดชอบและมีพื้นฐานความรู้น้อย

ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ถ้าโรงเรียนได้นำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม พัฒนา การปลูกฝัง เพราะคุณลักษณะอันพึงประสงค์เหล่านี้เป็นพื้นฐาน สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียน จำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนทั้ง เพศชายและเพศหญิง ความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความมีระเบียบ วินัย ด้านความมีเมตตา ด้านความรับผิดชอบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่ง สอดคล้องงานวิจัยของ **พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง จริยธรรมของอาจารย์และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเพศหญิง และเพศชายมีคะแนนจริยธรรมรายด้านและจริยธรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและ ยังสอดคล้องกับ **กฤษสุดา คำประภา** ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบความมีวินัยระหว่าง การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบปล่อยปละละเลย และแบบเข้มงวดกวดขันของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๓ พบว่า ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบปล่อยปละละเลย และแบบเข้มงวดกวดขัน ความมีวินัย ในตนเองโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕และงานวิจัยของ **จุฬาลักษณ์ เรืองณรงค์** ได้ทำการวิจัย เรื่องการศึกษาค่านิยมด้านจริยธรรมของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาชายหญิง มหาวิทยาลัยภาคใต้ มีค่านิยมด้านจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำแนกตามตัวแปรอายุพบว่าอายุของผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี และ ๓๐ ปีขึ้นไประดับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความมีระเบียบวินัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านความมีเมตตา ด้านความรู้รักสามัคคี ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ ๒ ที่ตั้งไว้ว่าผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแตกต่างกัน เป็นเพราะว่าอายุของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ไม่ห่างกันมากนักทำให้มีแนวคิดที่คล้ายคลึงกันส่งผลให้ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยทางสถิติ เป็นเพราะผู้ปกครองนักเรียนที่มีวัยใกล้เคียงกันมีประสบการณ์และความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบุตรในระดับที่ใกล้เคียงกัน จึงมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำแนกตามสถานภาพพบว่าค่า F เท่ากับ ๓.๕๐ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๓ หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านสถานภาพครอบครัว โดยรวมต่างกันเมื่อพิจารณาราย ด้านความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันมีผลทำให้ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง เมื่อนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ปรากฏว่ามีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๑ คู่คือคู่ที่ ๑ คู่ที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน ส่วนคู่ที่ ๒ แยกกันอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ศุภลักษณ์ พุทธิพงศ์ดิษฐ์** ทำการวิจัยเรื่อง สุขภาพจิตและพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โรงเรียนบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เปรียบเทียบสุขภาพจิตและพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียน พบว่านักเรียนมาจากครอบครัว หย่าร้าง ซึ่งอยู่กับผู้ปกครองในรูปแบบต่าง ๆ กันคือ อยู่กับบิดา อยู่กับมารดา อยู่กับคนอื่น อยู่กับบิดาซึ่งสมรสใหม่ อยู่กับมารดาซึ่งสมรสใหม่ สุขภาพจิตและ พฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้

ปัญหาและแนวทางส่งเสริมของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

ความคิดเห็นด้านปัญหาของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมีปัญหามากที่สุดใน ด้านความมีระเบียบวินัย เช่น แต่งกายไม่เรียบร้อยและชอบแต่งตาม

สมัยนิยม รองลงมาด้านความรับผิดชอบเช่นขาดความกระตือรือร้นไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย และมีปัญหาน้อยที่สุดในด้านความมีเมตตาในด้านความเอื้ออาทร

ความคิดเห็นด้านแนวทางส่งเสริมของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมากที่สุดในด้านความมีระเบียบวินัย เช่นกำหนดบทลงโทษต่อความผิดอย่างเด็ดขาด และเหมาะสม รองลงมาด้านความรับผิดชอบติดตามงานที่มอบหมายให้ และน้อยที่สุดด้านความมีเมตตาให้พระมาสอนที่โรงเรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง ๕ ด้านพบว่า ด้านความซื่อสัตย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านความรู้รักสามัคคี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น โรงเรียนควรมีนโยบาย แนวทางในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านที่ยังต่ำอยู่ และหาแนวทางส่งเสริมด้านที่ติดอยู่แล้วให้สูงยิ่งขึ้นดังนี้

๑. ควรมีการส่งเสริมจริยธรรมอย่างเป็นระบบเริ่มจากวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์และเป้าหมายของโรงเรียน
๒. ยกย่องเชิดชูนักเรียนที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างและให้โอกาสกำลังใจแก่นักเรียนที่ยังบกพร่องในด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่
๓. มีโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในครั้งต่อไปดังนี้

๑. ควรศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเพื่อจะได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างแนวความคิดของผู้ปกครองกับนักเรียนเพื่อนำมาเป็นแนวทางปฏิบัติที่สามารถนำมาใช้ได้จริง
๒. ควรมีการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ระหว่างนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น
๓. ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านที่มีปัญหามากที่สุด เพื่อนำผลการวิจัยไปแก้ปัญหาต่อไป

บรรณานุกรม

๑. หนังสือทั่วไป

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **การศึกษาความเป็นไปได้ของแนวการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของไทยในทศวรรษหน้า**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๖.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **ค่านิยมด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม การปรับแก้พฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่เหมาะสม และวิชาการปลูกฝังค่านิยมที่ควรปลูกฝังในห้องเรียน**. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๒๓.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **สร้างลูกให้เติบโตใหญ่มีคุณภาวะทางอารมณ์ศีลธรรมและจริยธรรมอย่างไร ชุดพัฒนาคุณภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรมและจริยธรรม ฉบับที่ ๓**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๕.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๔๔**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๕.
- กองการวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ. **การศึกษาหาเกณฑ์ปกติระดับพัฒนาการทางจริยธรรมและองค์ประกอบที่มีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๑๕.
- กองการวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ. **วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และค่านิยมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ความดีและความสุขของผู้เรียน**. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๕.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๔๒.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน. **คู่มือครูชุดเตรียมความพร้อมด้านจริยศึกษาระดับอนุบาล**, กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๕.
- จูไรรัตน์ มณีรัตน์. **หลักการพัฒนาประเทศ**. ม.ป.ท., ๒๕๔๓.
- เจริญ ไวรวัจนกุล. **ความเป็นครู**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๓๑.
- ชม ภูมิภาค. **ชุดการศึกษาเพื่อคุณธรรม**. กรุงเทพมหานคร : สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย, ๒๕๒๕.
- ชวาล แพรัตกุล. **เทคนิคการวัดผล**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๖.

- ชำนาญ นิสารัตน์. **สังคมศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๔.
- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. **รายงานสัมมนาจริยธรรมสังคมไทยปัจจุบันในการปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๒๒.
- ชววงศ์ ฉายะบุตร. **หน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๔๔.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. **จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์: รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๒.
- _____ . **ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๔.
- ทองหล่อ วงษ์ธรรมมา. **ปรัชญา ๒๐๑ พุทธศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอ.เอส.พรินต์ติ้ง เฮ้าส์, ๒๕๓๘.
- ทิพย์สุภา นิลสินธพ. **ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพมหานคร**. ม.ป.ท., ๒๕๒๓.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. **วิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท วี.อินเตอร์พรีนซ์, ๒๕๕๐.
- นวม สงวนทรัพย์. **สังคมวิทยาศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๗.
- น้อย พงษ์สนิท. **จริยศาสตร์ปรัชญาว่าด้วยจริยธรรม**. เชียงใหม่ : สวนปรุง, ๒๕๓๐.
- บุญมี แทนแก้ว. **จริยศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๘.
- _____ . **จริยธรรมกับชีวิต**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๑.
- บุรุษย์ ศิริมหาสาร. **เทคนิคการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์**. กรุงเทพมหานคร : บั๊กพอยท์, ๒๕๔๖.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. **ทัศนคติ การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๐.
- ประภาศรี สีหอำไพ. **พื้นฐานการจัดการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : คณะครู ศาสตราจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๑.
- ปราชญา กล้าผจญ. **คุณธรรม จริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพ**. กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง, ๒๕๔๔.
- เปลื้อง ณ นคร. **หนังสือเรียนวิชาศีลธรรมประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๖.
- แปลก สนธิรักษ์. **ระเบียบวัฒนธรรมและศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๒.

พรพิมล เข็มนาครินทร์. **พัฒนาการวัยรุ่น**. กรุงเทพมหานคร : คอมฟอร์ม, ๒๕๓๕.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

..... **คุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘.

พระเมธีธรรมมาภรณ์. **ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม จริยศาสตร์และจริยศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

..... **ศาสนากับปรัชญา**. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, ๒๕๓๓.

พระราชวรมนี. **ปรัชญากรีก บ่อเกิดภูมิปัญญาตะวันตก**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สยาม, ๒๕๔๔.

พุทธทาสภิกขุ. **ความแตกต่างระหว่างศีลธรรมกับศาสนา**. นนทบุรี : โรงพิมพ์เอกรินทร์, ๒๕๑๔.

มลิวัดย์ สมศักดิ์. **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงานวิจัย**. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช, ๒๕๔๓.

ยุทธ ไถยวรรณ. **พื้นฐานการวิจัยการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์นการพิมพ์, ๒๕๓๕.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์, ๒๕๔๖.

รุจิรี ภู่อาระ. **แนวหน้าชุดพัฒนาการกระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๔๑.

วสิน อินทสระ. **จริยศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณาคาร, ๒๕๑๘.

วิชัย ดิสสระ. **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๓๕.

วิทย์ วิศทเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรณปก. **จริยธรรมกับบุคคล**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๓.

..... **สังคมศึกษามัธยมศึกษาคอนปลาย**. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๔.

วิรัช กงคะจันทร์. **หลักการส่งเสริมการเกษตร**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. ขอนแก่น : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๒๔.

วิศุทธิ์ ขวัญพฤษย์. **สังคมวิทยาเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓.

สงบ ลักษณ์ และคณะ. **จากหลักสูตรสู่แผนการสอน**. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๒๔.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : ชัยศิริการพิมพ์, ๒๕๒๒.

สังศรี ชมภูวงศ์. **การวิจัย**. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

สนธิ ทรัพย์สารี. **การทดลองสอนโดยใช้สไลด์ - เทป เพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ และคณะ. **การประเมินผลกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา**.
กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๒๕.

สาโรช บัวศรี. **จริยศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๐.

สุชา จันทร์อม. **จิตวิทยาวัยรุ่น**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชย์, ๒๕๔๒.

สุโท เจริญสุข. **หลักจิตวิทยาและการพัฒนาการมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร : แพร์พิทยา, ๒๕๒๕.

สุนทร คำด้วง. **อนุสรณ์ ๕ ปี พระพรหมพิทยานุสรณ์**. นครศรีธรรมราช : โรงเรียนพระพรหมพิทยา
นุสรณ์, ๒๕๔๕.

สุมาลี บุญอารมย์. **การจัดจริยศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๘.

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. **การโฆษณาหาเสียงกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง**. กรุงเทพมหานคร : คณะ
วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๓.

สุรางค์ จันทร์อม. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แพร์พิทยา, ๒๕๒๐.

เสนาะ ดิยาว์. **การสัมภาษณ์ในงานบุคคล**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗.

เสริมวิทย์ สุกเมธี. **การบริหารกิจการนักเรียน**. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา,
๒๕๓๑.

ไสว มาลาทอง. **การศึกษาจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๒.

อารมย์ ฉนวนจิตร และวัชรีย์ บุรณะสิงห์. **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ**.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓.

อุดมพร อมรธรรม. **ปรัชญาการศึกษาพระเจ้าอยู่หัว**. กรุงเทพมหานคร : แสงดาว, ๒๕๔๕.

๒. บทความในวารสาร

ชัยพร วิชาวุธ. “แนวคิดและพัฒนาการใหม่ในการปลูกฝังจริยธรรม.” **ครูศาสตร์**. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒
กรกฎาคม ๒๕๔๕ : ๒๓.

พยุangkศักดิ์ สนเทศ. “การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในการสอนวิชาพลศึกษา.” **สารพัฒนาหลักสูตร**.
ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๖๖ กันยายน ๒๕๓๓ : ๓๓.

๓. วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ และรายงานการวิจัย

จันทร์ธนา สมประดี. “วิเคราะห์จริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษาของกรมวิชาการ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.๒๕๒๑”. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๔๒.

จรุงภรณ์ กลางบุรีรัมย์. “การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมวินัยนักเรียนโรงเรียนพระกุมาร จังหวัดร้อยเอ็ด”. **สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

จูไรรัตน์ แสนวง. “สาเหตุการประพฤติดีระเบียบวินัยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปวช. ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียนสังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดมหาสารคาม”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๓.

จุฬาลักษณ์ เรืองณรงค์. “การศึกษาค่านิยมด้านจริยธรรมของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้”. **ปริญญาานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๓๗.

ชาญชัย อินทรประวัตติ. “การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรมของนิสิตศึกษาศาสตร์”. **รายงานการวิจัย**. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, ๒๕๓๕.

ญาติ ทองพลับ. “การศึกษาความต้องการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จ.พัทลุง”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๔๓.

บำเพ็ญ วังเงิน. “อิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนกันทรวิชัย อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๑.

บุษบา เสียงสุขสันติ. “ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาาระดับช่วงชั้นที่ ๔ ในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร”. **สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

ประหัด ดิฉัน. “พฤติกรรมการผิดระเบียบวินัยและแนวทางแก้ไขพฤติกรรม การผิดระเบียบวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ปีการศึกษา ๒๕๔๑”. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๑.

พชวรรณ ครูธมนาค. “ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม สำหรับบิดามารดา ครูและผู้ใหญ่
ทั่วไปในทัศนะของครูผู้ปกครองและนักเรียนในโรงเรียนราชวินิตมัธยมกรุงเทพมหานคร”.

ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, ๒๕๔๒.

พระมหาทวีศักดิ์ ทีปธมฺโม. “การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนรายวิชาชีพ
ครูในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ปีการศึกษา ๒๕๔๖”.

รายงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย,
๒๕๔๗.

พิจิตรา พงษ์จินดากร. “การทดลองสอนความรับผิดชอบแก่เด็กที่มีระดับสติปัญญาต่างกัน โดยวิธี
กลุ่มสัมพันธ์”. **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๕.

พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. “จริยธรรมของอาจารย์และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย”.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช, ๒๕๔๓.

มลทา กระวีพันธ์. “การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนบุรี
จังหวัดนครศรีธรรมราช”. **สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

มั่ง ศรีเจริญ. “คุณลักษณะผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดีที่พึงประสงค์ของสถาบันราชภัฏ:
กรณีศึกษาสถาบันราชภัฏในกลุ่มรัตนโกสินทร์”. **ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตร
มหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๖.

ยูพาพร จูนเจ็องาน. “การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในภาค
กลาง”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
๒๕๒๒.

รุ่งนภา จอนเจ็ดสิน. “การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน
ปลาย”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๓๕.

ลำพัน เศรษฐโร. “ทัศนคติทางจริยธรรมของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะ
กรณี อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด”. **สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

วิจิตรา สุภากร. “วิเคราะห์หนังสืออ่านสำหรับเด็กในด้านคุณธรรมเฉพาะที่พิมพ์เป็นภาษาไทย ระหว่างปี พ.ศ.๒๕๒๐-พ.ศ.๒๕๒๒”. **ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๓.

ศุภลักษณ์ พุทธิพงษ์สิทธิ์. “สุขภาพจิตและพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โรงเรียนบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เปรียบเทียบสุขภาพจิตและพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียน”. **วิทยานิพนธ์ตั้งคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๖.

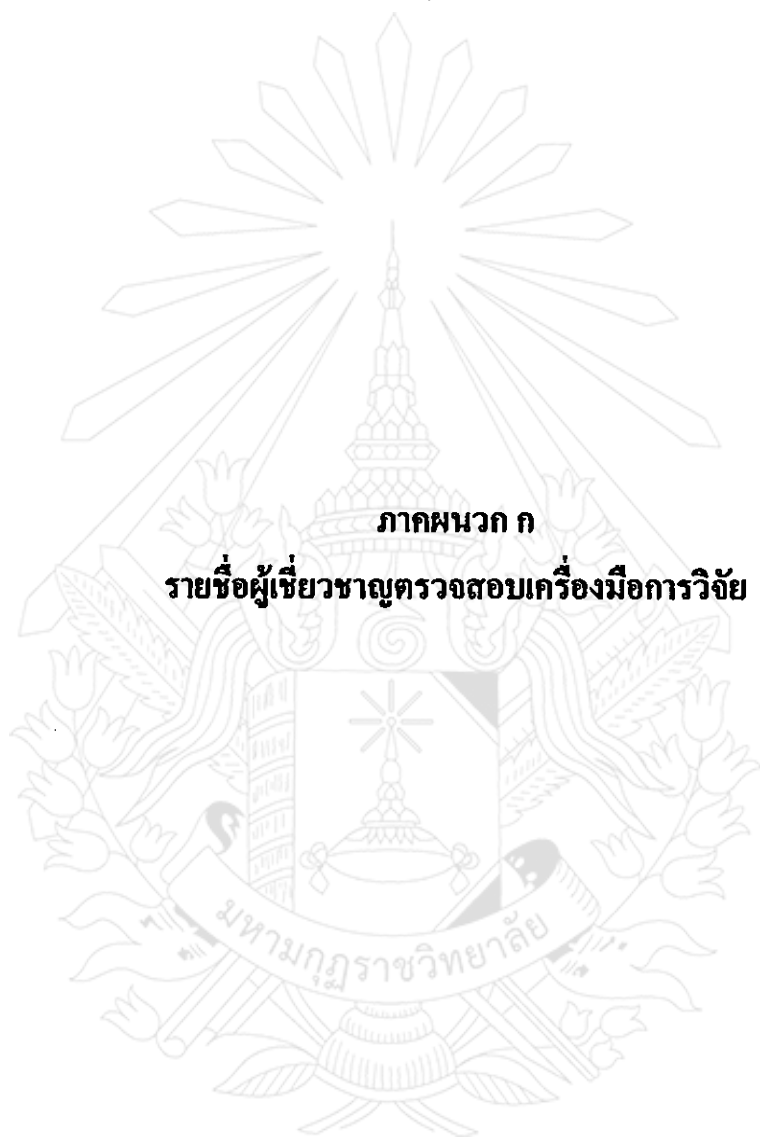
เสกสรร วัฒนพงษ์. “ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการประสานงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจทางหลวงกับเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรในเขตพื้นที่ทางหลวง หมายเลข ๓๔ บางนา-บางพระกง”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๒.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

๑. ดร.กัณฑ์กณ หนูทองแก้ว

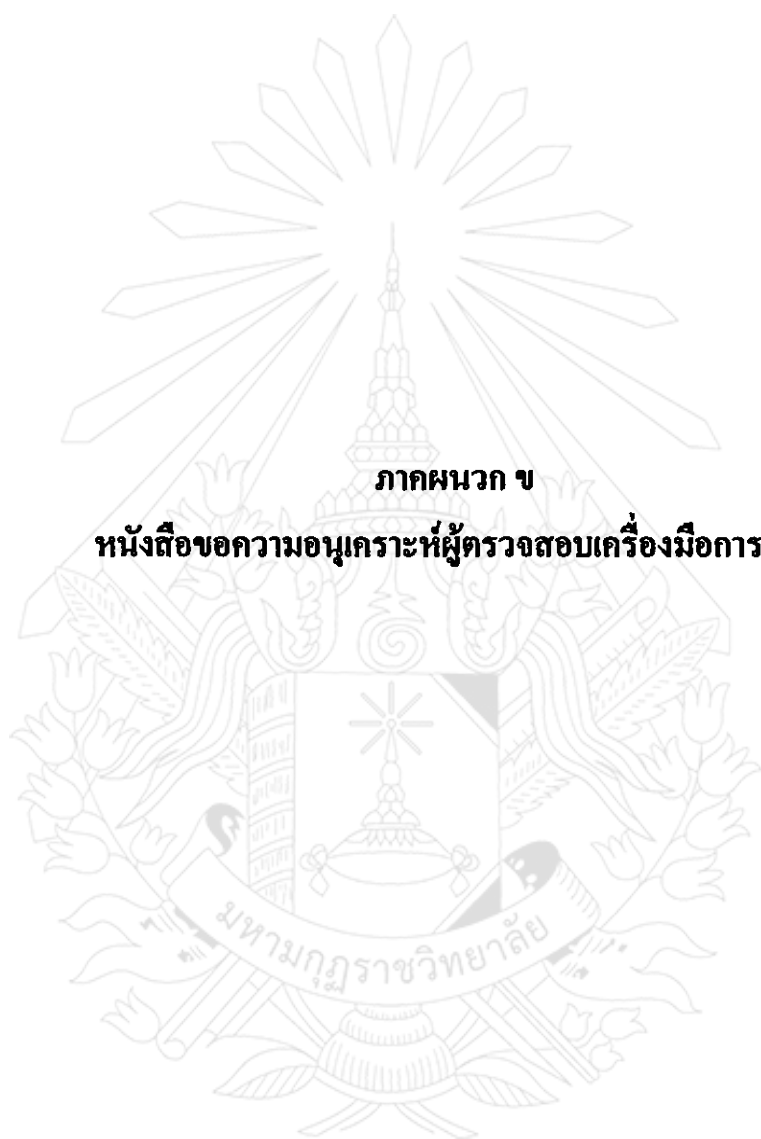
- วุฒิ Ph.D. Sociology
- ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมา โสกราช นครศรีธรรมราช

๒. ดร. ประยงค์ ชูรัมย์

- วุฒิ กศ.ค. สาขาวิชาบริหารการศึกษา
- ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษาเขตพื้นที่
นครศรีธรรมราช เขต ๓
อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมา โสกราช นครศรีธรรมราช

๓. นายโชติ ธาณีรัตน์

- วุฒิ กศบ. พิสิกส์
- ตำแหน่ง วท.บ. การสอนคณิตศาสตร์
- ตำแหน่ง ประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการ โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ ตำบลนาพรุ
อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ที่ ศธ 0614(1.2)/034

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาสโกกราช
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

18 ธันวาคม 2550

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นายโชติ ธานีรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. โครงร่างสารนิพนธ์

จำนวน 1 ชุด
จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางอัญญารัตน์ บุญเชิด นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกกราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อ. พระพรหม จ. นครศรีธรรมราช โดยมี ดร.สงศรี ชมภูวงศ์ เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาค้วย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาธรรมรัต อริชฌโม)

รักษาการ ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกกราช

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.0-7535-7968

ที่ ศร 0614(1.2)/034

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาสไครราช
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

18 ธันวาคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร. กันตถณ หนูทองแก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน 1 ชุด
2. โครงร่างสารนิพนธ์	จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางอัญญารัตน์ บุญเชิด นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสไครราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อ. พระพรหม จ. นครศรีธรรมราช โดยมี ดร.ส่งศรี ชมภูวงศ์ เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังนี้ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาธรรมรัตน์ อริยธมฺโม)

รักษาราชการ ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสไครราช

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.0-7535-7968

ที่ ศธ 0614(1.2)/034

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช
 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
 จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

18 ธันวาคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร คร. ประยงค์ ชูรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน 1 ชุด
2. โครงร่างสารนิพนธ์	จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางอัญญารัตน์ บุญเชิด นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อ. พระพรหม จ. นครศรีธรรมราช โดยมี คร.ส่งศรี ชมภูวงศ์ เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาร่างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาคด้วย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

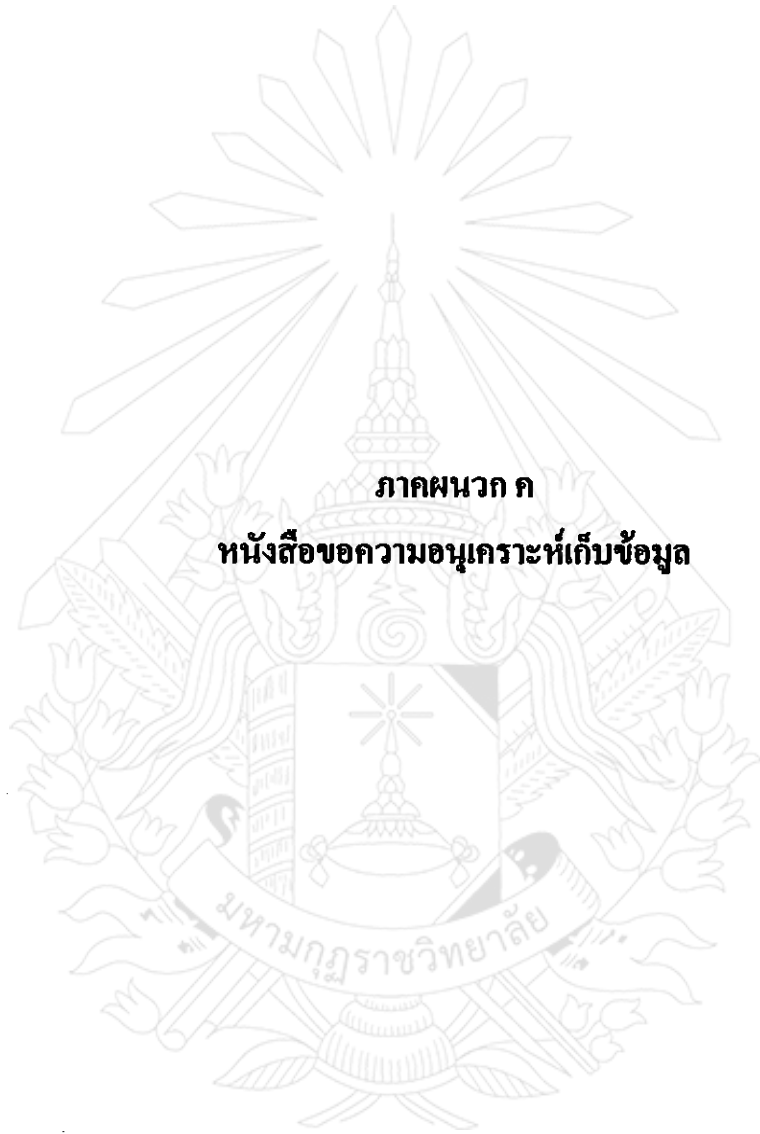
ขอเจริญพร

(พระมหาธรรมรัต อริยธมฺโม)

รักษาการ ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.0-7535-7968

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

ที่ ศช 0614(1.2)/052

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตศรีธรรมาสัยกรราช
 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
 จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

11 มกราคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางอัญญารัตน์ บุญเชิด นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสัยกรราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อ. พระพรหม จ. นครศรีธรรมราช โดยมี ดร.ส่งศรี ชมภูวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าว และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาธรรมรัต อริชฌโม)

รักษาราชการ ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสัยกรราช

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.0-7535-7968

ภาคผนวก ง
ประวัติโรงเรียนที่ศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัติโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์

โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์เป็นโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่บ้านบ่อชลบ หมู่ที่ ๔ ถนนนาพรุ - ลานสกา ตำบลนาพรุอำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อปีการศึกษา ๒๕๓๗ กรมสามัญศึกษาได้ประกาศจัดตั้งเป็นสาขาของโรงเรียนเฉลิมราชประชาอุทิศ โดยแต่งตั้ง นายสุนทร คำด้วง ตำแหน่งผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและปกครอง ทำหน้าที่ประสานงานสาขาโรงเรียน โดยเปิดรับสมัครนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๒ ห้องเรียน มีนักเรียน ๗๑ คนและใช้สถานที่เรียนชั่วคราว ณ โรงเรียนวัดพระพรหม และได้จัดทอดผ้าป่าสามัคคีหารายได้สร้างห้องพักครูชั้นล่างอาคารเรียนของโรงเรียนวัดพระพรหม และเมื่อวันที่ ๑๓ - ๑๔ เมษายน ๒๕๓๘ จัดงานสงกรานต์และทอดผ้าป่าสามัคคีหารายได้สร้างอาคารเรียนคอนกรีตเสริมเหล็ก ๑ หลังจำนวน ๖ ห้องเรียน บริเวณที่ดินสาธารณประโยชน์

ซึ่งได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการสภาตำบลนาพรุ และสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทผู้ครอบครองอนุญาตให้ใช้จำนวน ๖๐ ไร่ บริเวณที่ดินสาธารณประโยชน์ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสภาตำบลนาพรุและสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ครอบครอง อนุญาตให้ใช้ ๖๐ ไร่ และได้ย้ายนักเรียน ๔ ห้องเรียน จำนวน ๑๖๐ คน มาเรียนเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๓๘ โดยได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ ครู - อาจารย์ จากโรงเรียนเฉลิมราชประชาอุทิศ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๘ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศจัดตั้งโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ และสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราชได้แต่งตั้งให้ นายธงชัย สุขหมั่น ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเฉลิมราชประชาอุทิศปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้บริหารโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์และต่อมาเมื่อ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๐ กรมสามัญศึกษาได้แต่งตั้งให้ นายสุนทร คำด้วง ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๐ ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ และเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๒ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งปัจจุบัน นายโชติ ธานีรัตน์ ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร มีนักเรียน ๒๒ ห้องเรียน จำนวน ๗๕๒ คน มีครู - อาจารย์ จำนวน ๓๕ คน นักการภารโรง ๑ คน

สัญลักษณ์ประจำโรงเรียน

รูปพระพรหมสี่หน้า สี่มือ หมายความว่า พระพรหมเป็นผู้สร้างเขาวงกตให้มีคุณภาพ คู่คุณธรรม มีคุณลักษณะความดี ๔ ประการ และความงาม ๔ ประการดังนี้

๑. ความดี ๔ ประการ คือสติปัญญาดี
๑. มีทักษะอาชีพดี

๒. มีสุขภาพอนามัยดี
 ๓. มีจิตใจ อารมณ์ สังกมและประชาธิปไตยดี
๒. ความงาม ๔ ประการคือ พรหมวิหาร ๔ ประการได้แก่
๑. มีความเมตตา
 ๒. มีความกรุณา
 ๓. มีมุทิตา
 ๔. มีอุเบกขา

สีประจำโรงเรียน

สีม่วง – สีเหลือง หมายความว่า เป็นผู้ที่มีความสุขรอบคอบเยือกเย็น เข้ากับบุคคลอื่น ได้ดี

ต้นไม้ประจำโรงเรียน

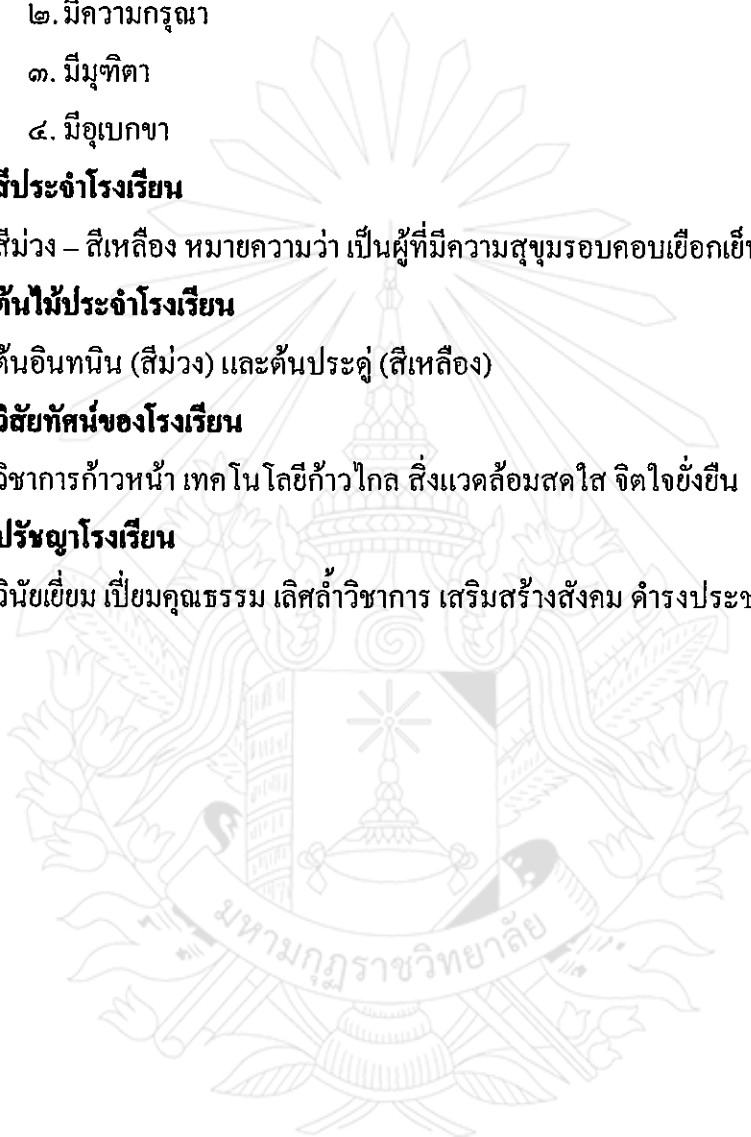
ต้นอินทนิล (สีม่วง) และต้นประดู่ (สีเหลือง)

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน

วิชาการก้าวหน้า เทคโนโลยีก้าวไกล สิ่งแวดล้อมสดใส จิตใจยังยืน

ปรัชญาโรงเรียน

วินัยเยี่ยม เปี่ยมคุณธรรม เลิศล้ำวิชาการ เสริมสร้างสังคม ดำรงประชาธิปไตย

ภาคผนวก จ
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง ๑. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ประกอบการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ ๓ ปัญหาและแนวทางพัฒนาส่งเสริมการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

๓. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะสรุปในลักษณะภาพรวมและนำผลมาใช้ในการวิจัยเท่านั้น คำตอบของท่านจะไม่ก่อให้เกิดผลเสียแก่ตัวท่านแต่ประการใด

๔. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามจบแล้วกรุณาตรวจสอบอีกครั้งว่าท่านตอบครบหรือไม่เพราะถ้าแบบสอบถามฉบับนี้ไม่สมบูรณ์จะไม่สามารถใช้ประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถาม

นางอัญญารัตน์ บุญเจิด

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาสังคมวิทยา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโสกราช

ตอนที่ ๑ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริง

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สำหรับผู้วิจัย

--	--	--

๑. เพศ

๑. ชาย

๒. หญิง

V=๑

๒. อายุ

๑. ต่ำกว่า ๓๐ ปี

๒. ตั้งแต่ ๓๐ ขึ้นไป

V= ๒

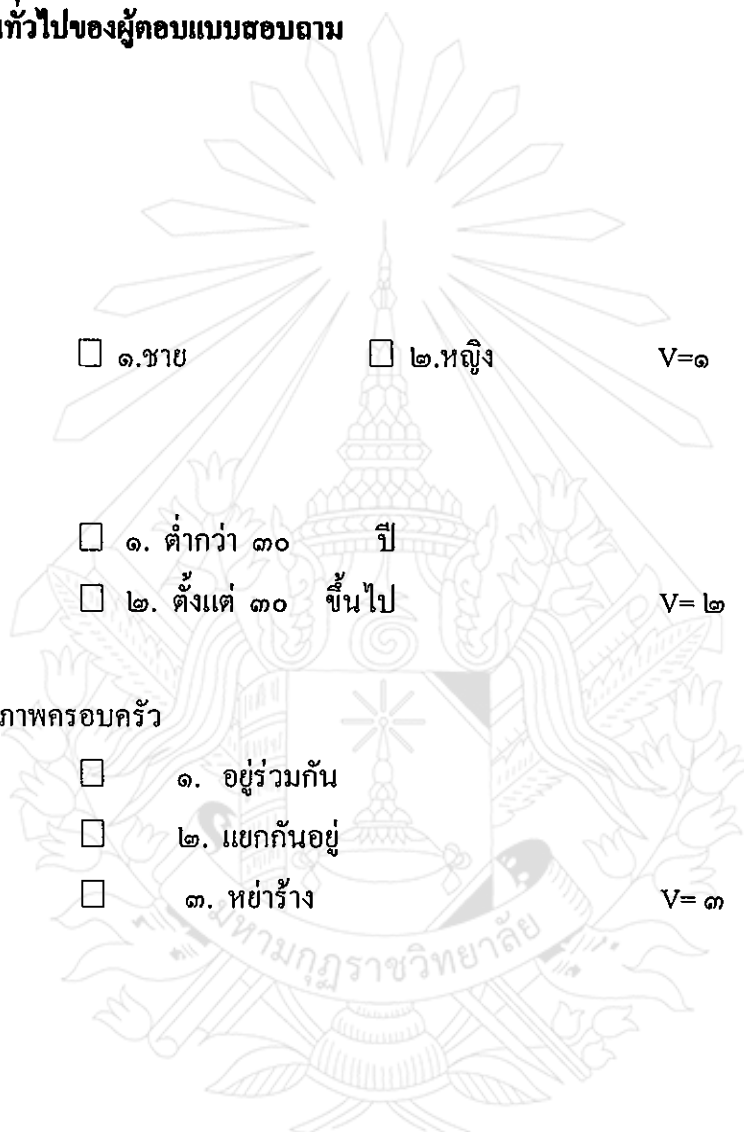
๓. สถานภาพครอบครัว

๑. อยู่ร่วมกัน

๒. แยกกันอยู่

๓. หย่าร้าง

V= ๓

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	๑. ด้านความมีระเบียบวินัย						
๑	นักเรียนปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงที่ตั้งไว้						V=๔ ☐
๒	นักเรียนไปโรงเรียนและกลับบ้านตรงเวลา						V=๕ ☐
๓	นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน						V=๖ ☐
๔	นักเรียนจัดเก็บอุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้าน อย่างเป็นระเบียบ						V=๗ ☐
๕	นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบวินัยและ เป็นแบบอย่างที่ดี						V=๘ ☐
	๒. ด้านความมีเมตตา						
๖	นักเรียนรู้จักแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินเงินทอง ให้กับผู้อื่น						V=๙ ☐
๗	นักเรียนช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อได้รับอันตราย หรือความยากลำบาก						V=๑๐ ☐
๘	นักเรียนมีอัธยาศัยดี จิตใจกว้างขวางกับ ผู้อื่น						V=๑๑ ☐
๙	นักเรียนมีความรักใคร่และปรารถนาให้ ผู้อื่นมีความสุข						V=๑๒ ☐
๑๐	นักเรียนมีความเห็นใจ พุดให้กำลังใจเมื่อ ผู้อื่นมีความทุกข์						V=๑๓ ☐

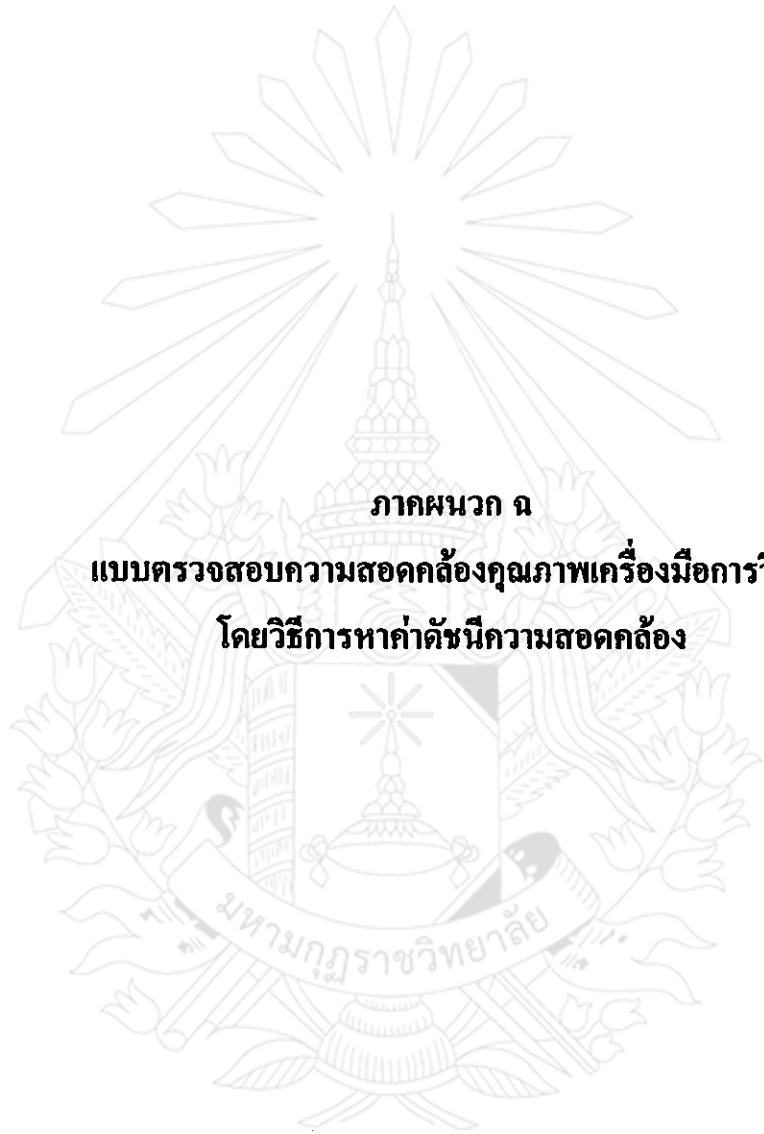
ข้อ	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	๓. ด้านความรู้รักสามัคคี						
๑๑	นักเรียนให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุนครอบครัว						V=๑๔ ☐
๑๒	นักเรียนวางแผนร่วมกันอย่างเป็นหมู่คณะ						V=๑๕ ☐
๑๓	นักเรียนรู้จักอาสาแบ่งปันไม่เกี่ยง งานในหมู่เพื่อนฝูง						V=๑๖ ☐
๑๔	นักเรียนมีความรักใคร่สามัคคีในหมู่คณะ						V=๑๗ ☐
๑๕	นักเรียนรู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ใน การทำกิจกรรมร่วมกัน						V=๑๘ ☐
	๔. ด้านความซื่อสัตย์						
๑๖	นักเรียนพูดความจริงไม่โกหกหลอกลวง ผู้อื่น						V=๑๙ ☐
๑๗	นักเรียนรับสารภาพกับพ่อแม่เมื่อทำของ หายหรือทำผิด						V=๒๐ ☐
๑๘	นักเรียนไม่หยิบสิ่งของ เครื่องใช้เงินทอง ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง						V=๒๑ ☐
๑๙	นักเรียนเก็บสิ่งของ เครื่องใช้ เงินทอง ได้ นำส่งคืนเจ้าของ						V=๒๒ ☐
๒๐	นักเรียนไม่เอาเปรียบผู้อื่นและแสวงหา ผลประโยชน์ในทางที่ไม่ชอบ						V=๒๓ ☐
	๕. ด้านความรับผิดชอบ						
๒๑	นักเรียนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย โดยทำเสร็จทันเวลาที่กำหนด						V=๒๔ ☐

ข้อ	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๒๒	นักเรียนยอมรับผลการปฏิบัติงานทั้งด้านดีและไม่ดี						V=๒๕ <input type="text"/>
๒๓	นักเรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดี						V=๒๖ <input type="text"/>
๒๔	นักเรียนติดตามผลงานที่ได้ทำไว้เพื่อปรับปรุงและแก้ไข						V=๒๗ <input type="text"/>
๒๕	นักเรียนกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ						V=๒๘ <input type="text"/>

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ปัญหา	แนวทางส่งเสริม
๑. ด้านความมีระเบียบวินัย ๑.๑ ๑.๒ ๑.๓ ๑.๔ ๑.๕	๑. ด้านความมีระเบียบวินัย ๑.๑ ๑.๒ ๑.๓ ๑.๔ ๑.๕
๒. ด้านความมีเมตตา ๒.๑ ๒.๒ ๒.๓ ๒.๔ ๒.๕	๒. ด้านความมีเมตตา ๒.๑ ๒.๒ ๒.๓ ๒.๔ ๒.๕

ปัญหา	แนวทางส่งเสริม
๓. ด้านความรู้รักสามัคคี ๓.๑ ๓.๒ ๓.๓ ๓.๔ ๓.๕	๓. ด้านความรู้รักสามัคคี ๓.๑ ๓.๒ ๓.๓ ๓.๔ ๓.๕
๔. ด้านความซื่อสัตย์ ๔.๑ ๔.๒ ๔.๓ ๔.๔ ๔.๕	๔. ด้านความซื่อสัตย์ ๔.๑ ๔.๒ ๔.๓ ๔.๔ ๔.๕
๕. ด้านความรับผิดชอบ ๕.๑ ๕.๒ ๕.๓ ๕.๔ ๕.๕	๕. ด้านความรับผิดชอบ ๕.๑ ๕.๒ ๕.๓ ๕.๔ ๕.๕

ภาคผนวก ฉ

แบบตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แบบตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัย
โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
(IOC : Index of Congruency)

เรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
 โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย / ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริง

ระดับความสอดคล้อง

- +๑ หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้อง
- ๐ หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
- ๑ หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

นางอัญญารัตน์ บุญเชิด

นักศึกษาศรีอยุธยาโทมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		+๑	๐	-๑	หมายเหตุ
	๑. ด้านความมีระเบียบวินัย				
๑.	นักเรียนปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงที่ครอบครัวตั้งไว้	
๒.	นักเรียนไปโรงเรียนและกลับบ้านตรงเวลา	
๓.	นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	
๔.	นักเรียนจัดเก็บอุปกรณ์สิ่งของเครื่องใช้ในบ้านอย่างเป็นระเบียบ	
๕.	นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบวินัยและเป็นแบบอย่างที่ดี	
	๒. ด้านความมีเมตตา				
๖.	นักเรียนรู้จักแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินเงินทองให้กับผู้อื่น	

ที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			
		+๑	๐	-๑	หมายเหตุ
๗.	นักเรียนช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อได้รับอันตรายหรือความยากลำบาก	
๘.	นักเรียนมีอัธยาศัยดี จิตใจกว้างขวางกับผู้อื่น	
๙.	นักเรียนมีความรักใคร่และปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข	
๑๐.	นักเรียนมีความเห็นใจ พุดให้กำลังใจเมื่อผู้อื่นมีความทุกข์	
	๓. ด้านความรู้รักสามัคคี				
๑๑.	นักเรียนให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนครอบครัว	
๑๒.	นักเรียนวางแผนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ	
๑๓.	นักเรียนรู้จักอาสาแบ่งปัน ไม่เกี่ยงงานในหมู่เพื่อนฝูง	
๑๔.	นักเรียนมีความรักใคร่สามัคคีในหมู่คณะ	
๑๕.	นักเรียนรู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ในการทำกิจกรรมร่วมกัน	
	๔. ด้านความซื่อสัตย์				
๑๖.	นักเรียนพูดความจริง ไม่โกหกหลอกลวงผู้อื่น	
๑๗.	นักเรียนรับสารภาพกับพ่อแม่เมื่อทำของหายหรือทำผิด	
๑๘.	นักเรียนไม่หยิบสิ่งของ เครื่องใช้เงินทองของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง	
๑๙.	นักเรียนเก็บสิ่งของ เครื่องใช้ เงินทอง ได้นำส่งคืนเจ้าของ	
๒๐.	นักเรียนไม่เอาเปรียบผู้อื่นหรือแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ชอบ	
	๕. ด้านความรับผิดชอบ				
๒๑.	นักเรียนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายได้ทันเวลาที่กำหนด	
๒๒.	นักเรียนยอมรับผลการปฏิบัติงานทั้งด้านดีและไม่ดี	
๒๓.	นักเรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด	
๒๔.	นักเรียนติดตามผลงานที่ได้ทำไว้เพื่อปรับปรุงและแก้ไข	
๒๕.	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ	
	รวม				

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

()

ลงชื่อผู้ประเมิน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
ผลการวิเคราะห์ IOC

ผลการวิเคราะห์ IOC
จากการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยโดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
(IOC : Index of Congruency)
จากผู้เชี่ยวชาญ

ที่	ข้อความ	ผลการตัดสินใจ				
		คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓	IOC	การแปลผล
	๑. ด้านความมีระเบียบวินัย					
๑	นักเรียนปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงที่ ครอบครัวตั้งไว้	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๒	นักเรียนไปโรงเรียนและกลับบ้านตรงเวลา	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๓	นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของ โรงเรียน	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๔	นักเรียนจัดเก็บอุปกรณ์สิ่งของเครื่องใช้ใน บ้านอย่างเป็นระเบียบ	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๕	นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบวินัยและเป็น แบบอย่างที่ดี	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
	๒. ด้านความมีเมตตา					
๖	นักเรียนรู้จักแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินเงินทอง ให้กับผู้อื่น	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๗	นักเรียนช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อได้รับอันตรายหรือ ความยากลำบาก	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๘	นักเรียนมีอัธยาศัยดี จิตใจกว้างขวางกับผู้อื่น	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๙	นักเรียนมีความรักใคร่และปรารถนาให้ผู้อื่นมี ความสุข	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๑๐	นักเรียนมีความเห็นใจ พุดให้กำลังใจเมื่อผู้อื่น มีความทุกข์	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง

ที่	ข้อความ	ผลการตัดสินใจ				
		คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓	IOC	การแปลผล
	๓. ด้านความรู้รักสามัคคี					
๑๑	นักเรียนให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุน ครอบครัว	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๑๒	นักเรียนวางแผนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่ คณะ	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๑๓	นักเรียนรู้จักอาสาแบ่งปัน ไม่เกี่ยงงานในหมู่ที่ น้องเพื่อนฝูง	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๑๔	นักเรียนมีความรักใคร่สามัคคีในหมู่คณะ	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๑๕	นักเรียนรู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ในการทำ กิจกรรมร่วมกัน	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
	๔. ด้านความซื่อสัตย์					
๑๖	นักเรียนพูดความจริง ไม่โกหกหลอกลวงผู้อื่น	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๑๗	นักเรียนรับสารภาพกับพ่อแม่เมื่อทำของหาย หรือทำผิด	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๑๘	นักเรียนไม่หยิบสิ่งของ เครื่องใช้เงินทองของ ผู้อื่นมาเป็นของตนเอง	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๑๙	นักเรียนเก็บสิ่งของ เครื่องใช้ เงินทอง ได้ นำส่งคืนเจ้าของ	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๒๐	นักเรียนไม่เอาเปรียบผู้อื่นหรือแสวงหา ผลประโยชน์ในทางที่ไม่ชอบ	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
	๕. ด้านความรับผิดชอบ					
๒๑	นักเรียนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายได้ ทันเวลาที่กำหนด	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๒๒	นักเรียนยอมรับผลการปฏิบัติงานทั้งด้านดี และไม่ดี	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง

ที่	ข้อความ	ผลการตัดสินใจ				
		คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓	IOC	การแปลผล
๒๓	นักเรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๒๔	นักเรียนติดตามผลงานที่ได้ทำไว้เพื่อปรับปรุงและแก้ไข	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
๒๕	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง
	รวม	๑	๑	๑	๑	สอดคล้อง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางอัญญารัตน์ บุญเชิด
วัน เดือน ปีเกิด	๑๔ มกราคม ๒๕๑๑
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	๓๑/๑๘ หมู่ ๑ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
การศึกษา	
พ.ศ. ๒๕๓๔	ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกสังคมศึกษา วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
หน้าที่การงาน	
พ.ศ. ๒๕๓๗	โรงเรียนศรีรัตนะ อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ. ๒๕๓๘	โรงเรียนเสม็ดจวนวิทยาคม อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. ๒๕๔๔	โรงเรียนทุ่งใหญ่วิทยาคม อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. ๒๕๔๕-ปัจจุบัน	โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต ๑
ปัจจุบัน	ครูผู้สอนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะชำนาญการ (คศ.๒)
เกียรติประวัติ	ครูผู้สอนสังคมศึกษาดีเด่น พ.ศ. ๒๕๔๐ ครูแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ กรมวิชาการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ครูที่ปรึกษาดีเด่นในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พ.ศ. ๒๕๔๕